

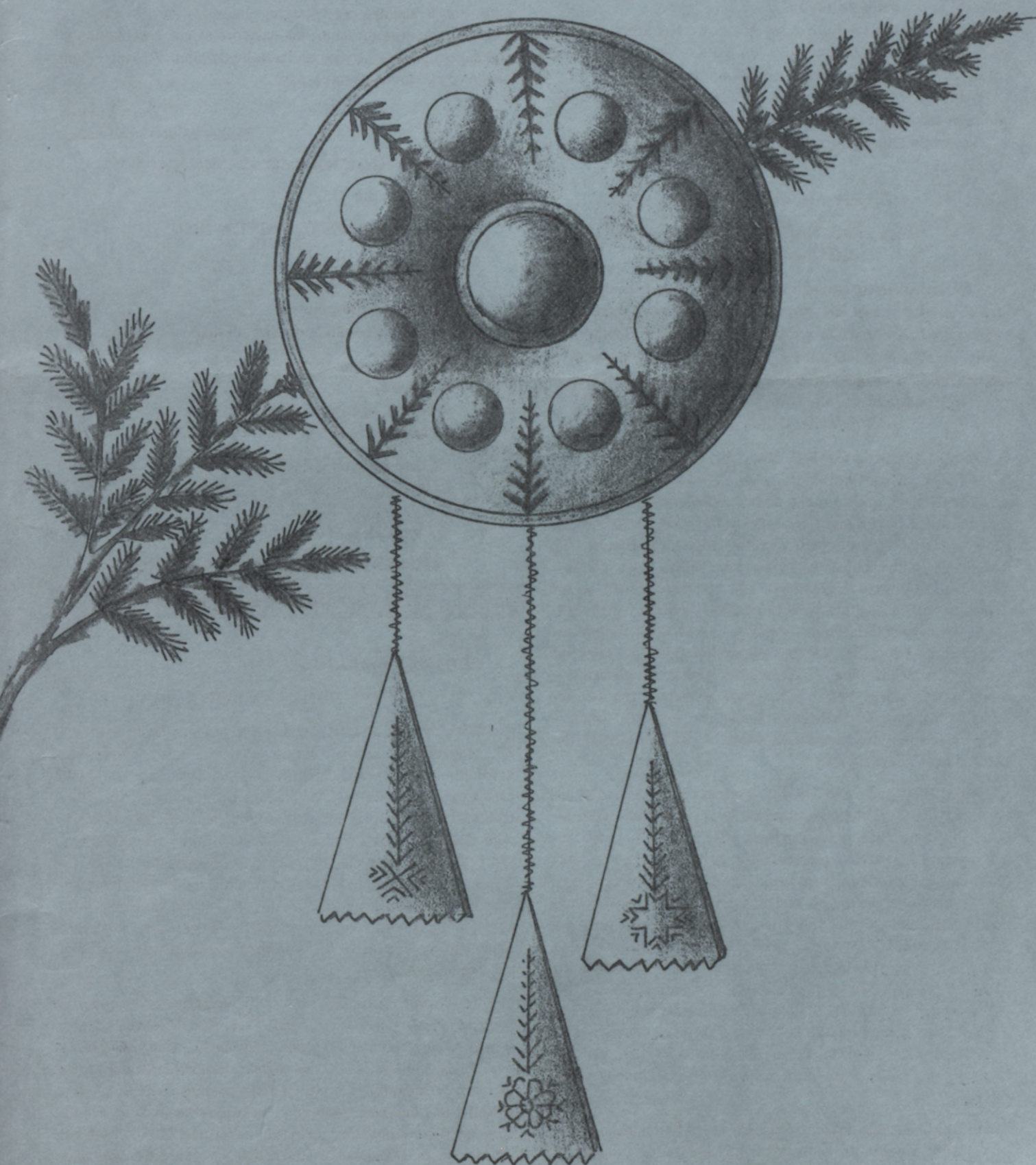
Montreālas Latviešu
Biedrības
ZIŅOTĀJS

ISSN 0227 - 2423

1995. GADA DECEMBRIS

MONTREALA, KVEBEKĀ

47. GADA GĀJUMS Nr. 12. (561.)

LŪGSNA - MEDITĀCIJA

*"Jums ir acis, bet jūs neredzat;
jums ir ausis, bet jūs nedzirdat?"*

Mrk. 8,18.

Varenais Dievs, Tu mūsu prātam esi neaptverams!
Un tomēr Tu esi! Tu esi Spēks, kas var celt un gremdēt!

Kungs Dievs, negremdē mūs pēc mūsu darbiem, ko
mēs esam pelnījuši mūsu grēku dēļ, bet cel mūs pēc sa-
vas lielās žēlastības!

Mēs esam aklī! Mēs esam bijuši kurli! Kungs, nesodi
mūs tādēļ!

Atdari mūsu acis! Dari mūs redzīgus!

Atdari mūsu ausis! Dari mūs dzirdīgus!

Atdari mūsu sirdis! Ne pasaulei, - pasaulei tā ir jau
atdarīta, - bet atdari mūsu sirdis s a v a i gaismai, s a -
v a i mīlestībai!

Tu esi pasaules gaisma! Iznīcīni tumsību! Tumsība
pasaulē ir tik dziļa un melna!

Esi Tu mūsu saule! Saules siltumu mēs jūtam pat ar
aizvērtām acīm. Kungs, esi tāda saule mums, lai mēs
spētu Tevi just pat ar savām aklajām acīm!

Sildi mūs, mēs salstam šais pasaules tumšajās die-
nās! Pasaules jaunums un naidis mūs saldē!

Varenais Dievs, dod vairāk saulainu dienu cilvēkam!

Āmen.

PBLA 1995. GADA BALVA PIANISTAM ARTŪRAM OZOLIŅAM

*Pasaules brīvo latviešu apvienības valde ir lēmusi šī
gada Latvijas valsts 77. gada dibināšanas atcerē piešķirt
Pasaules brīvo latviešu apvienības balvu koncertpianis-
tam Artūram Ozoliņam Kanādā par virtuozu
klavierspēli daudz gadu gājumā, paidagoģisko darbu ar
latviešu jaunatni un Latvijas un latvju mūzikas
daudzinašanu visā pasaulē.*

Artūrs Marselis Ozoliņš dzimis 1946. gada 7. februārī Li-
bekā, Vācijā, jurista Gotfrīda un brīvmākslinieces Silvijas Ozoli-
ņu ģimenē. 1948. gadā ģimene dodas uz Argentīnu, kur Artūrs
Ozoliņš zaudē māti 6 gadu vecumā - 1952. gadā. Pirmos soļus
klavierspēlē uzsāk jau 5 gadu vecumā. Nopietni klavierēm sāk
nodoties 7 gadu vecumā, kad viņu skolo mātes māte. Dažādu
apstākļu dēļ ģimene Argentīnā nonāk spiedīgos apstākļos un
Artūram 9 gadu vecumā jādzīvo luterāņu semināra internatā,
kur nav pieejamas klavieres. 12 gadu vecumā kopā ar tēvu un
brāli dodas uz Kanadu, kur drīz nonāk komponista T. Ķeniņa
gādībā, kas palīdz viņam sagatavoties iestāšanās pārbaudīju-
miem konservatorijā. Seko stipendijas, koncerti un uzticīga dar-
ba gadi. Mācīties pie pazīstamās Nadjas Bulandžeres (Boulan-
ger). Beidzis Mannesa mūzikas koledžu Ņujorkā un paplašinājis
studijas pie V. Perlmuttera.

Kopš 1960. gada, kad A. Ozoliņš pirmo reizi koncertē kā so-
lists ar Toronto Simfonisko orķestri, nule pagājuši 35 gadi no
šīs izcilās sadarbības, kuŗas rezultātā ar šo orķestri notikuši vai-
rāk nekā 50 koncerti. Viņa mūzikālās sarbības lauks ir sevišķi
plašs un tajā viņš vienmēr un visur pārstāvējis latviešus un Lat-
viju. 70-tos un 80-tos gados, kad Kanadas un Padomju Savienī-
bas mākslinieku izmaiņā viņš koncertē Rīgā, Pēterpilī un Mas-
kavā, A. Ozoliņš atskaņo arī sava bijušā skolotāja T. Ķeniņa
kompozīcijas, kuŗu liela daļa ir veltīta pianistam. Atskaņojis arī
prof. J. Vitola, Alfrēda un Jāņa Kalniņa, E. Dārziņa, L. Garūtas,
H. Pavasara, A. Šturma, I. Ramiņa, P. Dambja un J. Mediņa
darbus. Septiņdesmito gadu laikā rada paliekošu mākslas kapi-
tāldarbu, ieskaņojot divās skaņu platēs visas 24 Jāņa Mediņa
"Dainas". Šīs plates tagad kļuvušas par mūzikas kolekcionāru
retumu.

Viņš koncertējis dažādās pasaules malās un daudzus latvie-
šu dziesmu svētkos un Kultūras dienās Austrālijā, sniedzis 12
koncertus Toronto Latviešu koncertapvienības izkārtojumā. Iz-

pelņīgies mūzikas kritiķu izcilas atsauksmes par savu plašo un
virtuozo devumu. It sevišķi viņu godinājusi Kanada - viņš sa-
ņēmis vairākas "Canada Council" un "Arts Council" stipendijas.
1960. gados saņem CBC radio festivāla pirmo godalgu, bet
1982. gadā pirmo klāsiskās mūzikas JUNO godalgu, pārspējot
pianista Glena Gulda (Gould) sniegumu. Pabeigta īpaša kom-
paktdisku serija ar Toronto simfonisko orķestri. Viņa koncerti
bieži atskaņoti CBC un citu raidstaciju raidījumos.

Par Artūru Ozoliņu daudz rakstīts dažādās grāmatās un
žurnālos. Grāmatā par Kanadas cenoņiem (Canadian Achie-
vers), kas iznāca 1994. gadā, atrodams plašāks apraksts.

Bijis lektors daudzās meistarklasēs dažādās universitātēs,
ieskaitot Toronto konservātoriju un visas līdzšinējās četras Lat-
viešu mūzikas nometnes, ko rīkojusi Latviešu jaunatnes dzies-
mu svētku padome. Latviešu mūzikālā jaunatne viņam arvien
bijusi tuva. Ar to viņš brīvi dalījies savā mākā un pieredzē kla-
vieru spēlē un iepazīstinājis to ar latviešu komponistiem.

Ar savu darbu un spējām Artūrs Ozoliņš ir izgājis pasaulē
un sasniedzis izcilus panākumus savā sniegumā un mākslā. Pa-
saule viņu ir atzinusi par nopietnu pianistu, it sevišķi Rachma-
ņinova darbu atskaņošanā. Par saviem saviem sasniegumiem
viņš patiesi pelnījis Latvijas un latviešu atzinību. Vēlēsim viņam
labākos panākumus nākotnē! □

Vaira Paegle,

PBLA valdes priekšsēde

Nikolajs Kalniņš

KĀ ES UZ LATVIJU IEŠU

Tās skaistās dienas
Dzimtenē nebija retas,
kad bērns pie mātes
izplestām rokām priecīgs metas.

Kā tagad es uz tēvzemi brīvo
vecumā iešu:
vai atkal kā bērns pie mātes
tecīpus skriešu?

Nu soļi kļuvuši gausi,
to bridī ir grūti zīlēt;
bet sirds ir izslāpusi
vēl karstāk mīlēt!

RUNAS UN PĀRDOMAS VALSTS SVĒTKOS

V. Paegle,

PBLA valdes priekšsēde

RUNA TORONTO

PBLA valdes un savā vārdā sveicu Jūs Latvijas neatkarības
77. gada atcerē. Latvijas okupācijas laikā, mēs, trimdinieki,
katru 18. novembri sanācām kopā, lai atjaunotu savu nacionālo
pašapziņu, stiprinātu savu ticību Latvijas neatkarībai un mūsu
tautas labākai nākotnei. Mums bija tikai viens mērķis, viena vie-
nīga vēlēšanās - piedzīvot Latvijas valsts svētkus neatkarīgā Lat-
vijā. Mūsu lūgšanas piepildījās. Tāpēc būsim pateicīgi, ka šo-
dien varam būt dalībnieki Latvijas atdzimšanā. Ar paceltu galvu
un pārliecību sirdis, neskatoties uz daudzajiem grūtumiem un
šķēršļiem, kas vēl stāv mums priekšā, sveiksim brīvo Latviju un
raudzīsimies, lai satiecība un sadarbība palīdzam vest Latviju uz
gaišāku nākotni.

Kopš 1991. gada 21. augusta ir pagājuši četri gadi. Šī
augusta diena uzausa ar liелgabalu šāvieniem Maskavā un drīz
vien pārsteidza mūs ar tālejošām pārmaiņām. Kopš šīs liktenī-
gās dienas, latviešu tauta ir pieredzējusi trīs parlamentus, četrus
ministru prezidentus, dažādu politisko partiju un nogrūpējumu
paisumu un bēgumu, krīzes un pienākumus valsts dzīvē, identi-
tātes un jaunu uzdevumu meklēšanu ārzemēs, kā, diemžēl, arī
izjutusi plaisu izkaisītajā latviešu tautā. Sāpīgais pārmaiņu laiks
ir daudziem uzlicis ciešanas. Daži tām ir padevušies, bet citi šo

MLB Ziņotājs, 1995. gada decembris

laiku ir izmantojuši, lai iegūtu visu ko brīvība var sniegt. Mēs esam redzējuši pašreizējos tautas darbiniekus, bet arī daudzus sava labuma meklētājus.

Mēs visi vēlamies būt šī chaotiskā laikmeta analizētāji un kritiķi, bet bieži vien esam par daudz emocionāli saistīti ar notikumiem, lai būtu objektīvi savos secinājumos. Vēsturnieks Edgars Andersons ir norādījis, ka, piedaloties vēstures veidošanā, mūsu uzdevums nav pamācīt vai tiesāt, bet precīzi un godīgi izprast notikumus, to cēloņus un notikumu veidotāju motīvus un darbību. Tas ir grūts uzdevums. Tāpēc šodien, Jūs uzrunājot, norādu, ka arī mana informācija ir ierobežota un tāpēc analīze par atsevišķiem jautājumiem varētu būt nepilnīga.

Atskatoties uz pēdējo četru gadu notikumu attīstību Latvijā un trimdas latviešu saimē, saskatu 3 nozīmīgus secinājumus:

Pirmkārt, mēs nebijām sagatavoti neatkarības realitātei. Mēs nezinājām, ka tā būs tik grūta un prasis tik daudz laika. Mums tikai tagad sāk rasties izpratne, ko neatkarīga Latvija īsti nozīmē, mums kā indivīdiem, tautai un valstij.

Otrkārt, mēs neesam zaudējuši pārliecību, ka Latvijai ir jābūt neatkarīgai, demokrātiskai valstij ar sakoptu tirgus saimniecību, bet esam zaudējuši uzticību personām un iestādēm, kas šos mērķus ir uzņēmušās īstenot.

Treškārt, mūsu sabiedrības negativisms, mūsu tieksme noliegt jebkuru panākumu Latvijā, ir pašpiepildošs pareģojums, un, ja mēs to nepārvērtīsim pozitīvā enerģijā, tas apdraudēs mūsu nākotni, varbūt pat mūsu pastāvēšanu.

Šos šķēršļus mēs varam pārvarēt. Tam vajadzīgs ir tikai gribas spēks un godīgs darbs.

Gadu gājumā Latvijas neatkarību mēs aizstāvējām daudz dažādos veidos. To bieži vien darījām emocionāli, jo ļoti gribējām, lai mūsu tauta būtu brīva. Mēs to apliecinājām atkal un atkal, bet tālāk nedomājām. Pieredze rāda, ka tas bija labi, bet par maz, lai tagad iespaidīgi palīdzētu atjaunot savu valsti un savu tautu.

Pieredze arī rāda, ka tauta Latvijā bija vēl mazāk gatava uzņemties šo atbildību, ko prasa Latvijas jaunuzbūve pēc komunistiskās sistēmas sabrukšanas un tautas dvēseles iznīcināšanas. Viss ir jāceļ no jauna - likumdošana, saimniecība, sociālā nodrošināšana, izglītība un, galvenokārt, - tautas morāle. Šim darbam nebija piemēroti daudzi trešās atmodas vadoņi, kuŗi bija ideālisti, barikāžu cēlēji un radošās inteliģences pārstāvji. Tam vajadzēja praktiski domājošus, veiksmīgus politiķus, pieredzējušus vadītājus, profesionāļus - ekspertus visās valsts attīstības jomās. Kur šādas personas bija ģemt? Ar zināmu pieredzi bija tikai komunisti, vai kā tautā mēdza teikt - "nomenklatūra". Tie iesaistījās valsts vadišanā, tāpat to darīja akadēmiķi, mākslinieki un daži trimdas sabiedrisko organizāciju vadītāji. Šis cilvēku popurijs nespēja pietiekami ātri un efektīvi sadarboties un pildīt savus pienākumus, lai apmierinātu lielāko tautas daļu. Visur pietrūka pieredzes, zināšanas un laika. Domādami Latvijai palīdzēt, valsts uzbūves darbā gribēja palīdzēt neskaitāmi padomdevēji - daži aicināti, daži neaicināti, bet praktiska darba darītāju bija maz. Par to esam atbildīgi arī mēs.

Mēs nebijām gatavi neatkarībai un Latvijas sabiedrība nebija gatava jaunam ekonomiskam laikmetam, kuŗu amerikāņu rakstnieks Pēteris Drukners apraksta savā grāmatā "Age of Transformation" ("pārveidošanās laikmets"). Attīstītās valstis pasaulē jau vairākus gadus desmit notiek krasa pārveidošanās un pārorientēšanās ekonomiskā sfērā. Tiek pārstrādātas tradicionālās rūpniecības un lauksaimniecības metodes un izkoptas jaunas uz zināšanām un izglītību centrētas ekonomijas nozares.

Latvijas saimniecība iemīga zem padomju varas okupācijas, kā amerikāņu literatūras varonis Rips van Vinkels savā simtgadu miegā, kad tās lauksaimniecība bija kalngalē. Latvijas saimniecība turpināja gulēt, kad smagā rūpniecība sen vairs nebija dominējošais spēks attīstītās valstīs. Uzmodusies tā atrada, ka Eiropā ar tradicionālo lauksaimniecību nodarbojas vairs tikai 5% no kopējā darba spēka un smagā rūpniecībā strādā mazāk nekā 1/5 daļa no iedzīvotājiem. Uzmodusies tā atrada, ka Eiropas valstīs jau gadiem ilgi bija centrējušās uz jaunu virzienu ekonomijas attīstībā - uz virzienu, kuŗā dominē zināšanas, prasme un informācijas izmaiņas attīstībā. Uz virzienu, kuŗā valsts

labklājību nosaka tās konkurēt spēja pasaules ekonomijā, kuŗā sabiedrība savu lielāko ieguldījumu ieliek izglītībā, kas veicina ekonomijas attīstību un darba spēka piemērošanu esošiem un topošiem apstākļiem.

Šī sabiedrība arī saprot, ka valdība viena nevar atrisināt visas sociālās un ekonomiskās problēmas. Attīstīta sabiedrība veido atbildīgus pilsoņus, kas ņem aktīvu līdzdalību problēmu risināšanā un brīvprātīgi iesaistās kopējā darbā. Latvija ir ietikusī šajā laikmetā. Taču iekļaušanās tajā pilnīgi prasis laiku un līdzekļus. To neviens neapzinājās 1991. gadā un maz to apzinās tagad.

Arī trimdas latviešu organizācijas nebija gatavas jauniem uzdevumiem. Lai gan nemitīgi strādājām, lai uzturētu Latvijas neatkarības ideju dzīvu, konkrēti neplānojām ko tālāk darīt - kādi būs mūsu organizāciju uzdevumi un mērķi. Mūsu darbības virziens šķita vienkāršs - palīdzēt Latvijas atdzimšanai ar līdzekļiem un padomiem, jo šāda rīcība dos mums politisku un sabiedrisku ietekmi Latvijā. Tā tas nebija, un tā nav! Ārzemju latviešu fināciālā palīdzība ir par daudz sadrumstalota, lai būtu ietekmīga. Mūsu popularitāte ir kritusies. Esam zaudējuši uzticību tautā gan politiski radītu iemeslu, gan atsevišķu cilvēku neapdomātas rīcības dēļ, un starplaikā esam atstājuši novērtā mūsu pašu rosmes ārzemēs.

Negaidīti nācām pie atziņas, ka pēc 50. gadu Latvijas interešu aizstāvēšanas pasaules valdībās, mums pēkšņi būs jāaizstāv mūsu intereses Latvijas valdībā. Šis darbs ir jauns un prasis no mums uzmanīgu rīcību, kā arī līdzekļus. Par to liecina mūsu pieredze gatavojoties uz 6. Saeimas vēlēšanām. Vēlēšanu likuma pirmā lasījumā Saeimas juridiskā komisija pēkšņi izvirzīja prasību, ka deputātu amata kandidātiem ir jānodzīvo Latvijā vismaz 12 mēnešus, un ārzemēs dzīvojošie pilsoņi nevar balsot pa pastu. Steigā griežoties pie Saeimas priekšēža un preses, panācām, ka šīs prasības tika noraidītas. Lielos burtos *Diena* paziņoja: "*PBLA aizstāv tiesības ārzemēs dzīvojošiem pilsoņiem balsot pa pastu.*" Acimredzot, šis panākums rietumlatviešiem bija par maz, jo sabiedrībā turpina izskanēt kritika, ka piedalīšanās vēlēšanās ir "sagādājusi lielas neērtības". Manuprāt, tas liecina, ka arī mums dažkārt pietrūkst izpratnes par tiesiskās valsts likumdošanas procesu. Minēšu dažus piemērus. Mēs aicinām un gribam, lai Saeima pieturas pie Satversmes noteikumiem, bet jūtamies aprūtināti, kad mums jānodod balsis Satversmē noteiktās dienās. Mēs gribam vienlīdzību visiem Latvijas pilsoņiem, bet ierosinām ar ārzemju latviešu līdzekļiem izkārtot mums ērtāku vēlēšanu procesu. No vienas puses mēs cināmies par tiesiskās valsts izveidošanu, kur visi pakļauti vienam likumam, bet no otras - gribam sev lielāku labklājību. Mums ir jāapzinās, ka neesam vairāk privilēģēti, kā tie, kas dzīvo Latvijā vai Austrumos. Mēs nevaram gribēt pilsoniskās tiesības, neuzņemoties pilsoņu pienākumus. Šis jautājums jau tagad ir izraisījis nesaķaņas un kļūs arvien asāks, ja turpināsim justies privilēģētāki.

Mēs varbūt bijām gatavi brīvībai, bet ne demokrātijai. Šie divi principi nav vienlīdzīgi. Viens prasa ticību, bet otrs atbildīgu līdzdalību valsts attīstībā. Pāvests Pauls, viesojoties Amerikā, teica - demokrātija nenozīmē darīt tikai to, kas patīk, bet darīt to, kas jādara ("ought to do"). Īstas demokrātijas attīstīšanai ir nepieciešama racionāla, atbildīga darbība un pienākuma apziņa. Lai gan vēlētāji Latvijā saprata, ka ar piedalīšanos balsošanā tie var iespaidot valsts dzīvi, pietrūka racionālas un atbildīgas pieejas politisko partiju izvērtēšanai. Neuzticība cilvēkiem un iestādēm radīja apstākļus, kuŗos vēlētāji balsoja "pret" nevis "par" kautko. Tas ir tikpat bīstami, kā nebalsot nemaz. No šādas pieejas cieš mūsu pašcieņa, cieš Latvijas prestižs un Latvijas tēls pasaulē.

Ir pārāgri prognozēt vēlēšanu rezultātu ietekmi uz valsts tālāko attīstību, jo apstākļi vēl ir neskaidri, bet, es domāju, ka varam saprast, kāpēc nonācām tur, kur esam. Kāda politiska anekdote jautā: "Kas ir sliktāks par komūnismu?" Atbilde: "Pēc komūnisms". Amerikas politiskais analīsts T. Šulcs nesen rakstīja par parādībām, kādas izpaužas Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīs, kur bijušie komunisti ir atgriezušies pie varas. Īsu laiku pēc komūnisma sabrukšanas valdījusi eiforija. Ļaudis priecājušies par aukstā kara beigām, par demokrātijas un tirgus

ekonomijas attīstības jaunumiem. Bet drīz vien, ierastai kārtībai strauji mainoties un dzīves standartam slidot uz leju, ļaudis zaudējuši ticību cilvēkiem demokrātiskās valsts principiem. Kāpēc? Pirmkārt, tie nebija sapratuši, ka visiem būs jāpārkārtojas, kā valstij, tā ikvienam tās pilsonim, un ka demokrātiski ievēlētā valdība visu nespēs viens un divi veikt, lai visi būtu apmierināti.

Otrkārt, tie nebija sapratuši, ka pārmaiņu laiks radīs korupciju, skandālus un organizētas noziedzības attīstību, bet līdz šim garantērā sociālā nodrošinātība (medicīniskā aprūpe, brīvā izglītība, pensijas, kā arī garantētie atvaļinājumi) pamazām izzuks.

Treškārt, ka šajā nenoteiktības laikā attīstīsies drāmatisks kontrasts starp tiem, kas juku laikus mācēs izmantot savam labumam, un tiem, kam nebūs vairs nekā. Un ka visgrūtāk pārmaiņas pārdzīvos 60 līdz 70 gadīgie, jo pēkšņi viņu mūža lielākā daļa tiks uzskatīta par nederīgu un nevērtīgu.

Šulca secinājumi attiecas arī uz Latviju. Daudzi vecākās paaudzes pārstāvji nodeva savu balsi 6. Saeimas vēlēšanās, nedomājot par valsts nākotni, bet par savu sašutumu un pašcieņas zaudēšanu. Vēlēšanu rezultāti arī norāda, ka tautas uzticība ir zudusi valdības pārstāvjiem un deputātiem, kuri it kā nespēja piepildīt uz viņiem liktās cerības - it sevišķi rietumlatviešiem, no kuriem daudz tika sagaidīts. Tos vaino par patriotisma trūkumu, jo tie sadarbojušies ar "bijušajiem", par politisku neizpratni, jo tie nav varējuši pretoties frakciju disciplīnai, par politisku neizpratni, jo tie nekad nav sapratuši patiesos apstākļus Latvijā, par dubūlpilsonību u. c. Vislielāko sašutumu vēlētajos radījis atziņums, ka morāles trūkums nepazīst robežas, ka arī daži rietumnieki var būt avantūristi.

Arī banku sabrukums iespaidoja vēlēšanu rezultātu. Amerikas latviešiem ļoti pazīstamais Pauls Gobels uzskata, ka šī krīze tika radīta Maskavā 6 mēnešus pirms vēlēšanām. Krievijas stratēģisti, kas joprojām cer atjaunot kontroli par Latviju tādā veidā, ka nesaceltu pārāk lielu traci Rietumvalstīs, mēģināja izmantot šim nolūkam neveselīgo Latvijas banku sistēmu.

Šādos apstākļos notika 6. Saeimas vēlēšanas, kur ekonomiskais un sociālais populisms un demagoģija ar bezatbildīgiem solījumiem atrisināt visas Latvijas problēmas ir radījuši situāciju, kas var apdraudēt valsts attīstību un stabilitāti. Ja progresīvie spēki varēs sastādīt valdību un spēš turpināt iesāktās reformas, ieskaitot Latvijas integrāciju Eiropā, tad, atviegloti uzelpojot, varēs novērtēt vēlēšanu rezultātu kā mācību mums visiem. Bet, ja rezultāts būs cits, reformas apstāsies un Latvija pagriezīsies uz Austrumiem, tad ceru, ka nevainosim viens otru, bet strādāsim, lai liktu jaunus pamatus demokrātisku partiju izveidošanai Latvijā. Nopietni domājošām partijām ir jāpārstāv daudzas un dažādas idejas, un tām ir jāspēj dot praktiskus ieteikumus problēmu atrisināšanai. Ar ideoloģiskiem saukļiem vien nepietiek!

Vērtējums par 6. Saeimas vēlēšanām ir sadalāms pirms un pēc vēlēšanu posmos. Partijas sadrumstalotību veicināja gribas trūkums veikt pirmsvēlēšanu kompromisus. Daudzās partijās un to programmu vienveidība radīja grūtības vēlētajiem atšķirt vienu partiju no otras. Ir jācer, ka pēc notikušā, partijas nopietni izvērtēs savu pirmsvēlēšanu darbību.

Latvijas presē par partiju sekmēm ir izskanējuši sekojoši komentāri: partijas, kuras ieguldījušas lielus līdzekļus, sevi sludinot, piem., *Saimnieks* un *Zigerista* partija, vēlēšanās guvušas panākumus; LC neesot pietiekami agresīvi atspēkojis citu partiju uzbrukumus; LNNK neesot reklamējusi savus panākumus pašvaldību un Saeimas komisiju darbā; LZS esot cietusi tāpēc, ka tā savu skatu pārāk poētiski vērsusi pagātnē un nav bijusi pietiekami ietekmīga koalīcijā ar LC, kā arī valdības darbā. Vienīgi TB līdz šim nav kritizēta, bet tiek uzslavēta par savu "talantīgo un godīgo priekšvēlēšanu kampaņu".

TB līderis Māris Grinblats ir pierādījis, ka viņš ir pragmatiskais politiķis, un pauž, pēc mana uzskata, racionālu nacionālismu. Neilgi pēc vēlēšanām viņš teica: *"Mums ir jāizvēlas starp sliktu un ļoti sliktu valdību. Ja nebūs iespējams izveidot nacionālu valdību, LC labāk būtu iet koalīcijā ar Saimnieku, nekā ļaut valdīt idiotiem!"* M. Grinblats ir gatavs uz kompromisu, arī

par pilsonības likumu, kā arī uzņemties atbildību, kļūstot par ministru prezidentu.

Pirmsvēlēšanu aptaujas norādīja uz kreisā spārna popularitāti, bet ne Zigeristu, kurš pārsteidzoši guva atbalstu ar saviem pievilcīgiem pretkomunistiskiem saukļiem ļoti nacionāli noskaņotos apgabalos. Gan pirms, gan pēc vēlēšanām daudzi nevēlējās atzities, ka balsojuši par Zigeristu, jo, ignorējot savus pirmsvēlēšanu solījumus, viņš tagad runā par ciešām saitēm ar Krieviju un ir parakstījis koalīcijas līgumu ar bijušajiem komunistiem. Viņa partijas ievēlētais deputāts Kostanda solās pat atbrīvot Rubiku! Ja pēcvēlēšanu rītā likās, ka vinnējis ir ekstrēmi kreisais un labējais spārns, tagad ir skaidrs, ka priekšroku ir ieguvuši bezprincipu spēki. Spēki, kuri mērķis ir pārņemt varu, ko tie solās paturēt "vismaz 10 gadus".

Šie spēki ir bīstami, jo tie ir skaidri norādījuši savu tieksmi uz autokratiju un izteikušies negatīvi par preses brīvību Latvijā, kas ir demokrātijas stūrakmens. Bez tam šo spēku sastāvā ir galējs radikalisms. Jebkurš ekstremisms ir kaitīgs, bet it sevišķi tas, kas nacionālisma vārdā kurina naidu cilvēku starpā, bieži vien ar traģiskām sekām.

Arī ja NB izdosies sastādīt valdību, ir jāreķinās, ka nākamie 3 gadi Saeimā nebūs spoži. Pēdējo dienu notikumi norāda jau tagad uz ļoti saasinātu un saspīlētu gaisotni. Būs grūti saskaņot politisko partiju programmas un politisko vadoņu intereses, lai likumdošana sekmētos un valsti būtu redzami un jūtami panākumi.

Vēlēšanu rezultāts bija ļoti nozīmīgs. Lietojot plusus un minusus, vēlētaji pierādīja, ka tie var iespaidot deputātu izvēli, kas krasi atšķiras no pašu partiju vērtējuma par populārām personām. Ievēlētas tika nepazīstamas personas, kas atradās zemu sarakstos un neievēlēti tika tādi partiju vadītāji, kā LZS Rozentāls un Kinna, arī gandrīz visi pazīstamie rietumnieki. No rietumiem ir ievēlēti tikai 5: K. Druva, P. Kļaviņš, A. Lambergs, J. Sinka un G. Valdmānis. Šeit atkal pierādās "pret" balsojums, t. i., pret pastāvošo iekārtu, pret personībām, pret rietumniekiem. 6. Saeimas deputātu rīcību būs grūti pareģot un frakciju sastāvs Saeimas darbības laikā, droši vien, daudzkārt mainīsies.

Visnopietnākais vēlēšanu rezultāts ir - līdzšinējās politiskās stabilitātes zaudēšana. Par to ir norūpējušies mūsu draugi, bet priecājas tie, kas latviešu tautai nekad labu nav vēlējuši. Tāpēc pats galvenais uzdevums ir sastādīt stabīlu valdību. To apzinājās Latvijas prezidents G. Ulmanis un tāpēc nesteidzas ar ministru prezidenta nosaukšanu. Prezidentam un citām vadošām personām šobrīd ir ļoti grūts uzdevums. Tiem šajos sasprindzinātos politiskos apstākļos ir ne tik vien jāizdara pareizā izvēle, bet ir arī jāgādā par stabilitāti un mieru valstī, kurā mīt liela neapmierinātība, pat naidīgums.

Atskaitot ārkārtas vēlēšanas, mums ir jāreķinās, ka nākošos 3 gadus mums būs jāmēģina sastrādāties ar Saeimas ļoti komplicēto sastāvu. Tas prasīs nopietnu darbu un konstruktīvas idejas, ja gribēsim atgūt sev uzticību Latvijā un piedalīties mūsu tautas tālākā attīstībā. PBLA mandāts ir skaidrs. Tāpat kā vēlētaji Latvijā, mēs saredzam grūtos apstākļus, kuŗos daudzi ir iedzīti, bet mūsu balsošanas rezultāts norāda, ka esam pārliecināti, ka grūtības pārvarēt spēš NB un LC koalīcijas valdība, kas turpinās iesāktu reformu izvešanu. PBLA darīs visu iespējamo, lai atbalstītu nacionālos spēkus Latvijā, kā arī strādās, lai mūsu mītnu zemes dotu Latvijai nozīmīgu atbalstu demokrātijas nostiprināšanai.

Mums ir arī jāatceras būt uzmanīgiem savos vērtējumos, jo par vēlēšanu rezultātiem esam atbildīgi visi. Vēlēšanās piedalījās Latvijas pilsoņi, pārsvarā latvieši. Mēs savā vērtējumā varam atļauties būt objektīvi, bet mums ir jāatceras, ka lielākai tautas daļai, dzīvojot nabadzībā, ir citas prioritātes. Nesien lasīju sekojošas rindas: "Viss pāiet - amati, gods, slava, paliek tikai atbildība, ko prasis no ikviena".

Un pēdējais - par mūsu negativismu. Latvijas un rietumlatviešu presē bieži parādās naidīgi raksti, kas pauž dziļu pesimismu par Latvijas nākotni. Ar lielu patosu rakstītāji nosoda Latvijā notiekošo un visas tur vadošās personas. Tur ir tikai tautas nodevēji, Latvijas kaprači u. t. t. Kā Anda Lice raksta

Brīvā Latvijā: "Lielie kritiķi, kas paši nav pakustinājuši ne pirkstiņu Latvijas attīstības labā, uzskata sevi par istiem latviešiem. Uzbrūkošā attieksme pret ikvienu, kas uzņemās kādu atbildību, liecina, ka sabiedrība sirgst ar hronisku mazvērtību. Ja man nav vēlēšanās ņemt rokā grožus, tad tas nenozīmē, ka tie, kas grib, to dara godprātības dēļ. Visa pamatā ir nespēja objektīvi palūkoties uz sevi." Mums ir jāsaprot, ka visas rīcības noliegšana neko neuzlabos un panākumus negūs.

Mūsu tautas daudzveidība uzliek mums smagu pienākumu - mēģināt saprast vienu otru. Ja nebūsim ar mieru to darīt, šaubos vai mūsu tautai būs nākotne. Mēs nevaram mainīt to, ka šodien latviešu tauta sastāv no trimdniekiem un izsūtītiem disidentiem un komunistiem, leģionāriem un sarkaniem strēlniekiem, čekas ziņotājiem un dedzīgiem nacionālistiem, drošsirdīgiem un glēviem, jauniem un veciem... Bet mēs varam mainīt mūsu attieksmi pret savu līdzilvēku un varam veicināt izpratni par mūsu daudzveidības cēloņiem un sekām.

Meklēsim pozitīvo Latvijas attīstībā! Pēdējos 4 gadus Latvijai ir bijuši nozīmīgi panākumi. Latvija ir izpildījusi visus noteikumus, lai kļūtu par dzīvot spējīgu valsti. Tā ir nodrošinājusi savas robežas, izveidojusi valsts pārvaldi. Tā ņem atbildību līdzdalību starptautiskās organizācijās. Noziedzība ir samazinājusies, ir pieņemts korupcijas novēršanas likums. Augsti novērtējams panākums ir cilvēktiesību aizsardzības likuma pieņemšana un reparācijas likuma apstiprināšana. Ekonomijā ir redzami pozitīvi rezultāti, kas balstās uz lata stabilitāti. Inflācija ir samazinājusies un ekonomijas profils ir pagriezies no lauksaimniecības un smagās rūpniecības uz pakalpojumu jomu, kā tas ir attīstītās valstīs. Un galvenais - Latvijas tirdzniecība uz Rietumiem ir lielāka nekā uz NSV.

Latvijā sāk izveidoties spējīga profesionāļu grupa, kas strādā valsts civildienestā un privātpašumos. Latvijā aug spēcīga jaunā paaudze, kuŗa ikdienas pieņemas uzņēmībā un rosmē.

Priecāsimies par sasniegumiem kultūras jomā - par Nacionālās Operas atjaunošanu, par Operas festivālu Siguldā, par Rīgas Doma zēnu kori, kas tik brīnišķīgi Latviju reprezentē ārzemēs.

Būsim atklāti par trūkumiem - privatizācijas aizkavēšanos, pārmērīgi lieliem ārvalstu parādiem un neapmierināšo nodokļu sistēmu, bet atcerēsimies, ka daudzas nepilnības, arī populistiskās partijas, to nevarēs drīzumā atrisināt.

Nenoliegsim Latvijas sasniegumus, bet palīdzēsim tai pārvarēt grūtības. Mums ir jārada, ka pašu spēkiem ir iespējams nodrošināt stabilitāti sociālās, politiskās un starptautiskās attiecībās. Neieslēgsim bezcerībā, bet izmantosim katru iespēju darīt to labāko ar to, kas mums ir, tur, kur mēs esam.

Ar atjaunotu enerģiju uzturēsim spējīgu, vienotu un ietekmīgu ārzemju latviešu sabiedrību, kuŗas uzdevums ir pasargāt nākamās paaudzes no asimilācijas, aizstāvēt Latvijas trauslo neatkarību un veicināt tās demokrātisko attīstību. Mēs esam un būsim Latvijai nozīmīgs demokrātiskais atbalsts, jo ar savu darbu mītu zemēs mēs varam paplašināt Latvijas politisko telpu.

Atbalstīsim vietējās un centrālās organizācijas un Latvijas brīvības fondu! Atradīsim kopēju valodu latviskās dzīves uzturēšanai! Runāsim par to 2x2 un 3x3 nometnēs, dziesmu svētkos un visos lielākos un mazākos sabiedriskos pasākumos! Meklēsim jaunas idejas kā padziļināt mūsu saites ar tautu Latvijā! Stiprināsim demokrātisko izpratni savos Latvijas rados un draugos!

Mēs nesam smagu pagātnes mantojuma nastu. Tā apgrūtinā problēmu risināšanu, kavē darbu, rada šķēršanos un nevienprātību. Nocelsim šo nastu, lai varam ķerties pie Latvijas valstij un sabiedrībai nepieciešamām reformām. Un savu pesimismu pārveidosim radošā enerģijā! Tas ir mūsu spēkos!

Noslēdzot 1. Latviešu Tautas Frontes kongresu 1989. gadā, Dainis Ivāns teica: "Mūsu sirdīs un mūsu zemē ir dzimis jaunais laiks, ko paši vien esam atveduši. Šis jaunais laiks ir kā mazs, tikko piedzimis, sargājams un lieli audzējams bērns, kuŗš neizdzīvos tikai tādā gadījumā, ja sašķelsimies, palaidīsim cits pret citu roku. Lai cik smagi mums neklātos, mēs nedrīkstam aizmirst,

ka mūsu ceļvedim jābūt mūsu tatas stīprajam un sīkstajam garam, saprātam un vienotībai."

Pievienosimies D. Ivāna vārdiem - vienoti sargāsim Latvijas jaunatgūto neatkarību! Mums ir tikai viena Latvija un viena latviešu tauta, lai Dievs to svētī! □

Uldis Ģermanis

PIEMIŅAS UN PĀRDOMU DIENĀ

18. novembris mums ir svarīgākā piemiņas diena. Tā ir arī pārdomu diena par mūsu sasniegumiem un zaudējumiem par mūsu veiksmēm un kļūdām.

Šai dienā mēs godam pieminam mūsu patres patriae (tēvzemes tēvus), kas pirms 77 gadiem, kad mūsu zeme bija karā izpostīta un izlaupīta, bet tauta izkļudināta bēgļu gaitās, pasludināja Latviju par neatkarīgu demokrātisku republiku.

Šai dienā mēs ar cieņu un gandarījumu atceramies mūsu sākumā nelielo, bet strauji pieaugušo brūnoto spēku slavenās brīvības cīņas, kas 1920. gada janvārī beidzās ar visu latviešu novadu pilnīgu atbrīvošanu no mūsu jaunās valsts ienaidniekiem, gan melniem, gan sarkaniem.

No šiem valsts tapšanas un cīņu gadiem ir arī iegūta vēstures pieredze, ko mums der atcerēties un nodot tālāk valstiskā darba turpinātājiem, jo dažas parādības vēstures gaitā mēdz atkārtoties, kaut arī citādos apstākļos un mazliet citādā veidā. Jau toreiz mums radās liekas grūtības un zaudējumi, kad pakļāvāmies "gudro ārzemju kungu" padomiem un pieprasījumiem, bet labi veicās, kad sekojām saviem mērķiem un aizstāvējām savas tautas vitālās intereses.

Lai neizplūstu garā pārskatā, minēšu tikai dažus piemērus. Kad mūsu armija ļoti sekmīgā ofensīvā trieca ārā no Kurzemes sakauto Bermonta un fon der Golca kaŗaspēku, sabiedroto militārā misija Baltijā (tāpat arī Vācijas demokrātiskā valdība) pieprasīja pārtraukt šo veiksmīgo militāro operāciju un noslēgt pamieru, jo Bermonta, t. s., Rietumkrievijas armija skaitījās pretlielnieciska. Toreiz mēs laimīgā kārtā nepadevāmies šim svešo gudro kungu spiedienam, bet, vajādami bermontiešus, iegājām uz brīdi arī vēl Lietuvas teritorijā. Un visi protesti aplkusa.

Latviešu tā laika politiķi, nepakļaudamies nekādiem protestiem un sūdzībām Tautu Savienībā, īstenoja arī radikālu agrāro reformu, kas sagrāva lielinieku politisko ietekmi Latvijas laukos un nodrošināja valsts stabilitāti.

Šīs vēstures mācības būtu ļoti noderējušas atjaunotās Latvijas vadītājiem. Tas tomēr nebija iespējams, jo viņu vēstures apziņa bija pamatīgi izdzēsta un izravēta okupācijas gados. Tā izveidojās paradoksālā situācija, ka 1991. gadā valdības priekšgalā bija cilvēks, kas pats neticēja Latvijas neatkarībai un viņa ārlietu ministrs, līdz pat atlaišanai no amata, nodarbojās ar okupantu interešu aizstāvību. To visu labot ir nākotnes uzdevums.

Sekmīgās brīvības cīņas (1918.-1920. g.) un Baltijas valstu atbrīvošanās ārkārtīgi pārsteidza gan lielniecisko Krieviju, gan vācu un krievu reakcionārās aprindas. Cīņu zaudējušie, t. s., "baltiešu dabiskie kungi un pavēlnieki" turpmākajos gados attīstīja gluži izmisīgu un pretrunīgu sarkanmelnu antibaltisku propagandu, bet toreiz tā nespēja aizkavēt Baltijas valstu uzplaukumu un panākumus dažādās valsts dzīves nozarēs (Kā zināms, šo paņēmieni ar lielu neatlaidību atkal atkārtoti sabrukušās "jaunuma imperijas" mantinieki).

Bija vajadzīga gluži katastrofāla Eiropas politiskās sistēmas sagrāve, ko panāca vācu nacistu un krievu bolševiku savērēstība, lai pārtrauktu Latvijas un mūsu kaimiņvalstu attīstības gaitu. Taču arī ilgajā un noziedzīgajā okupācijas periodā visas 3 Baltijas valstis turpināja pastāvēt kā starptautisko tiesību subjekti.

Šim apstāklim un neatkarības laikmeta vēsturiskajam mantojumam bija ļoti liela nozīme, kad, sabrūkot Maskavas "tautu kapsētai", radās iespēja atjaunot Latvijas, Igaunijas un Lietuvas patstāvību. Latvijai un tās kaimiņvalstīm vairs nebija ilgi jānopūlas un jāgaida, lai panāktu savas neatkarības atzīšanu de iure.

Pasaules brīvās valstis gandrīz vai savstarpēji sacentās, lai deklarētu šo atzišanu un nodibinātu diplomātiskos sakarus ar atjaunotajām Baltijas valstīm.

Latvija arī nebija vairs karā sapostīta, bet okupantu saimnieciskā ekspluatācija un nometinātā krievu karaspēka izricība bija lielā mērā sagandējusi Latvijas vidi, piesārņojusi tās zemi un ūdeņus. Taču vislielāko postu un zaudējumus Latvijai bija sagādājis okupantu kolonizācijas un genocīda politika pret latviešu tautu. Mērķtiecīgais denacionalizācijas (Mankurtizācijas) un vispārējais padomju sabiedrības demoralizācijas process bija smagi deformējis tautas mentalitāti, iznīdējis savas vēstures un kultūras apziņu, un līdz ar to - nacionālo pašcieņu.

Vēsturiskā pieredze liecina, ka ir daudz vieglāk atjaunot to, kas sagrauts materiālā plāksnē, nekā pārveidot deformētu mentalitāti un izskaust dezinformācijas un terora apstākļos iepotētu baiļu sindromu. Vārdu sakot, ir vieglāk uzcelt jaunu māju vai rūpnīcu, nekā izārstēt ievainotas ļaužu dvēseles. Šai ziņā mazāk grūtību bija mūsu tēvzemes tēviem valsts sākuma gados, jo lielniecisko Maldu Mildas sapņojumu ievērojama latviešu tautas daļa toreiz ļoti ātri izsapņoja.

Taču garīgie pārveidojumi parasti nobriest lēnām. Pēc zemnieku brīvības Kurzemē un Vidzemē (1817./19. g.) vajadzēja nomainīties veselai latviešu paaudzei, iekams pagājušā gadsimta piecdesmitajos gados varēja sākties mūsu pirmā nacionālā atmoda. Garīgai izaugsmei ir vajadzīgs laiks. To, protams, var veicināt ar mērķtiecīgu darbu. Šai sakarā nāk prātā Romas vēstures apdzejotāja Vergīlija atgādinājums: "Tik lielas pūles un darbs bija dibināt romiešu cilti!" (Tantae molis erat Romanam condere gentem).

Vērojot pēdējo gadu norises mūsu tēvzemē, redzam, ka dažādas kļūmes un nebūšanas tur lielā mērā radušās kā sekas okupantu sagrautajai mentalitātei, garīgo un morālisko vērtību degradācijai. Dažādas varas un režīmi ir mainījušies mūsu garajā vēstures gājumā, bet neviens nav nodarījis tik briesmīgus garīgus un fiziskus postījumus kā savā pamatā dziļi kriminālais padkrieviskais "tautas kapsētas" režīms. Tāpēc šim noziegumam nekad nebūs noilguma, un tam arī nevar būt piedošanas, jo noziedznieki un viņu mantinieki to nemaz nepūlas dabūt.

Ir ļoti svarīgi censties paātrināt mūsu daudz cietušās tautas garīgo atspīršanu, atjaunot patiesu vērtību un normāla patriotisma izpratni, un likvidēt okupantu radīto pārrāvumu latviešu kultūras mantojumā un vēstures apziņā. Tie ir uzdevumi, no kuŗu atrisināšanas būs atkarīga Latvijas turpmākā attīstība un ievirze. Tie visi ir arī delikāti jautājumi, kam jāpieiet ar taktu, saprātu un iejūtību. Tāpēc kaitīga ir nesavaldīga kritika, tāpat kā sašutums un dusmas. Tas mums jāapzinās, ja gribam būt palīdzīgi un noderīgi šo uzdevumu veikšanā.

Ši piemīpas diena notiek 6. Saeimas vēlēšanu iznākuma ēnā. Par rezultātiem mēs neesam iepriecināti. Par to ir parādījis krietns skaits rakstu mūsu presē. Arī pats esmu izteicies un negribu atkārtoties. Uzņemsim to kā jaunu izaicinājumu mūsu turpmākam darbam un centieniem, aizstāvēt savas tautas intereses. Izvērtēsim kļūdas un to cēloņus, bet darbosimies tālāk ar nešaubīgu apņēmību mūsu lietas labā, apzinoties, ka galu galā uzvar neatlaidīgākais un izturīgākais. Esmu pārliecināts, ka mēs to spēsim, ja gribēsim. □

Stokholmā, 1995. g. 18. novembrī.

Jānis Gabliks,
Bostonā, ASV.

MOSTIES, CELIES, LATVJU TAUTA!

Latvijas valsts dibināšanas svētkos, mūsu 18. novembrī, dzirdam daudz svētku runu, kas raksturo mūsu valsts politisko un saimniecisko stāvokli, ar aicinājumiem tautas vienotībai un nākotnes darbiem, valsts atjaunošanai. Pagājušā gadā bija dzirdami daudzi bēdīgi stāsti par tautas pagurumu, darba ētiku un okupantu paliekām, kas vēl saimnieko Latvijā. Spēcīgu iespaidu atstāja Dr. Vairas Viķes-Freibergas teiktā runa Ņujorkas svētku aktā 1994. gadā: "Tādi nu mēs esam un tur nekā nevar darīt". Ar

šo temu viņa ļoti vispusīgi un objektīvi attēloja patreizējo tautas dzīvi, saimniecību un jūtas pret valdību. Bija redzama vilšanās, sarūgtinājumi un bezcerība labākai nākotnei, jo Latvijas caurmēra cilvēka dzīves standarts turpina slidēt uz leju. Dr. Freibergas piemēri izsauca arī mani sāpīgu iespaidu un dziļas pārdomas par to, kādiem mums vajadzētu būt un kas jādara, lai neiznīktu latviešu tauta lielajā migrantu pūlī, kas vēl šodien valda saimniecību. Pēc 6. Saeimas vēlēšanām esmu atzinis ar dziļu pārliecību, ka mums nekavējotī jā sāk Reformācija tautas dvēseles atdzimšanai, lietojot seno saukli: *"Mosties, celies, latvju tauta, lai tu celtos, topi jauna!"*

Mums ir jāceļas ātri, jo pēdējās Saeimas vēlēšanas pierādīja, ka mums nav tiešu mērķu un politiskas stratēģijas Latvijas atjaunošanai. To arī nevar izdarīt tauta ar 19 politiskām partijām!

Vispirms, izvērtēsim iemeslus, kas kavē Latvijas atdzimšanu pēc Padomju Savienības okupācijas. Daudzi rakstītāji pēdējā gadā pierādīja, ka šodienas Latvijā noteicošais vārds ir Padomju Savienības laika vadošajam slānim. Respektīvi, industrija, ekonomija, akadēmija un arī valsts administrācija valda tā pati vecā "kliķe", kas nav netkarīgās Latvijas draugi. Daudzi arī netic ilgai Latvijas neatkarībai, jo no Krievijas vienmēr atskan draudi un pat saucieni krievvalodīgajiem: "...nebrauciet mājās... mēs drīz nāksim atpakaļ!" Lielākā daļa krievu migrantu vēl šodien nist latviešus un "zākā" latviešu kultūru. Šajā nelaimē mēs varam vainot arī paši sevi, jo 1991. gadā nepārņemām vadību ar neka vējošu iepriekšējās valdības funkcionāru izstumšanu no jaunās, nacionālās valdības. Tas noveda pie Latvijas izlaupišanas, kas turpinās vēl šodien, un ir galvenais iemesls tautas pagurumam, redzot, ka Sergejs Sergējevičs aizved valsts naudu uz ārzemēm. Pirmais ekonomiskais uzbrukums jau notika pret Baltijas banku ar pēkšņu, masīvu krievu naudas izpēšanu. Tas pierāda, ka mums jāņem vērā Dr. Aivara Sluča ekonomijas problēmu izvērtēšana ar atziņu, ka pat: "...visbrīnīgākie ekonomijas likumi nelīdzēs, ja Latvijā paliks visi krievu kolonisti!" (LAIKS, 1995. g. 11. okt. - "Lasītāju balsis").

Ekonomiskās grūtības ir atstājušas tautu nospīstā stāvokli bez darba degsmes, vājām ģimenes saitēm un mazāko dzimstību Eiropā. Latvijas tauta ir krustceļos uz iznīkšanas pusi. Ir steidzīgi jāatjauno tautas nacionālais lepnums, darba degsme, goda prāts, kristīgā ētika, kā arī zemniecība. Mūsu tautas pagurums ir komunistu audzināšanas sekas, kas turpinājās 50 gadus, lai plānveidīgi iznīcinātu Latvijas vēsturi un latviešu kultūru, beigās aizliedzot pat Ligo svētkus. Latvijas patreizējā vadošā paaudze "klibo": skolās vēl joprojām māca padomju varas pārtaisīto Latvijas vēsturi. Valdība finansiāli neatbalsta Okupācijas muzeja celšanu, kur varētu ārzemju viesiem parādīt padomijas necilvēcīgās, brutālās metodes latviešu tautas iznīcināšanai. Ir nepieciešami līdzekļi "Baltās grāmatas" izdošanai angļu, krievu, franču un spāņu valodās! Mums ir principā jāpielieto židu metodes, atgādinot pasaulei par viņu "holokaustu" un neļaujot to aizmirst. Mums ir jāatgādina "baltiešu holokausts", jo Latvijas valdība necenšas to darīt. Lietderīgi būtu uzcelt Latviešu holokausta pieminekli Rīgā, Vienības (Esplanades) parkā (aiz Pareizticīgo katedrāles). Augstie ārzemju viesi tur varētu nolikt vainagus mūsu tautas upuriem, kā tas tiek darīts pie židu pieminekļiem.

Lai pārvarētu aprakstītās grūtības, mums, ārzemju latviešiem, ir jā sāk tautas gara reformācija ar Ulža Gravas pamata tezi: LATVIJU LATVIEŠIEM, LATVIEŠUS LATVIJAI (L/L). Šī pamata teze ir jāizstrādā Trimdas centrālajām organizācijām, radot reālas darbības metodes specifiskos virzienos. Piemēram:

1. Jaunatnes audzināšana skolās un jaunatnes organizācijās ar nacionālu ievirzi un degsmi. Jāmeklē nacionāli noskaņota vadība Latvijā. Jāsagatavo jaunatne politiskam darbam 3x3 veida nometnēs Latvijā un ārzemēs - Gazezerā vai Katskijos.

2. Ārpolitikā ir jāuzsver, ka Krievija ir atbildīga par PSRS okupācijas sekām un par Latvijas atbrīvošanu no migrantu masām.

3. Jārada Baltijas valstu savienība, jo kā atsevišķas valstis tās nevar pastāvēt lielā Krievijas lača piedurvē. Ir nereāli cerēt, ka NATO pasargās mūs, baltiešus, no Krievijas uzbrukumiem.

Lai atjaunotu latvisku Latviju, mums vajag meklēt nākotnes vadītājus, kā arī aicināt Baznīcas iesaistīties kristīgās ētikas

audzināšanā jaunatnē. Dzimtenes jaunajā paaudzē mums jāceļ latviskā pašapziņa un patriotisms ar ticību, cerību un mīlestību. Draudzēm ar jaunajiem mācītājiem jāsāk darboties kā vēsturiskajām Brāļu draudzēm, kas kalpoja kā ticības un inspirācijas centri. Toreiz tauta gāja uz baznīcu kā uz dzīvības avotu. Arī šodien Baznīca varētu sekmēt latviskas Latvijas atdzimšanu!

Kad pagājušā gadu simteni sākās pirmā tautas atmoda no baronu verdzības laikiem, tad arī bija grūtības ekonomiskā un politiskā vidē. Toreizējie tautas vadoņi teica:

"Mosties, celies, latvju tauta,
Lai tu celtos, topi jauna!
Ņem sev krūtīs jaunu sirdi,
Liec sev galvā jaunu prātu!"

Ši vārsmas labi raksturo arī Latvijas patreizējo stāvokli pēc 6. Saeimas vēlēšanām. Mums jāsāk tautas reformācija ar tiem pašiem vārdiem! Esmu pārliecināts, ka PBLA kopā ar Latvijas brīvības fondu (LBF) var vislabāk un visātrāk ielikt tautai jaunu sirdi un jaunu prātu. Mēs dibinājam LBF, lai atgūtu Latvijai brīvību. Tagad LBF ir jāatjauno tautas dvēsele ar nacionālo pašlepnumu un darba degsmi latviskai Latvijai. □

Nikolajs Kalniņš

MELU MAISI

Melus izperē sarkanās vistas,
tupot uz slepeni izdētām olām;
bet par pilnu nav jāņem viss tas,
ko ar meliem pierādīt solās.

Melu tik daudz, ka, sabāzti maisos,
kļīst kā mākoņi pasaulei pāri;
atrauj ja galus, saindē gaisu,
akli kļūst visi, kas ieosta kāri.

Meli pielip pat tiesnešu lūpām,
kad kā miglā ap maisiem taustās:
neredz bendes un neliēšus klūpam,
soda diena tiek godīgiem pausta.

Kur tiem taisnību atrast vai cerēt?
Sarkanās vistas to iekšā smiltis -
uzdevums viņām melus vien perēt,
iedēt naidu starp ļaužu ciltīm.

Mieram sarkanā suga ir bistama:
Velna kalpone katra vista,
kladzinot melus, pasaulei nistama,
Dievam ar riksti tā jānokrista.

1995

FORUMS: vērojumi, pārdomas, piezīmes

Tālvāldis Ķikauka

LATVIJAS LAUKOS

(Vēlā oktobrī)

Bija uzkrītis jau pirmais sniegs, tikai nedaudz, un mēs devāmies pa šoseju uz Jelgavas pusi, tad lejā uz Tērveti, vispirms, apskatot Brigaderes "Sprīdīšus" ar skaistajām Tērvetes pilskal-
na drupām. Vienai lazdai vēl bija aizķērušies trīs rieksti: tos atvedu atpakaļ uz Kanadu, lai mēģinātu izdiedzēt un iestādīt šajā pusē.

Ar privatizāciju mana māsiņa ir atguvusi sava vīra lauku mājas, kas atrodas netālu no Lietuvas robežas: uz šīm mājām veda mūsu ceļš. Kolchozu laikā viņas mājā ievākusies ģimene: precēts pāris ar dēlu, sabūvējuši tādu miniatūr-ciemiņu lopiem, putniem, visu apvilkuši ar sētu visapkārt. Tad vēl tāda maza dārza mājiņa ar lielu plīti un mūriņu, kur var ne tikai vārīt un cept, bet arī izgulēties. Iegātni bija tāda paklusa latviešu-leišu ģimene, kurīem pat sava auto nav. Dzīvo un pārtiek ar to, ko tiem dod mālainā Zemgales zeme. Visapkārt plaši lidzenuma skati, tuvumā neliels ezers, kur laba zvejošana. Bērzu un citu koku birzis paceļas kā uz skatuves, izveidojot tādas kā koka saliņas uz visām pusēm.

ED. KEIŠA ŠARŽI

Sākumā tā bija pūrlādīte, ko impozantais ģenerālis šad tad pacilāja. Tikai, kad dēls ieradās karaļzemē, tā bankas seifā piepēnās svarā, ir prestižā.

Ed. Keišs atceras savu augsto priekšnieku, jo sastāvēja LNA 51. skautu pulcīpā un bija iesvaids sekretāra činā. Pulcīpā priekšnieks toreiz bija Baltpurviņš.

Jēzus uz saviem apustuļiem:

Neviens, kas savu roku liek uz arkla un skatās atpakaļ, neder DIEVA VALSTĪBAI.

Viens no kādreizējiem stiprākiem mūsu darba rūķiem, bet tādu vairāk nav.

Mana māsa specializējās uz tulpju sipolu pavairošanu un kādi 10,000 ir iedēstīti. Pati māja no ķieģeļiem, logi ir jauni un lieli, jumts ar plāksnēm: ēka liela, iegātņi apdzīvo divas istabas un mācai paliek vēl piecas. Mājā kādas trīs plīsis no ķieģeļiem ar metalla virsmām: te var gan sildīt, gan vārīt.

Bijām kādi cilvēki 9. Mūsu darbiņš bija klētiņā škirot kartupeļus: tie šogad bija izauguši tādi pamazi. Škiroja trīs veidos - lielākos ēšanai, vidējos sēklai un vismazākos cūkām. Metām kartupeļus spaiņos, izbērām maisos un tā līdz vakaram tikām galā ar lielo kaudzi.

Mana radnieka tēvs pievakarē iesaucās, ka jābraucot uz 'nikno vietu'. Tā izrādījās pāris kilometru tālāk iebraucamā vieta - veikals, pirts, kur dabūjams bija Rīgas degvīns - Baltais dzidrais un kas atvērts, kā Latvijā to raksta: 00-24, visu diennakti.

Visu vakaru ēdām jaunos kartupeļus, gaļu, zivis un piedzērām 'skrūvīti', kā te sauc vodku ar apelsīnu sulu. Suņi rēja kārtīgi nākamajā dienā, kad pāri laukiem kā parādība brauca kompakta 'Lada' ar trīs braucējiem, kas bija tādi melnīgsnēji: kā tad, bija ieradušies čigāni. Labi zinādami, ka iegātņi ģimenē ir dēls, neviens uz veikalu netiek, čigāni bija ieradušies kaut ko pārdot. Kad no auto izkāpa skaista čigāniete, melniem matiem, melnā ādas mētelī, melnās pilsētnieku korpēs, tā sāka iet uz mājas pusi un tai virsū metās veseli trīs takši, gribēdami nogrābt čigānietes kurpes, bet tā gaiņādamies meta tiem ar koku, otrā rokā nesdama melnu jaku, laikam, lai pārdotu iegātņi dēlam. Dārza mājēlē tā palika kādu pusstundu un tad nāca atpakaļ bez jakas. Aizbrauca, kā ieradās: pāri šķērsām laukiem, it kā pat ceļa nevajadzētu. Tādi ir mūsdienu lauku čigāni.

Ģeografiski skaista vieta ir Bauskas pilsdrupas, patiesībā Bauskas pils, jo tā atjaunota diezgan daudz. Kādreiz, liekas, labāk šādas ēkas neatjaunot, jo tad rodas samākslots iespaids (Turaidas pils). Te, kur vienā pusē Mūsa, otrā Mēmele, Lielupi var redzēt tikai tālāk lejpusē, kur abas upes savienojas. Ceļi Zemgalē labi un arī vedējs ar savu Mercedes Benz uzspēra pa gāzi. Pēc 'žiguļu' laikiem, Latvijā modē dārgas, lietotas mašīnas, kuŗas atved no Vācijas tik lielā skaitā, ka visa Rīga pieblīvēta.

Pēc kādām dienām sievas radnieks man teica, ka jābrauc uz radnieka bērēm netālu no Jēkabpils, kur miris manas sievas brālēns. Braucu līdz, jo bija apsollis mani nākamajā dienā aizvest uz mana tēva mājām, kas tur netālu, Vīpes pagastā. Te saskaŗas Vidzeme un Latgale. Brauciens bija lielisks ar pajaunu Opelī, palielu, kas devās no Rīgas pa plato šoseju, kas labi asfaltēta. Bija apledoŗums, mazliet sniega, bet braucējs veikls. Atstājot Jēkabpili, atstājām lielos ceļus un iesākās Latvijas lauku lielceļi ('kā baltas lentas'), izlocīdamies, gaŗām pakalniem, meŗiņiem. Devāmies taisni uz lauku māju, kur atradās mirušais un bērnieku bija ap 100. Mirušais novietots klētiņā, pašdarinātā šķirstā, dekorētu ar īpatniem greznojumiem. Vīspirms, ciemiņus aicināja lielajā istabā, kur bija klāts galds pirms bēŗu cienastam: divās maiņās, jo visiņ te neiznāca vietas. Cienasts bija paiss. Tad nāca otrā maiņa. Tad visi gāja un sapulcējās pie klētiņas ārā, klausoties veltījumu mirušajam, ko veica dāma kažokā, lasot no lapiņām. Viņa bija novada neoficiālā 'pavadītāja'. Ne mācītāja, ne arī oficiāla persona. Noskaŗai pareizās vietās kāda jauna meitene čībiņās spēlēja vijoli. No aukstuma viņas pirksti gan sarkani, gan balti. Sarkans deguns un ausis. Bija tiešām drēŗni auksts un izsalām līdz kaulam. Mirušais bija bijis populārs novadā, daudz palīdzējis visiņ. Pavadītāja runāja lēni, zodu uz priekšu izbidījusi, skatoties bērniekiem pāri. Viņa esot kādas vietējās skolas direktriņe un šo uzdevumu veicot aiz labdarības.

Tad no klētiņas iznesa zārku, un bērnieki tam sekoja uz nelielu kravas auto, appušķotu ar skuŗām un eŗlītēm. Tad visi ieŗēma stipru malku, ko mājīnieki pasniedz uz spoŗām paplātēm. Tad visi devās uz kapsētu pa lauku ceļiem jaukā vietā: egles un priedes tādā kā uzkalniņā. Apkāŗt metala sēta. Vidū vāŗti, kur zārku ienesa un uzmanīgi nolika blakus izraktajam kapam. Bija gaŗie dvieļi, vismaz 6 metri gaŗi. Atkal runāja pavadītāja, liriski, skaisti, bet nekur neminot Dievu un reliŗģiju. Driķ tas bija tā Dievturiski. Atkal sala neŗēligi un atkal vijolniece spēlēja sēŗu mūziku. Atvadijās piederīgie, visi bērnieki, un, kad zārks bija nolaists kapā, katrs uzbēra trīs sauŗas smilŗu. Tad aizbēra kapu, to uzveidoja kādus 30 cm augstumā, ģlīti cetrstūrainu un kāŗģali uzspauda palielu, iedzeltenu koka krustu. Uzliķa skuŗu zarus un beigās bērnieki sāķa likt vaiņagus. Vēl iss pavadītāŗas aizlūŗums un ar to oficiālā daļa beidzās. Atkal

brauciens pa likloķu ceļiem līdz aiztikām Varieŗos, bijuŗa kolchozā, kas esot bijis slavens ar to, ka allaŗ bijis beidzamajā vietā raŗoŗanā. Te lielākā, tikpat kā neapkurinātā zālē, bija mielasta galds 100 bērniekiem. Daudzi ieņakuŗie nesteidzās novilkķt jakas un mēŗeļus. Blakus bija virtuve, gaŗa lete. Labiericības minimālas, tāpēc viesiem pie ieejas uzliķa bļodas ar ūdeni, kur nomazģāt roķas. Klāt balti dvieļi.

Bija tāda ļoti maza, saŗcervēļusies, sika veŗiņa, kas man pienāķa klāt, kādas 5 minūtes man kaut ko krieviski stāstīķa un kad beidza, es pateicu savu vienīģo krievu teikumu: 'Ne paŗemāju pa rusķi', un veŗiņa apvainojās. Teikt, ka nerunā krieviski esot apvainojums, man paskaidroķa vēlāk. Pie galda, kur ik pa metram bija Baltā dzidrā pudele, visi iedzēra 'čarku', lai mirušajam būtu vieģlas smiltis. Tad sāķa negausīgi ēst un uz galda bija viss, it ķā te būtu darbojusies kāda Daugavas vanadŗu komiteķa. Siltais ēdiens sāķās ar buljonu un pirādŗiņiem. Sekoķa gaļas, kartupeļi, saknes, galerti, desas, cepumi, eļķa vāŗtie, zivis, beigās torte un kafija. Nāķa vietējie likŗieri: svētku, Upeņu, Zemeņu, Benediktīns u. c.

Kāds bijuŗšais leŗģionārs, izcietis Sibirijā, bija nelaimīģs, siŗvs, viss tam rēŗģojās melnās krāsās. Viņŗ drausmīģi piedzēŗās un knapi aizstreipuloķa uz autobusu, kas daudzus bērniekus veda mājās. Visi bija latvieŗi, izņēmot kādu laipnu krievu ar sāŗtu, apaļu seķu, kas nepārtraukti smaidīķa un ģlaidīķa bērniem galviņas. Viņam bija vienalģa, kādā valodā es runāķu, viņŗ runāķa savu un turpināķa smaidīt. Pavadītāķa vēl pie galda noturēķa savu beidzamo runu un aicināķa klātesoŗos paŗ miruŗo kaut ko pastāstīt. Pēc laicīķa pieteicās tikai viena sieviete. Laucinieķi nav lieli runātāķi, tie ir, ģalvenokāŗt, darītāķi.

Mums, seŗšiem ridzinieķiem bija sarunāts pāŗnakŗot L. māķās, kas bija kādus 5 km tālāk, atkal pa lauku ceļiem. Jau pagalmā, ķā tas laukos ir parasts, mūs sveicināķa kādi trīs suņi, visi pie ķēdēm. Tās bija labi sakoptas lauku māķas, pilnīģi pāŗbūvētas ar visām modernām pilsētas labiericībām, labu apkures sistēmu, un kāpēc gan nē. Jaunais māķu īpaŗnieķs, ar universitātes izģlītību lauku architektūrā, bija izrāvis sienas, vecās krāsniņs, visu no jauna izveidoķis, vannas istabā milzu vanna, interesanta apkures sistēma. Visiņm ciemiņiem izklātas ģultas, divāni ar siltām segām. Te bija īsta Leiputriķa. L. Skaidroķa, ķā pamazām apģūstot 'Techniku', ķā te sauc lauku, zemes apstrādāķāmās maŗīnas. Arī meŗu viņŗ daudz pāŗdodot. L. bija jauķa, ģados jauna ģimene ar diviņm bērniņm. Māķa bija liela ar daudz istabām. Bija vēl citas ēķas, klēts, šķūnis, visapķāŗt sētas, lauki, meŗiņi.

Nāķamajā rītā pēc broķastim devāmies uz Vīpes pagastu, manām tēva mājām, Neretas upes krastā. Iebraucot Vīpes centrā, dabūķām zināt, ķā tikt uz 'Ezerķiķauķām', kur saimnieķoķa tuŗs tēva rads G. Māķas sakoptas, kāda īpata, āŗķāŗ iesāķta jaunceltne stāŗ nepabeģta. Radam jau 70 ģadu, bet saimnieķoķa labi un produktus ved uz tālo Liepāķu. Ieŗģādāķies tādu ķā mazāķu autobusu, ar ķo pāŗvadā preces. Bijām atbraukuŗi taisni laicķā, parādīķās māte un meita ar ābolmaizītēm, taisni no krāsns, seķoķa spēķa pirādŗiņi un lielās ģlāzēs lauku piens. Tad G. mūs veda uz vietējiem kapiņm, kur apģlabāta mana tēva māte un tēva brālis. Tumŗi pamelni metala krusti ar izģreŗnotiņm ģaliņm. Vāŗdus vēl var izlasīt. Tēŗs brīvvalsts laicķa aplīķa šai vietai apķāŗt metala sētu, ķas stāŗ. Tad drusķu tālāk, varēķa jau aiziet kāķām, tēva māķas, kur āŗķāŗ saimnieķoķa tēva brālis. Istaba, ģalvenā ēķa, nodeģusi, iesķaitot to daķu, ķo piebūvēķa tēŗs un kur mēs dzīvoķām pa vasarām iķķķķķķ gadu līdz kādam 1942. ģadam. Atkal ģutos ķā zēns un ģribeŗu vienā minūtē nosķriet līdz upei - Neretai. Tā te mala savus ūdeņus ķā senās dienās. Koki lielāķi, daŗi sazvēļuŗies ūdeni. Neatradu arī savu koka laivu, ķas bija manā lietoŗanā visu laiku. Arī krastā saspraustās makŗķeres neatradu, ķo pagāķuŗi taķu vairāķ nekā 54 ģadi... Klēts, šķūnis, smēde - visas šīs ēķas stāŗ ķā stāvēķuŗas, ķo stipras būvētas no laukakmeņiņm. Tāpat āķa, ķā āŗķāŗ sētas vidū. Nodeģuŗā istaba no jauna atjaunota, bet no neŗģlītiņm cementa blūķiņm.

Aiz Cēsīm ģāķām meķlēt meŗā labi paslēptās klinŗu alas un bija labu ģabalu jāiet pa Vidzemes meŗu: leķā tāds ķā purviņŗ, pa kādai pīlei un aizlidoķa ķāģata. Lielās priedes, ķļāvas, ozoli, oŗi, lazdas. Beģās atradām alas ar ieŗģavētiņm ierakstiņm no mūsū ģadsimta sākuma: pamācības skatītāķiņm. Tā ķā šai vietai ģrūti pieķķūt, ģrūti to atrast, visi uzraksti bija atstāti nesāģroķiti un nesāģraizīti, ķā tas nav ģūtmaŗa alā pie ģauķas. Kad bijām ķāŗģi

izstaigājušies pa mežu, atgriezami pie automašīnām un devāmies tālāk uz Limbažiem.

Skaisti ir Latvijas meži, skaista Latvija. □

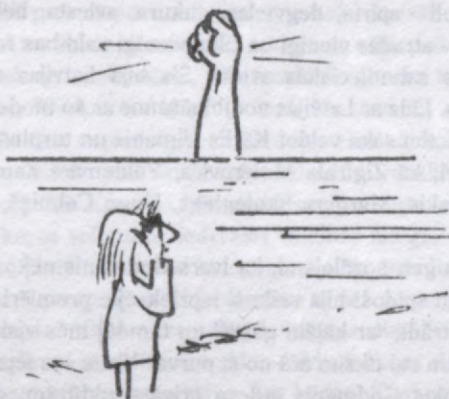
POLITISKO PAĢIRU LAIKĀ

"Viens zābakus māk šūt, cits uzart lidumu,
bet nespēj paredzēt ne grimumu, ne plaukumu,
un tāpēc kādā agrā rīta svidumā
tos visus nošauj tirgus laukumā."

(Ojārs Vācietis)

Auksti šermuļi zviedriem

Ārzemju novērotājiem nebija viegli izprast 6. Saeimas vēlēšanu iznākumu. Pirmā brīdī to apzīmēja par ekstrēmi nacionālo labā spārna partiju uzvaru. Tā par šiem rezultātiem izteicās arī tuvā kaimiņa Zviedrijas prese, bet vilcinājās dot sīkāku iztirzājumu. Pagāja vairāk nekā nedēļa, iekāms visai apdomīgā "Svenska Dagbladet" nāca klajā ar neparasti skarbu trauksmes signālu - "Uzvara vēlēšanās, kas rada aukstus šermuļus zviedru diplomātiem" (SvD, 1995. 10.10.).

Raksts iesākās ar otrās vietas ieguvēja Jukuma Zigerista "banānu agitācijas" izklāstu un viņa politisko kūleni koalīcijas partneru izvēlē. Par labējo ekstrēmistu un nelokāmu antikomunistu dēvētais Jukums sabiedrojes gan ar bijušo kolchoza direktoru un neseno Latvijas neatkarības aktīvo pretinieku (A. Kaulu), gan ar čekistiski iekrāsoto kliķi "Saimnieks", kuŗas ideologs (I. Kezbers), Breņņevtēva laikā piekomandēts padomju vēstniecībai Stokholmā, nodarbojies ar etnisko izspiedzi un tikai par purna tiesu izglābies no izraidīšanas. "Saimnieks" lideris (Z. Červers), savukārt, vada kādu drošības uzņēmumu, kas pilnā mērā līdzinās mafijai. Un raksta autors jautā: "Kas notiks, ja jauna Latvijas valdība, kuŗu veido bijušie čekisti un ekstrēmisti, ieradīsies Zviedrijā, lai nodibinātu draudzīgas attiecības?"

Ārzmēs latvieši balso patriotiski

Ja tautieši Latvijā būtu balsojuši līdzīgi latviešiem ārzmēs, tad 6. Saeimā milzīgs vairākums būtu Nacionālā bloka (TB, LNNK un LZS) partijām (ap 3/4 mandātu). Mēs zinām, ka tā tas nenotika, jo atšķirības balsotāju mentalitātē un motivos "šeit un tur" bija pārāk lielas. Lai gan arī ārzmēs daži visnotāj krietni, bet, diemžēl, vientiesīgi sabiedriski darbinieki dažādā veidā (ar apkārtrakstiem un lasītāju vēstulēm) iestājās par atbalstu demagogiskajam Zigeristam, sekotāju skaits visās patvēruma zemēs bija ļoti niecīgs. Arī šie nedaudzkie "iekritušie domāja, ka balso

par labiem un patriotiskiem mērķiem, bet tagad jūtas apkaunoti un vilušies. Taču visumā par vēlēšanu rezultātiem ārzmēs

mums nav jākaunas. Tie liecina, ka latvieši ārzmēs ir rīkojušies kā apzinīgi savas tautas un valsts interešu aizstāvji.

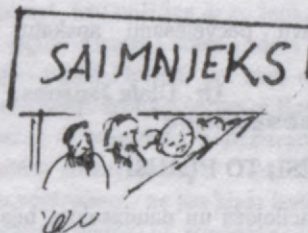
Ar apatiju, sašutumu un jūtām

"Solija piemaksāt šoruden
Sapulcē Jukums un "biedri".
Saule aiz meža jau nogrima sen,
Putniņ, par ko tu vēl dziedī?"
(brīvi pēc F. Rokpeļņa)

Vēlēšanas Latvijā noritēja apatijas, sašutuma un protesta gaisotnē. Atbildīga par to neapšaubāmi ir iepriekšējo valdību rīcība, kas bija novedusi nabadzībā un izmisumā lielu tautas daļu, ļāva nesodīti zelt korupcijai, negodīgi izšķiest ārzemju aizdevumus un iztērēt līdzekļus uzpūstas birokrātijas un pārspīlētas reprezentācijas vajadzībām, nemaz nerunājot par apbrīnojamo nevērību pret stāvokli Latvijas laukos, tautas izglītībā un veselības aizsardzībā.

Tādā kārtā auglīga zeme bija sagatavota gan vecajiem prokrieviskajiem kadriem, kas solija pestīšanu sadarbībā ar lielo kaimiņu, gan Zigerista "banānu agitācijai" un antikomunisma saukļiem.

Joprojām diezgan daudzu Latvijas pilsoņu galvās nav arī nostiprinājusies apziņa, ka piedalīties vēlēšanās ir katra balstiesīgā nopietns pienākums, nevis liekulīga māžošana, kā tas bija padkrieviskās okupācijas laikā. Pēc vēlēšanām Rīgā nācās dzirdēt par daudziem gadījumiem, kas liecināja par neticami vieglprātīgu attieksmi pret šo pilsonisko pienākumu. Tā, piemēram, kāda ļoti patriotiska dāma nobalsojusi par prokrievisko "Saimnieku" tikai tāpēc, lai no tā listes varētu "ar prieku nosvītrot maucīgo E. Veidemani"; krietns skaits nacionāli noskaņotu cilvēku nobalsojusi par dažādām sīkpartijām, jo ļoti patīcis kāds kandidāts, lai gan zinājuši, ka sīkpartijas Saeimā netiks un tml.

Tagad atskan liela vaidēšana par Jukuma Zigerista pēkšņo sadraudzību ar visām atklāti prokrieviskajām partijām (bij. Interfronti jeb socpartiju ieskaitot). Viņš arī paguvīs paziņot, ka Latgalei jāieceļ īsts krievu cilvēks par specministru (gubernātoru), lai tur lietas pareizi izkārtotu. Bet kāds tur pārsteigums? Ja cilvēks trīs gadu laikā ar labas skolotājas palīdzību nav spējis iemācīties runāt latviski, tad taču latviešu tautas patiesās intereses (kur nu vēl tās kultūra un vēsture) viņam ir bijušas gaužām tālas un miglainas. Tikpat neskaidras Jukumam ir Krievijas un krievu ļaužu lietas, kaut gan viņš jau paguvīs vairākkārt būt Maskavā un "nodibināt kontaktus". Valsts valodu neprazdams, viņš jau tiecas pēc ministra posteņa, kas ir gluži neticama bezkaunība, bez precedenta civilizētā pasaulē.

Tai pašā laikā arvien zemāk slid Latvijas prestižs ārzmēs par lielu prieku nesenajiem okupantiem.

Cik stabila ir "grēcīgā aliance"?

Ne čeveristi, ne jukumieši, ne jurkānieši, ne kaulinieki nav politiskas partijas parastajā nozīmē. Tie ir grupējumi jeb kliķes varas iegūšanai, kuŗās savākti visai pretrunīgu uzskatu cilvēki. Var šaubīties, vai visi viņi gribēs sekot saviem līderiem pa "Maskavas ceļu" un atklāti ignorēt savas tautas vitālās intereses.

Pats čeveristu ideologs Ivars Kezbers paguvīs sevi smagi kompromitēt, palaizdams muti (sena Ivara vājība) un samelodamies 29. septembra intervijā, kas liek secināt, ka pirms sūtīša-

nas "diplomātiskā darbā" uz Zviedriju viņš divus gadus apmācīts slepenā VDK spiegu skolā. Šo lietu tuvāk noskaidrojis vēsturnieks Indulis Ronis, publicējams par to rakstus Rīgas presē.

Plaisāt sākusī arī blēdīgā Jukuma partija, ko rāda deputātu G. Eniņa un M. Plātes paziņojumi. Šo procesu turpmāk veicināt būtu arī to ārzemju latviešu pienākums, kas pirms vēlēšanām sadarbojās un atbalstīja Zigeristu un zināmā mērā ietekmēja vēlētājus Latvijā, kas palāvēs uz šiem trimdas patriotiem. Atklāts paziņojums Latvijas presē, ka viņi norobežojas no Jukuma nodevīgās izricības būtu nepieciešams un apsveicams.

Ir jādara iespējamais, lai novērstu Latvijas ievirzīšanu slīdēs, kas ved uz Maskavu.

Ar šo aicinājumu savu pēcvēlēšanu apskatu beidz politisliežu pārmijnieks

Dr. Ulafs Jāpsons.

KO SĒSI, TO PĻAUSI!

Neaizmirstama, sirdi pacilojoša un daudzsoļoša bija trešā mūsu tautas atmoda! Lai pieminam toreiz tādus pārdrošus, elpu aizturošus notikumus:

1988. g. akciju pie Brīvības pieminekļa (Vidiņš, Berklaivs).

1989. g. Baltijas ceļu un tautas manifestāciju Mežaparkā. 18. nov. manifestācija 11. nov. bulvārī, Daugavas krastmalā.

1990. g. janvāra barikādes; 4. maija deklarācijas pieņemšana.

1991. g. augusta pučs Maskavā.

Toreiz visu mūsu sirdis kvēloja dzimtenes mīlestībā un uzpurēšanās gatavībā Tēvzemei. Mēs jutāmies kā mirdzoša kalna virsotnē ar plašu skatu pasaulē. Ar sajūsmu, ar cerībām mēs vēlējam Saeimu un nesatricināmi cerējām un gaidījām, ka mūsu parlaments un valdība ies pa to pašu ceļu, pa kuru gāja visi pirmskaņa valdību premjēri. Grūti uzskaitīt to visu, ko sasniedzām 20 gados (1918.-1940.). Uzcēlām skolas, slimnīcas, biedribu namus, ceļus, tiltus, spēkstaciju Ķegums. Uzturējām divdesmit tūkstošu viru izlases armiju, kuŗa ikbriedi bija gatava iet cīņā par Latviju, bet, diemžēl, tā arī bez cīņas aizgāja bojā...

Šodien, pēc 5 gadiem mēs jutāmies vilušies gaisējās cerībās, esam pie sasista poda, ikvienu no mums pārņemusi apātija. Mēs jutāmies kā neizbrienamā muklajā un skatāmies uz mirdzošo kalngalu, kur kādreiz bijām... Šaubāmies, diez vai vairs mēs sanāktu tik daudz ar degošām sirdīm uz barikādēm, kā toreiz, pirms 5 gadiem.

Tautas dzīves lejupslīde izpaužas vairākos aspektos: ekonomiskā, garīgā, tiesiskā un sadzīvē.

Ekonomiskā - tikai daļēji strādā rūpniecība, tamdēļ valda bezdarbs. Likvidējot kolchozus un padomju saimniecības, lauksaimniecība sagrauta - arī bezdarbs. Tautas vairākums, ap 80% dzīvo nabadzībā, zem sociālo iestāžu deklarētā iztikas minimuma. Garīgā lejupslīde izpaužas ar to, ka noziedzības līmenis arvien pieaug - cietumi pārpildīti. Arvien rodas nelabvēlīgas ģimenes, kuŗas veidojas no pārmērīga alkohola lietošanas. Šajās ģimenēs bērni neapmeklē skolu, kļūst pa ielām un ubago. Tam visam pamatā tautas apdzirdināšana, kāda nekad latviešu tautas vēsturē nav notikusi. Gan legāli, gan nelegāli - kontrabandas ceļā Latvijā iepludina, galvenokārt, zemas kvalitātes, lētu alkoholu. Tiesu orgāni nav savu uzdevumu augstumos. Tie nevērsas ar likuma bardzību pret valsts naudas vai mantas izsaimniekotājiem, izlaupītājiem. Vairākkārt prese ziņoja par G-24 kredītu izniekošanu, bet neviena vainīgā nesauca pie atbildības. Lielu ļaunumu tautas morālei nodara intīmie klubi, kādu Latvijā nekad nav bijis, bet tagad tas vairs neesot retums. Tas viss grauj tautas tikumiskos spēkus.

Šī gada 4. jūlijā, kārtējā rīta radio raidījumā tautai premjers Māris Gailis jautāja: "Kur ir tie naudas avoti, kuŗos es varu pasmelties?" Šis jautājums mums, vecākai paaudzei, radija lielu izbrīnu. Tamdēļ premjēram atgādināšu, ka pirmskaņa Latvijā visi monopoli - spirta, degvielas, cukura, sviesta, bekona, valūtas maiņas - atradās vienīgi un tikai vienīgi valdības rokās. Tās bija valdības saimnieciskās sviras. Šis bija Latvijas ekonomiskais modelis. Līdz ar Latvijas nodibināšanos ar šo modeli visas valsts saimniecību sāka veidot Kārlis Ulmanis un turpināja visi pārējie premjēri, kā Zigfrīds Meierovics, Voldemārs Zamuēls, Pēteris Juraševskis, Mārgers Skujenieks, Hugo Celmiņš, Ādolfs Bļodnieks.

Cik gan nozēlojami, ka Ivars Godmanis neko neņēma vērā no tā, ko spīdoši bija veikuši iepriekšējie premjēri. Viņš visu izdarīja otrādi, "ar kājām gaisā" un tamdēļ mēs visi šodien esam purvā. Un vai tiksīm arī no šī purva? Visus šos iepriekš minētos monopolus Godmanis atdeva privātstruktūrām, domājams, ar savtīgiem nolūkiem. Līdz ar Latvijas armijas nodibināšanos, nodibināja Armijas Ekonomisko Veikalu (AEV). Sākotnēji tā bija neliela ēka, bet divdesmito, trīsdesmito gadu mīļā to pārbūvēja, paplašinot un ierīkojot trešo stāvu. Šī bija moderna tirdzniecības celtnē. Veikals deva bagātīgu peļņu Valsts budžetā. Neskatoties uz protestiem presē, Godmanis šo valstij piederošo celtni kā savu privātpašumu pārdeva kādam Pugačovam. Tagad visa peļņa ieplūst Pugačova naudas maisā, nevis Valsts kasē. Līdzīgi tas ir arī ar privātstruktūrām. Šādā veidā, korupcijas ceļā, mākslīgi radies bagātnieku šķira, kuŗa ceļ greznas savrūpmājas, kā, piem., Ģeģeris, iegādājas luksu auto mašīnas un bezrūpīgi kļūst par ārzemēm. To visu viņi var atkļauties, jo viņu rīcībā ir milzīgi valstij noblēdīti kapitāli. Neizprotami tas, ka to visu redz, bet neko nedara ne Saeima, nedz arī valdība.

Patiesi, pirmskaņa Latvijā bija pavisam cita rakstura cilvēki, proti - bez mantkāribas, blēdības un zagšanas zemiskām dziņām. Skumji, ka šie netikumi komunistu 50 gadu valdīšanas laikā atrada auglīgu zemi un samaitāja mūsu tautas psihi.

Ar banāniem un lūptām Zigerists nopirka trūkumcietēju-vēlētāju balsis. Valdība nemaz neinteresējās, no kādiem resursiem un ar kādu patiesu nolūku Zigerists to dara. Viņš piekrāpa savus vēlētājus un biedrojas ar paša sludinātiem ienaidniekiem - komunistiem. Aiz viņa slēpjas tas pats melnais bruņinieks.

Ar bažām mēs klausāmies Maskavas radio, skatāmies Maskavas televīziju un šausmināmies par epitetiem "Baltija bija un būs Krievijas guberņa. Cars Pēteris no Zviedrijas nopirka Līvlandiju (Vidzemi) par ... tūkstošiem rubļu."

"Maskavai ir tiesības okupēt Baltijas valstis, jo tajās apspiež mūsu tautas brāļus, gluži tāpat, kā ASV 1994. g. iebruka Haiti."

Šie ir daži citāti, kādus visādās variācijās uztveram bieži. Briesmas pastiprina vēl tas, ja vēlēšanās Krievijā zaudēs Jelcins un varu pārņems komunisti.

Dievs, sargi mūsu Tēvzemi Latviju!

**Hermanis Pakulis,
Jaunpiebalgā**

Dāviniet MLB Ziņotāja abonementu Ziemsvētkos!

Avizes ziņo, ka Kvebekas pilsoņi cinās ar pēcreferenduma depresiju, kurā kā atraugas pēc ķiplokaina mielasta nemitīgi uzpeld pretrunīgs jautājumu komplekts: kā vaid viena puse, tikām tik tuvu jaunas valsts pasludināšanai, bet tomēr palikām aiz sliekšņa; otra - kā drikstēja tik bistami tuvu pienākt Kanadas izjaukšana? Abpusējs, t. s., 'gandrīzšoks', no kuŗa grūti atkopties. Turpat - paralīze.

Parīis nedēļas agrāk līdzīgu šoku izraisīja Latvijas vēlēšanu rezultāti. Kādu putru nu esam savārijuši!? Kādu nākotni gaida demokrācija un neatkarība, ja pie valdīšanas (pat daļējas lēmšanas) laiž bijušus kompartijas birokrātus, bēdīgi slavenās 'glābšanas komitejas' locekļus un vācu pušfasištus? Vai Latvijā zīmūļa pieskāriens pārbiezam partijas 'sarakstu' žūksnim izslēdza smadzenes? Diasporā rezultāti bija pavisam citādi, puslīdz 'nacionāli'; tiem varēja būt dziļāka ietekme, ja lielāks skaits tautiešu būtu pacentušies pieprasīt pilsoņtiesības, nobalsojuši. Līdz ar to - ievērojot savstarpēju apvainošanu, kuŗa jau sākusies - rodas ne vien jaunas domstarpības, bet arī nopietni šķēršļi turpmākai sadarbībai.

Lai kā to ņemas 'tulkot' (un izmantot) visādi lietpratēji, Kvebekā aptuveni neizšķirtais rezultāts (50,6% pret izstāšanos no Kanadas, 49,4% par) skaidru risinājumu nesola. Drīzāk parādās dziļa, šķietami nepārļaipojama plaīsa provinces sabiedrībā: iedzīvotāju 93% nodeva balsis; apm., 60% franču izcelsmes balsotāju bija 'par', apm., 80% 'pārējo' 'pret' (it īpaši Montrealā), bet indiāņi un inuiti izteikti nepiedalījās, raksturojot visu afēru kā nelegālu triku, organizējot paši savus referendumus (rezultāts: gandrīz 100% 'pret'). Šie Kanadas 'pirmiedzīvotāji' rīkojās ar principālu drosmi, kuŗas spilgtums federālās valdības miegaini piekāpīgo, klišeījisko pielikumū 'pret' kampaņai atstāja ēnā. Bet tagad no visām pusēm prasa: ko tālāk? Manāma stipra neapmierinātība ar statuskvo, bet tikpat pretrunīgi dalītā izpausmē: saka - nākošreiz panāksim neatkarību; un saka - tādu 'nākošo reizi' vispār nevar pieļaut. Maiņas vajadzīgas - bet kādas? Kam par labu?

Latvijā stipri atšķirīgas partijas/frakcijas viena ap otru grozās kā supi teritorijas apostes ekskursijā un cenšas ar neticamiem (vietumis: slepeniem) kompromisiem sasīķēt kaut cik stabīlu valdību (Atreferējumos atkārtoti parādās fraze - varas vai posteņu 'sadale'. Viss 'sadales' jēdziens, draugi, ir nožēlojams pāri palikums no, t. s., 'sociālisma' laikiem, nesavienojams ar demokrātiskajiem jēdzieniem 'kalpošana' un 'atbildība', kuŗiem tautas priekšā derētu ieņemt galveno lomu.). Nav pārāk iepriecinošs paskats, ja atceras, kur Červers, Kezbers un Kauls (ar 'domu biedriem') 'gājuši skolā'. Ja Zīgeristu izliek stīklā un pavēl zem mikroskopa. Valdībai pieņemot čehu parauga likumprojektu, kā sen vajadzēja darīt, un laicīgi ievēdot stingras pilsonības normas, tādi ļaudis būtu bijuši no Latvijas politikas un valsts amatīem uz 5 gadiem pavisam izslēgti. Nogulēta izdevība - tāgad jāmaksā procentes.

Saka: mums tāda valdība, kāda pienākas, kādu esam pelnījuši. Konsekventi, loģiski (gan reti tā domājam!), jāsecina: kaut kas no sapemtās informācijas (arī noklusētās daļas), kaut kādi solījumi, aizspriedumi, kaut kāds nikns 'ne viņiem, bet mums' dzinulis, varbūt iestrēdzis naida kumosā, kaut kāds emociju burbulis un, beigū beigās, personīgi iekrāsots cerību vīstoklis mums līcis nodot uzticību tur, kur esam to nodevuši. Vēlāk gan - kad 'ieceltie' uz reizi sāk rīkoties 'tā' - nedrīkstam būt pārsteigti, aizbildināties, ka 'nezinājām', 'nesapratām'. Mums bija aizdomas. Tām gājām garām.

Bieži dzird: 'neticējām', ka tieši 'tā' varētu iznākt (Par nepatīkamiem rezultātiem, acīmredzot, atbildīgs kāds cits! Tie gatavi nokrituši no gaisa, svešas varas uzburti, utt.). Neesam apmierināti (Reti kad esam apmierināti!). Saceļas šļakataīns, skābs vilšanās vilnis - bet esam paši to sašūpojuši, virsroku meklējot uz citu rēķina. Maģisku atrisinājumu nav. Kuŗo reizi tēlosim izbrīnu, ka piedāvājumu vietā sametušie ļaudis, kuŗi nenocenotus gardumus prot glumi solīt, prot izraisīt bailes un ar gudru pirkstu rādīt 'cēloņu' virzienā, katru vēlmi, katru deficītu izmantot saviem nolūkiem? Skaldot avien smalkāk un valdot sev un draugiem par labu, ja tik vien iespējams. Un ja nav...

Vispirms, it īpaši no zaudētāju puses, sākas vainas meklēšana. Kvebekā nebija ilgi jāgaida. Provinces premjērs Parīzo (Parizeau): "Kas tad mums iegrieza? Skaidrs - nauda un 'etnis-

ko' balis." Tātad: 'Mēs' (vismaz 60% franču) esam 'par', bet mūsu centīenus bloķē 'citi' (resp., nevēlami, sveši sabiedrības elementi). Nedaudz vēlāk provinces imigrācijas ministrs Landrijs (Landry) viesnīcā it kā sabļāvis kādu nabaga 'etnisķu' ierēdni līdzīgā garā. Kampaņas laikā "Bloc Quebecois" vadonis Bušārs (Bouchard) patriotiskām Kvebekas mātēm pieprasījis pastiprinātu 'balto franču' bērnu (skaidrs: nākotnes 'par' balsotāju) 'ražošanu' (Resp., vairosimies Kvebekai. Vai ko līdzīgu arī mēs neesam dzirdējuši?). Kopēja tema: klājs etnocentrīks rasisms suverēnistu vadošās aprindās, 'angļu' un 'etnisķo' pilsoņu, t. s., 'anglophone' un 'allophone' pazemošana, atbīdīšana. Iebaidīšana.

Un ne jau tikai vārdos vien. Tagad atklājas, ka vairākos 'etnisķos' rajonos valdības ieceltie skaitītāji ar pārmēra dedzību (paklausot 'par' komitejas 'aktivīstu' norādījumiem) metuši ārā tūkstošus it kā 'nederīgu' ar 'pret' nodotu balsošanas zīmju. Nicināšanai pa virsu - sistematiska šmaukšana. Turklāt, indiāņu un inuitu neatkarīgam, viengabalīnam 'pret' neesot nekādas 'vērtības', tāds 'neoficiāls pīteikums' varēja notīkt, nenotīkt - tā 'demokrātiskie' suverēnisti par iedzīmto tautām platībā, kuŗa ietver, apm., pusi no provinces teritorijas. Seko nākošā fraze: 'administratīvi solī'. Nupat provinces valdība pīteikusi vairāku slimnīcu slēgšanu - kā par brīnumu, lielākoties 'angļu' un 'etnisķo' rajonos Montrealā. Tā jau ir plīka atbībība par 'nodevību', nekas cits. Lai izmirst pretnīekī, lai tiem sarīebjas, lai tik vācas prom, būs 'tīrāks gaiss'...

Un par visu šo nesmuko, bistamū kompotu provinces franču prese, radio un televīzija nelīekas daudz ko zinīs, neņemas to nopietnī analizēt (vai tik pat indīga, piem., būs gaisotne 'neatkarīgā' Kvebekā?), pie atbīdības nesauc savstarpējā naida kurīnātājus. 'Pašmāju puikas', kā saka, nav aiztīekami. Tie var "melot" (bijušais Kanadas ministrs prezīdents Trudo par Bušāra uzfrīzētām 'vēstures vīpetēm'), var kūdīt, tā ir 'internā lieta' un 'cītiem' nav tiesību iejaukties (Ievērojama paštaīsnības fraze: 'pāmācība no ārpusē mums nav vajadzīga, kārtojiet paši savas problēmas'). 'Mēs' te tīri labī saprotam, par ko iet runa...

Visu laiku intervījās gan jādzīrd: "Nu, jā, jūtos kā kvebekietis, nevis kanādietis. Ar (anglīsko) Kanādu man nav nekas kopējs." Cik iedomīgi! Cik nabadzīgi, skumji. Cik, nu, provinciāli - it kā pavalstnīecības, pīderības izvīle būtu no realitātes atkābīnāta momenta gaumes lieta. Bez vēstures enkuriem. Tomēr, tādas replīkas nepārsteīdz. Caurmēra 'par' pīekritējs Kanādu nepazīst, nav pūlējis ar to iepazīties. Bušāra 80. g. v. māte, piem., bijusi Eiropā - kamēr dēls dienējis kā Kanadas sūtnīs Francijā - bijusi Florīdā, bet visu savu mūžu nav paguvusi nevīenu solī spert ārpus Kvebekas Kanādā. Tīpīski! Kā cilvēks var 'just' saītes ar neīzpētīto, nepazīstamo? Vai ņeatkarīgā' Kvebeka bez saītēm spētu pastāvēt? Tīeši tādu (sen pastāvošu!) 'savīenojumu veīdošanu' - ne jau klāju izstāšanos par katru cenu - solīja separatīstu vadoņi un sondāžas rāda, ka, apm., trešā daļa 'par' balsotāju bija 'par' tīkai ar noteīkumu, ka visām ierastām saītēm (Kanadas paseī, naudai, koptīrgum utt.) jāpalīek spēkā (Bīja pīteīkta, ar vārdū sakot, laulības šķīršana - un tad tūlīt visu laulības formu atjaunošana.). Tas nozīmē, ka, apm., trīsceturtdaļmīljons Kvebekas balsotāju īstī nesaprata, par ko balso, un ar savu stulbumu (pīedošanu: štrātēģīsko gudrību) - no stipra 'par' Kvebekas 'runātājiem' vēlāk izšķīlto spēcīgāka 'īzejas pozīcija'...) gandrīz panāca Kanadas izjaukšanu. Tāda noskurbusi nezināšana - vai plīka savtība - noveda pie mīlzu, neapdomāta rīska. Nepīepēmama rīska, ja sarūģtīnātas balīs 'cītur Kanādā' pareīzi uztveram (Lai nesānāktu vēlāk līeki pārmetumi, pasaknē teīsim: arī no otras puses tāpat līela daļa 'pārējās Kanadas' pilsoņu Kvebeku pārāk labī nepazīst, necenšas to apcīemot un 'saprast'. Bet tad tūlīt: necenšas arī domstarpību dēļ izjaukt Kanadas valstī.).

Turpretī, iedzīvotāji Kvebekas 'Utavē' (Outaouais) rajonā - prāvs strēķīs no zīemļiem līdz Otavas upei Ontario provinces pīerobežā - balsoja 83% 'pret' izstāšanos (Ar vīenu kurīozu īzņēmumu: 24 no 29 Hallas (Hull) pīlsētas cīetumnīekīem bīja 'par'). Laīkam, kaīmīņu 'angļī' īkdīenā tomēr nav tīk briesmīgi, kā tos propagandīstī provinces īekšīenē cenšas notēlot īzolētiem nekustīgiem 'savējiem'. Izolācīja, kopā ar blēķu putru, īr efektīga kontrolē taktīka - krieīviem, piem. tā īlgi nodērēja. Angļu valodu provinces skolnīekīem tīšām sāk mācīt pārāk vēlu, lai tajā spētu ērtī īejusties. "Imersījas programmas' franču valodā apmeklē

300,000 bērni citās provincēs, bet tādas angļu valodā Kvebekā nav. Bikli atkārtu mitus par 'pārējo Kanadu', it kā tā būtu monolīts, naidīgs 'angļu' bloks - bet cik kvebekiešu ciemojušies Vanuverā, kur jau 30% seju ir nepārprotami orientālas izcelsmes? Vinipegas ukraiņi? Kvebekā franču prese atreferē, galvenokārt, 'pārējās Kanadas' negatīvo un ja ko vispārēju - tad tikai zīlējot par 'rezonanci Kvebekā'. Ar visu to saprašanās grūtības sākas. Un tās, dabīgi, izmanto. Kā pats Parizo teicis: reiz balsojuši 'par', provinces iedzīvotāji vārisies "kā vēži katlā". Un - cauri.

Latvijā, protams, nebija vairs runa par politisku 'izstāšanos' no lielākas 'savienības' (šo aplamo paraleli separatisti Kvebekā agrāk mēģināja vairākkārt izmantot), bet gan par grūti atgūtas, trauslas neatkarības tālāku veidošanu. Par jaunām, veselīgām, dabīgām saitēm ar Eiropu - nokratītā koloniālā jūga vietā. Par dzīves standarta pacelšanu, vides atsārpošanu, ekonomijas jaunbūvi. Par izglītību un kultūru. Un arī par kriminālā elementa likvidēšanu uz ielas tik pat labi kā valsts birocārijā. Lielos vilcienos, runa bija par 'attīstību', kuŗa Latviju tuvinātu Eiropas normām daudz un dažādās jomās, par ilgi lolotu 'labāku dzīvi'.

Solījumu bija tik daudz! Glīti uzvesti 'platformās' un - vienkārši neticami. Pēcvēlēšanu dienā neviens, neviena partija, pat ar labāko gribu nespētu uzreiz Latvijā ievest Eiropas dzīves standartu, kārtību, priekšrocības. Jāiegulda grūti, darba pilni gadi, gadu desmiti, lai kaut ko tādu panāktu. Neatkarība, pašnoteikšana, bija tikai pirmais solis. Jāizvēlas tālāk pareizos principus, gaišu virzienu, gudrus padomus, jāstiprinājas - un neatlaidīgi jāstrādā. Ar visu saņemto palīdzību nebūs viegli starplaikā izvarot ārstēt, noplicināto labot, piemēzto attīrīt. Kur tāda (varētu teikt: realitātes) apziņa izkūpēja? Kas lika Latvijas pilsoņiem nopietni uzklauzīt glumus bijušo kompartiešu (vienalga, kur ieķēlējušies, kā sevi sauc) traktējumus? Taču 'pazīstami' cilvēki! Piecdesmit gadus melojuši, izmantojuši (dabīgi, 'tautas labā', 'tautas vārdā', utml.) - vai šodien, pēc smalki realizētiem 'privatizācijas' laupījumiem pēkšņi mainījušies? Nē, tiem gaisma ceļā uz demokrātijas Jeruzālemi vēl nav ataususi, nav pat prātā nācis atzīt savus grēkus, atvainoties. Kā vispār pie vēlēšanu procesa varēja laist cilvēkus, kuŗi bija gatavi veco režīmu 'glābt' ar krievu tankiem, omoniešiem? Tādiem sen vajadzēja sēdēt cietumā. Mēs (diasporā) nesaprotam, kāpēc ilgi mocītā latviešu tauta vilcinājas aizvakara apspiedējiem, cenzoriem, zagļiem, ideologiem, čekistiem u. c. bijušā režīma rokas puišiem nogriezt skābekli. Izskaidrojiet: kā viens ekstrēms ārzemnieks, pat ne Latvijas pavalstnieks, paguvīs uzstādīt partiju, pievilkt kandidātus un uzpirkt tik daudz balsu? Kļūst neērti - banānu republikas paskats! Cauri kuŗām labi ieeļļotām durvīm kungs Zigerists izspraucies, kas viņam palīdzēja?

Ir jau dzirdēts: ja jūs, tur ārzemēs, būtu devuši lielāku 'nacionālu' rezultātu... (Dzirdēts, kuriozi, no tiem pašiem 'lietpratējiem', kuŗi nesen pērnās tiept, ka 'ārzemnieki' Latvijas apstākļus nepazīst, tāpēc tiem tur nav daudz ko maisīties... Tādu 'loģiku' šeit sauc: 'vienlaikus pūšana un sūkšana'). Skaidrs: niecīgs skaits diasporas tautiešu (pie 10%) saņēmuši Latvijas pilsonību, ne visi no tiem vēlēšanās piedalījās. Bet, no otras puses, par cik rezultātus ietekmētu pat 50,000 tādas 'ārzemju' balsis miljonu kopienā? Lai runā analīti - vai maz izmainītos divi, trīs Saeimas deputāti? Galvenais: ārzemju balsis - arī 'deputāti no ārzemēm' - nevar (un nedrīkst) būt glābjošs sāls grauds mājas galdā jau celtam pretīgam azaidam, vakardienas pārpalikumu sasildījumiem. Ir vajadzīgs kas svaigāks, veselīgāks. Savējs, cerīgi nākotnīgs. Ja nav sanācis, vainu jāmeklē turpat, tuvplānā. Latvijas prese, piem., sen varēja sadūšoties un apgaismot pāris 'šaubīgāku' partiju finanču avotus. Ievadrakstnieki un intervētāji ne vien Rīgā, pilsētās, bet vēl jo vairāk laukos varēja daudz trāpīgāk (bez raksturīgās koķetēšanas, liekvārdības) parādīt, melns uz balta, 'kas ir kas'. Kādas tādām gājienam, un tādām būtu sekas. Bērnišķīga tagad liekas pēcnotikuma gaušanās, spekulēšana par aizkulišu intrigām.

Latvijas 'ierindas cilvēka' žēlabas: 'tie paši vecie vēži jaunā kulē'. Tātad - pazīstami 'vēži'. Visa valdīšanas 'afēra': 'kule' (kuŗā notiek laupījumu 'sadale', privilēģiju nostiprināšana). Bet kas tad 'tādiem' tur atkal jāva pulcēties? Kāpēc valdīšanai tik slihta slava? Kāpēc jaunākās paaudzes vēlēšanās piedalījās anemiski mazā skaitā, ciniski atsakās no atbildības politiskās nākotnes

veidošanā? Kur palikusi 'jaunā maiņa'? Kur jaunas idejas, jauni līderi?

Reiz bija Tautas Fronte (kuŗu atbalstījām gandrīz vienprātīgi, lai gan tur bija sanākuši 'visādi'), Interfronte (manāms ie-naidnieks, ar zināmiem savienojumiem) un padomija. Mērķis mums bija viens, nobriedis un skaidrs: valsts neatkarības atgūšana. Un - izdevās, pateicoties 'jaunās imperijas' implozijai. Pateicoties barikādēm un vienkāršu cilvēku goda pilnai drosmei. Bet tad, dibinoties (un pārdibinoties) politiskām partijām, Fronte izjuka. Tiklīdz bija jāspēr nākošie soļi - uz pašapsaimniekošanu - Latvijas iedzīvotājiem piedāvāja daudz un dažādas 'platformas', vai vadlīnijas nākotnes 'virzienam'. Piedāvātāji bija i-bijuši frontinieki, i vecā režīma aparāčiki (reizēm: viens un tas pats), nāca palīgā (un aizgāja) trimdas 'aktivisti', sākās šķelšanās pa šķirām, valodām, ideoloģijām, pat ideoloģijas niansēm, uzpeldēja privilēģiju un 'interesu' aizstāvēšana, sanāca neveiklu kompromisu biedrība ('Latvijas ceļš'), prese zīlēja par atsevišķu 'zvaigžņu' popularitāti un burzmā neatzīmējām - cik skaitliski mazs, cik demokrātijā nenormāli mazs (salīdzinājumā, piem., kaut vai ar Frontes ziedu laikiem) bija katras partijas reģistrēto biedru pulks. Tās bija, lielākoties, 'viencilvēku' partijas, 'domu biedru' partijas un, galu galā, kā redzējām nule aizlaistās vēlēšanās, 'bosu' partijas. Nav brīnums, ka tautā paraleli iestājās 'nogurums' - ko nu tur mēs...

Pienāca neatkarība, demokrācija - un to sagrāba izmanto-tāju, izsmēģēju bariņš. Vai tā nav? Ja politiskai partijai nav plaša populāra bāze; ja labākos kandidātus (vienalga, kādas 'pārlicie-bas') neizvirza no vispusīga, motivēta talantu kopienas; ja partijas platformu neceļ dienas gaismā, atklāti neizdebatē pirms pieteikšanas, neizsludina no vienas valsts malas līdz otrai un tekoši neaizstāv publiskos forumos tā, ka pārpratumu nevar būt; ja partijas finanses nav zināmas, ja tās slēptas (un ja nauda nāk no labuma meklētāju 'ziedojuumiem', nevis biedriem); tad - tā nav īsta partija, ne tāda, kādas pazīstam rietumos. Labākā gadījumā runa būtu par seklu sludinājumu, vēlmju biroju, sliktākā - par dūmu pūšanu acīs, kamēr 'vadoņi' cenšas panākt savus (bieži: pavisam pretrunīgus) mērķus.

Demokrātijā (un visas tās formas) nevar uzspiest no augšas. To nevar ar izrādēm notēlot vietā, kur tā nav dzīva, kur likumi neļauj tai iedzīvoties, kur tai atklāti (un ne tika atklāti) pretojas 'vadošas aprindas'. Tieši otrādi. Tai jāiesakņojas visur un dziļi, to ir jāieaudzina (it īpaši jaunās paaudzēs), tai ir jātic (pieciešot visas nekārtības, neērtības), to ir jāaizstāv par katru cenu - tikai tad tā nāks ar lielu spēku atpakaļ uz augšu, uz pareizo vietu, pareizā veidā. Demokrātiskā politika Latvijā ir tizla, mazasinīga, 'tāda, kā ir' - jo ierindas cilvēks tajā nepiedalās, pagaņinātā 'bosu' laikmeta ietrenēts tai netic, lielā mērā negrib uzņemties nepateicīgo tās attīstīšanas darba personīgo daļu. Drīzāk - vēsi uz rezultātiem skatoties - nāk atpakaļ ciniska 'mēs izliksimies, ka strādājam, kamēr jūs izliekaties, ka maksāji' mentalitāte. Var iznākt, ka smagi maksāsim visi, ja īstenojas Imanta Ziedoņa jau pirms gadiem desmit izteiktās bažas: "Bīstamākais tas, ka krievi no mums gandrīz izsītuši darba tikumu."

No ideāliem pāriet praktiskos darbos, detaļās, apsvērumos ir vienmēr grūti - un tāpēc vienmēr liekas, ka neglābjami jācieš lolotā 'tiribai'. Jānodrūp vienai otrai košākai šķautnei. Jānorimst vienai otrai skaļākai balsij. Tādam (iespējamam, bet ne garantētam) lūzuma momentam daudzi nespēj skatīties acīs. Arī - negrib. Nevēlas novākt draudus, meklēt kompromisus, spert šķietami necilus lāpīšanas soļus, ārpus ilgi aizstāvētas (un propagandētas) dogmas meklēt lietišķus padomus. Ir jau vieglāk, ērtāk atpakaļ pie vainas meklēšanas, pārmetumiem, solījumiem bez seguma. Ne bez iemesla franču humoristi Bušāru iesaukuši par Sv. Lujēnu... Un mums: Sv. Joachims!

Bez lieliem tvaikiem dzesināt nepacietības karsto izvirdumu, to ievest pozitīvu maiņu gultnē, nenodot nevienu daļu izmantotāju izniekošanai - laikmetīgs aicinājums.

Kvebekā premjers Parizo pieteicis savu aiziešanu ("...nenācu politikā, lai saimniekotu vienkāršā provincē..."); baumo (kamēr šīs rindkopas veidojas ekrānā), ka viņa vietā nāks Bušārs ("...vienīgās sarunas, kuŗas gribu vest ar Kanadu, ir par izstāšanos..."). Vai tāda pieeja sola lielu pretimnākšanu Kanadas 'maiņu' proponentiem? Cik ātri izplēnēs maiņu meklētāju labā griba? Kas runās 'pārējās Kanadas' vārdā, ja tuvojas jauna krīze? Kā var pastāvēt tas, kas nemainās?

Latvijā - kas varētu apstādināt 'bosisma' (A. Ezergailis) ār-
digo šļūdoni, nolidzināt bojājumus sabiedrībā, izskaust nevēla-
mas parādības, ievest kārtību, uzticību? Kā varētu dzimtenes
tautiešus pārliecināt reiz 'izstāties' no nespēcības, no momenta
palāvības nevietā, no 'ko nu es viens varu darīt?' un 'katrs par
sevi' domāšanas? Tad - pilnasinīgi, ar atbildības sajūtu un lep-
numu ņemt nākotni savās rokās? □

Juris Mazutis,
Otavā

PASAULES LAUNUMS

Es priecājos, ka nāves balss
Prom mani aizsauc jaunu
No šejienes, kur viss tik tāls,
Kur redz un dzird tik jaunu.
Eduards Veidenbaums

Cik sarūgtinātam un dzīves pieviltam gan mūsu traģis-
kajam dzejniekam vajadzēja justies, rakstot šos vārdus! Nojau-
žot, ka drīz jāmirst, nespējot ne divdesmit piekto gad-
kārtu - aiz nabadzības, aiz trūkuma, aiz bada, aiz slimības, aiz
pamestības!

Sāpes un ciešanas, fiziskas un morālas - tas ir pasaules lau-
nums, no kā neviens nevar izbēgt. Kam laime smaida, tas spēj
drusku pavairties, pabaudīt labvēlīgāku likteni, bet pēdējais cē-
liens ir visiem viens un tas pats, tikai ar lielākām vai mazākām
sāpēm.

Sidarta Gotama Buda (563-483 pr. Kr.) visu savu dižo mā-
cību veltīja vienam vienīgam mērķim: kā izbēgt no šīs pasaules
sāpēm un ciešanām. Viņa atbilde: nevajaga piedzimt! Tas ir
vienīgais ceļš.

Tālo austrumu hinduizms atbild, ka visa fainomenālā pasau-
le, ar visām tās parādībām, notikumiem un īpašībām, ir "maya",
šķitums, illūzija, kas reāli neeksistē: tālab jaunums ir tikai
šķitums.

Vidējo austrumu Zoroastrs, jeb Zaratuštra (628-551 pr. Kr.),
parsima tēvs, atzina, ka ir nevis viens, bet divi dievi - viens labs,
Ahura Mazda, otrs ļauns - Angra Mainju, kuŗi kā gaisma un
tumsa pārvalda pasauli.

Bet mēs esam kristieši, neesam varējuši izbēgt no piedzim-
šanas, un jautājam, kā gan iespējams, ka mūsu viens vienīgais
Dievs, ko identificējam ar mīlestību un labestību, pieļauj, ka lau-
numam pasaulē dota vaļa.

Vispirms, jādabū zināt, kas tad isti ir jaunums. - Reliģiskie
filozofi izšķir trejādus jaunumus:

1. Jaunums, ko rada un viens otram nodara paši cilvēki -
morāls jaunums jeb grēks;

2. Fizisku sāpju sajūta vai dvēseliskas ciešanas, kas var
nākt no grēka vai -

3. no dabiska jaunuma - slimībām, vētrām, zemestrīcēm,
ūdens plūdiem. Daži saskata vēl ceturto jaunumu, kas rodas no
visu radīto lietu nepilnības - tas ir metafiziskais jaunums.

Kālab mīlestības un labestības Dievs atļauj šiem jaunu-
miem pastāvēt?

Svētais Augustīns (354-430), viens no kristīgās filozofijas
pamatu licējiem, atbild, ka neko jaunu Dievs nav radījis. Pats
būdam absolūti pilnīgs un labs, viņš visu arī radījis absolūti
pilnīgu un labu. Jaunums radies no radīto lietu iekšējas korrup-
cijas, samaitāšanās. Pats par sevi jaunums nevar pastāvēt, bet
kā parazīts, pūve samaitā labas lietas. "Nekas ļauns pats par sevi
nepastāv, vienīgi kādas lietas ļaunais aspekts", viņš gudri pa-
saka. Ja kāda lieta vai kaut jēl kas kļūtu absolūti un pilnīgi
ļauns, to vienkārši vairs nebūtu, jo viss, kas pastāv, ir Dieva
radīts un labs. Kā īpaša lieta vai parādība jaunums neeksistē.

Bet kā tad izskaidrot slimības un sāpes? Augustīns atbild,
tās radās, kad radījumi ar brīvu gribu - kā cilvēki, tā eņģeļi - sa-
vu brīvo gribu izlietoja nelietīgi, novēršoties no visaugstākā la-
buma - Dieva, un pievērsoties zemākiem labumiem. "Ja griba at-
met to, kas ir vislabākais, un pieķeras tam, kas ir mazāk labs, tā
kļūst ļauna griba," viņš saka, un tas tad ir grēks. "Ir divi jaunu-
ma veidi: grēks un grēka sods," viņš peibilst.

Augustīna teorijas kritiķi aizrāda, ka tā ir pretrunīga. Ja
Dievs pilnīgu un nesamaitātu cilvēku radīja pilnīgā un nesamai-
tātā pasaulē, tad, jebšu cilvēkam bija brīv krist grēkā, viņš to
nekad nebūtu darījis. Tālāk - ja viena cilvēces daļa beigu beigās

mantos mūžīgu pestīšanu, bet otra - mūžīgu pazudināšanu, tad
Dievs vai nu negrib piedot visiem saviem radījumiem, vai to
nespēj darīt. Kā viens, tā otrs nozīmē, ka Dievs pats vai viņa
ricība ir ierobežoti, un tas nevar būt tiesa.

Viens no vissenākiem kristīgo biskapiem, grieķis Irēnejs
(starp 120. un 203. g.) spriež, ka pirms nepaklausības un grēkā
krišanas Ādams gan bijis labs un nesamaitāts, bet nelaime, ka
viņš bijis radīts tikai pēc Dieva "attēla", kā bērns, kas radīts
cilvēka attēlā. Viņam bijis vēl tāls attistības ceļš priekšā, lai sa-
sniegtu "līdzību" ar Dievu. Šo grūto ceļu no attēla līdz līdzībai
viņš nespējis bez klupšanas nostaigāt, un tagad mums, viņa pēc-
nācējiem, vajadzīga vēl lielāka palīdzība, nekā tā bijusi vajadzīga
Ādamam.

Daži autori nevar samierināties ar Dieva pasauli, kuŗā pa-
stāv dabisko ciešanu avoti - slimības, dabas katastrofas. Nevar
būt, ka tādu pasauli iecerējis Radītājs, kas ir pilnīgi labestīgs un
neierobežoti spēcīgs. Uz to teisti atbild, tāda iebilduma pamatā
ir prasība, lai pasaule būtu radīta kā cilvēka izpriecības vieta.
Nevis uzjautrinājumiem un izpriecai, bet dvēseles augšanai un
attistībai pasaule radīta, tā ir vide, kuŗā iespējams attistīties cil-
vēka augstākām spējām un īpašībām. Tādā nolūkā daba ir au-
tonoma sistēma, kas darbojas pēc saviem pašas likumiem, un
tie cilvēkam jāiepazīst un jāpaklausa. Ja Dievs būtu radījis pa-
sauli, kuŗas likumus pastāvīgi mainītu un pielaiktu sāpju apka-
rošanai, tad cilvēka cēlākie tikumi nekad nebūtu attīstījušies.
Patiesi, pat darīt labu, uzpurēties nebūtu iespējams, jo viss jau
būtu labs un pilnīgs. Cilvēks nebūtu attīstījis tādus tikumus, kā
drosmi, varonību, devību, izpalīdzību, pastāvību, izturību, jo
tādu nebūtu bijis vajadzīgs.

Vieni saka, ka arī tādus cēlus tikumus un īpašības Dievs jau
varējis cilvēkam dot līdz ar viņa radīšanu. Otri atbild, ka patiesā
dzīvē un istās situācijās iemantoti tikumi ir vērtīgāki nekā pūļa
līdzdoti. Dieva nolūks nav bijis cilvēkā ielikt nepelnītus tikumus
un īpašības.

Nepārliecinātie vēl aizrāda, ka debesu valstībā, kur beidzot
visai cilvēcei paredzēta vieta, nekādas drosmes, varonības vai
dūšas nebūs vajadzīgs: ne tur karu, ne plūdu, ne zemestrīču. Ti-
cīgie vēl nav atraduši atbildi šim iebildumam.

Nekur neesmu uzgājis aizrādījumu, ka vismaz jaunuma jē-
dziens jau bijis pašā Dieva radītās perfektās pasaules iesākumā.
Kālab citādi Dievs būtu Ēdenes dārzā stādījis laba un ļauna atzi-
šanas koku, no kā augļiem Ādamam bija aizliegts ēst? Ja lau-
nums vēl nepastāvēja, vai nebija paredzēts, tāda koks nebija
vajadzīgs: viss pasaulē bija labs, visi koki Ēdenes dārzā nesa la-
bus augļus, ko varēja ēst ar gardu muti.

Varbūt tomēr tāds koks bija vajadzīgs, jo izrādās, ka Dieva
perfektajā pasaulē jau mājāja arī Sātans. No kurienes tas bija
nācis, kas viņu radījis?

Pirmo reizi ar Sātanu Bībelē sastopamies Pirmajā Laiku
grāmatā: "Bet reiz cēlās Sātans pret Izraēlu un pārdarīja Dā-
vidu saskaitīt Izraēlu." 1. Laiku 21-1. Acimredzot, Sātans Dāvidu
pārdarīja uz nedarbu, uz ļaunu, jo pēc tautas saskaitīšanas
Dievs Izraēlu sita ar mēri un Jeruzālemes izpostīšanu. Kālab
tautas skaitīšana Dievam nepatika, nav sacīts.

Otrreiz Sātans parādās Ījāba grāmatā: "Kādu dienu notikās,
kad patreiz Dieva dēli nāca, lai nostātos tā Kunga priekšā, tad
arīdza Sātans atnāca viņu vidū." Ījāba 1:6. Dievs viņu uzrunāja
kā senu paziņu, gandrīz kā draugu: "No kurienes tad tu nāk-
dams?" Ījāba 1:7. Dievs Sātanam atļāva pārbaudīt krietnā vīra
Ījāba ticību, sist viņu visādām likstām un nelaimēm, lai redzētu,
vai viņš paliks uzticīgs Dievam. Dieva pilnvarā Sātans Ījābam
nodarīja pārcilvēcīgas ciešanas un zaudējumus, atstājot viņu
pašu tiktīkko dzīvu.

Trešo un pēdējo reizi Vecajā Derībā Sātanu sastopam pravi-
eša Cakarijas grāmatā: "Un tas Kungs man ļāva redzēt augsto
priesteri Jozuu stāvam tā Kunga eņģeļa priekšā, un Sātans stā-
vēja viņam līdzās pa labi, lai viņu apsūdzētu." Cak. 3:1. Te
Sātanam ierādīta prokurora loma.

Jaunajā Derībā Sātans parādās jo bieži, sevišķi visos četros
evanģēlijos, un viņam doti arī citādi apzīmējumi. "Un kārdinātājs
piestājās pie viņa un sacīja..." Mateja 4:3. - "Tad velns viņu nove-
da sev līdz uz svēto pilsētu..." Mateja 4:5. - "Tad Jēzus uz to saka:
Atkāpies, sātan!..." - Tātad kārdinātājs, Velns un Sātans ir viena
un tā pati būtne. Prokurora loma viņam ierādīta arī Atklāsmes
grāmatā: "Tad es dzirdēju stipru balsi debesīs saucam: Tagad ir

atnākusi pestīšana un mūsu Dieva spēks un valstība un viņa Kristus vara, jo ir gāzts mūsu brāļu apsūdzētājs, kas tos apsūdzēja Dieva priekšā dienām un naktim." Atklāsmes 12:10.

Reliģiska organizācija ar skanīgu nosaukumu "Worldwide Church of God" pasludina Sātanu jeb Velnu par visu pasaules jaunumu cēloni. Viņš pavedina un noved no taisna ceļa: viņš mānās un krāpj; viņš kūdī cilvēkus vienu pret otru; viņš sēj nesaģinību un pretrunas, un tā joprojām. Mēs pašlaik vēl dzīvojam Velna pārvaldītā pasaulē, tālab esam pakļauti visiem Velna izdomātiem jaunumiem. Ar Kristus otrreizēju atnākšanu, kam jānotiek drīzumā, Velna valdīšanas laikam pienāks gals.

Bet kā šis nelietīgais radījums nācis pasaulē? Ja Dievs radījis visu, vai viņš radījis arī Velnu?

Nē, atbild Worldwide Church of God. Iesākumā Dievs radījis pasauli, lai to apdzīvotu eņģeļi, kuŗu bijis liels skaits, biljoniem. Planētu Zemi Dievs nodevis eņģeļu rīcībā, ar erceņģeļi Lūciferu pie stūres. Bet Lūciferu pārņēmusi godkāre un varaskāre. Kādu dienu, kad Dievs piecēlies no sava troņa, varbūt, lai izstaipītu kājas, tajā iekļūpis Lūcifers un savus pavalstniekus aicinājis sacelties pret Dieva valdību. Stāvokli saglābis erceņģeļis Miķelis ar saviem pulkiem, un Lūcifers izsviests ārā no debesīm, nokritis zemē. Franču rakstnieks Anatole Franss šo notikumu apraksta grāmatā "Eņģeļu dumpis", ko lasīju jaunībā un atceros neparastu teikumu: viens no debesīm izsviestais eņģelis uzkritis uz klints, un "viņa mokas izbeidzās ar šausmīgu pirdieņu". Lūcifers un daudzi citi dumpinieki sveiki un veseli nonākuši zemē un no tā laika pārvalda pasauli. Piedzīvojis vilšanos ar eņģeļiem, Dievs tad iztaisījis cilvēku un pagaidām eksperimentē ar viņu. Redzēs, kas tur iznāks.

Beigās vēl atgriežoties pie Svētā Augustīna un viņam līdzīgiem ticētājiem, kas Dievam pieraksta vienīgi mīlestību un labestību, jājautā, vai Bībeli viņi lasījuši pietiekami uzmanīgi. Es tur nevaru atrast apstiprinājumu, ka Bībeles Dievs, Jāve, būtu mīlestība un labestība. Taisni otrādi - tas Kungs, jeb Jāve, ir ļoti greizsirdīgs, bargs, pavēlīgs un nepielūdzams, un to viņš pats apliecina: "...jo Es, tas Kungs, tavs Dievs, esmu dusmīgs Dievs, kas par tēvu grēkiem atriebjas līdz trešajam un ceturtajam augumam..." Deuter. 5:9. Ar tamlīdzīgiem Bībeles citātiem, kas raksturo Jāves bardzību, varētu piepildīt daudzas lappuses.

Ievērojamais angļu filozofs Dāvids Hjūms (Hume, 1711-1776) nācis pie šādas Dieva atziņas: ja Dievs ir pasaules Radītājs, tad mēs par viņu varam zināt tikai tik daudz, ka viņš ir tāds Dievs, kas spējis radīt pasauli. Viss pārējais, kas par viņu teikts, spriests un rakstīts, ir cilvēku izdomāts un "tukšas hipotēzes".

Beigās, atgriežoties pie pasaules jaunuma, man nāk prātā senā grieķu prātnieka Sokrata (ap 47-399 pr. Kr.) atziņa, ka pretpi rodas no pretpiem, jeb pretstats no pretstata. Pieņemot, ka kaut kas pasaulē ir vislabākais, jābūt kam, kas ir mazāk labs, un par to atkal mazāk labs, un tā joprojām, līdz nonākam pie vislabākā pretpi - visjaunākā. Tātad labumam allaž pretim stāv jaunums, un vienu var pazīt tikai no otra, abus salīdzinot. Cilvēks, kas bijis aklis un atguvis redzi, isti nespēj novērtēt, kāds ir redzes labums un akluma jaunums. Vesels cilvēks nesajūt, ka ir vesels, iekām kļūst slimis. Viens pretstats bez otra nevar iztikt, jo tad to nevar pazīt. Bez dzīvības nevar būt nāves, un otrādi - ja neviens un nekas nemirtu, neviens un nekas nevarētu rasties un dzīvot. Tas ir kosmiskais likums: lai rastos vispirmais un vienkāršākais dzīvnieks, viensūņņu amēba, bija jāiet bojā, jāmirst milzīgai spožai zvaigznei, beidzot savu mūžu pasakainā supernovas eksplozijā un izsējot kosmā tos elementus, kas nepieciešami dzīvai radībai.

Mēs esam zvaigžņu bērni, dzimuši zvaigžņu sirdīs. Varbūt tālab mūsu sirdīs mīt divainas ilgas pēc zvaigznēm.

Osānu Kārlis,

Valelejlūdā, Kvebekā

KRIEVI KRIEVJAS FEDERĀCIJAS AUTONOMIJĀS

Ja Padomju Savienības laikos krievu pieplūdums radīja milzīgas etniskas disproporcijas un draudus vietējai kultūrai daudzās bijušajās savienotajās republikās, kuŗu sekas izjūtas joprojām, dažreiz pat asāk kā, piem., Latvijā, tad Krievijas federācijas autonomajās republikās tādu šķēršļu bija vēl mazāk un kolonizācija sākās agrāk, dažreiz daudz agrāk. Volgas-Vjatkas, Pievolgas, Urālu novados jau no XV-XVI gadsimtam. Vēlāk krie-

vi plūda uz Sibīriju, Tālajiem Austrumiem. XIX gadsimtā pienāca Ziemeļkaukāza kārta. Rezultātā daudzās autonomijās krievu skaits sasniedza un pārsniedza 50%. Piem., Karēlijā krievu ir 74%, Burjatijā - 70%, Mordovijā - 61%, Komi - 58%. Auga jaukto ģimeņu skaits. Līdzīgi, kā tas notika savienotajās republikās, tomēr attīstījās pretestība, īpaši intensīvai pārkrievošanai, t. s., vienotās padomju tautas veidošanas periodā. Nedrīkst aizmirst atklātu genocīdu pret Ziemeļkaukāza tautām Staļina laikos, kad vairākas tautas bija deportētas. Šo genocīdu pret čečēņiem cienīgi turpināja pašreizējais Krievijas režīms.

Starp citu, tautu deportāciju krievu autori līdz šim laikam sauc tikai par nacionālās politikas izkropļojumu.

Krievi sāka reaģēt uz negatīvu, naidīgu attieksmi, migrējot no autonomijām. Šis process sākās jau 60-jos gados, laikā, kad Latvija plaši pieņēma krievu migrantus, nesagādājot tiem nekādas neērtības, gluži otrādi - Krievijā nepieredzētu komfortu, ne tikai materiālu. Pirmais reemigrācijas vilnis sākās no musulmāņu republikām. 90-tajos gados šī aizbraukšana palielinājās, no Čečenijas, piem., daudzkārtīgi.

Ziemeļu un Sibīrijas autonomijās situācija veidojās citādi. Sakarā ar dabas resursu, īpaši naftas, apgūšanu krievu pieplūdums turpinājās līdz 90-to gadu sākumam. Migrācijas pozitīvais rādītājs uz Karēliju, Komi, Burjatiju un Jakutiju sasniedza gandrīz 350000 cilvēku.

No 90-tiem gadiem krievu izstumšanas process kļuva vispārējais. Ziemeļu autonomijās izšķirošais tomēr bija ekonomiskais faktors. Pāreja uz tirgus attiecībām padarīja daudzus uzņēmumus par nerentābliem. Tas noveda pie bezdarba un attiecīgās krievu aizbraukšanas. 1990-1993. gados no Ziemeļiem aizbrauca 660000 cilvēku.

Kā atzīmē krievu autori, īpaši asa situācija izveidojās Ziemeļkaukāzā. Protams, ekonomiskais faktors arī šeit spēlēja savu lomu, jo Ziemeļkaukāzā ir liels bezdarbs un pats zemākais ienākumu rādītājs Krievijā. Bet, liekas, tomēr galveno lomu spēlēja starptautiskais spriegums. 5 gadu laikā līdz kara sākumam Čečenijā no Groznijas izbrauca pāri par 100000 krievu.

Uz Čečenijas fona krievu migrācija no citiem reģioniem neizskatās tik iespējama: Mordoviju atstāja 20000 krievu, Tatarstānu - 16000, Kalmikiju - 14000, Tuvalu - 6000. Protams, šīs tendences izsauc krievu vadībā un īpaši starp, t. s., patriotiem zināmas bažas. Propagandisti raksta par gadsimtiem izveidotās iedzīvotāju ģeogrāfiskās struktūras sabrukumu, demogrāfiskās struktūras deformējumiem. Tiesa, par katru apzīmējumu būtu jāzūd jautājums, vai tas ir patiesāms tā jeb tikai no krievu imperialisma pozīcijām skatoties. Autori arī paši neslēpj, ka šie procesi ir labvēlīga augsne separātismam. Topilins, pazīstams krievu demogrāfs, runā par nacionālo egoismu, kad nedomā par tautām, kas dzīvo zem viena jumta, vārdā nenosaucot, bet noteikti saprotot ar to vienīgi krievu intereses. Tiesa, viņš mierina, ka separātisma tendences iet mazumā. Mēs domājam, ka tā ir pašapmānīšanās, jo separātismu Krievijā apspiež ar tankiem. □

Viktors Kalniņš,
Rīgā

KVEBEKAS PROBLĒMAS

1995. gada novembrī MLB Ziņotāja par Kvebekas provinces atdalīšanās tieksmēm asi kritizēts premjers Parizo par to, ka viņš teicis, ka "etniskie" (kas nav asimilējušies ar franču izcelsmes kanadiešiem) balsojuši pret Kvebekas atdalīšanos. Raksta autors M. P. apgalvo, ka ar to "etniskie" esot nolikti par zemākas klases pilsoņiem. Manuprāt, Parizo teicis tikai patiesību, kas nesaskan ar politiski pareizo, jeb "politically correct" tieksmi noliegt acīm redzamo. Franču kanadiešiem ir lepna nacionālā vēsture. Braucot pa Montrealu vai Kvebekas pilsētu, ik uz soļa nākas sastapties ar slavenībām franču kanadiešu (turpmāk: fr. k.) vēsturē, kuŗu vārdos nosauktas ielas, tilti, viesnīcas un slimnīcas.

Īsumā no fr. k. vēstures. Jacques Cartier (Kartje) bija pirmais, kas 1534. g. atrada ieeju Lavrenču upē un deklarēja šīs upes krastus par Francijas kroņa zemi. Krietni vēlāk Samuel Champlain (Šamplens) dibināja šeit Kvebekas pilsētu. Radās Jaunā Francija (New France) ar Šamplēnu kā gubernatoru (1633). 1660.-70. gados Jaunās Francijas pārvaldnieks Jean Talon ievada no Francijas daudz imigrantu ar daudz sievietēm.

Franču iedzīvotāju skaits strauji pieauga. Fr. k. skaits sevišķi pieauga, kad Īrija izcēlās bads, t. s., kartupeļu nemieru laikā un īri lielā skaitā ieceļoja Kvebekā. Būdami katoļi, tie precējās ar fr. k. un ar tiem asimilējās nākošajās paaudzēs, piem., Mac Kay, raksta arī MacKay, ģimenēs runā tikai franciski.

1670. g. britu tirgotāji sāka interesēties par zvērādu tirdzniecību un nodibināja Hudson Bay Co. pie James Bay, t. i., Hudson Bay dienvidos. Tam pretojās Jaunās Francijas gubernators Frontenac (Frontenaks) un komandieris Pierre Iberville iekaroja visus angļu posteņus, izņemot vienu. 1714. g. tomēr frančus izsita no Hudson Bay teritorijas, un tā nonāca atkal angļu rokās. 1759. g. britu komandieris James Wolfe slavenajā "Plains of Abraham" kaujā pie Kvebekas pilsētas sasita franču kara spēku, kuŗu komandēja ģen. Montcalm. Ģen. Wolfe krita un ģen. Montcalm mira no ievainojuma. Jaunā Francija padevās un ar 1763. g. Parizes miera līgumu visa franču teritorija bija padota Britānijai. Britu politiskais mērķis, kas ar rakstu nodots izpildīšanai angļu gubernatoram, bija pēc iespējas ātri kolonizēt franču apgabalus par angļiski runājošiem imigrantiem, kas, galvenā kārtā, nāktu no ASV. Kvebeka tad kļuva par tradicionālu britu koloniju ar angļu iestādēm, valodu un, lielākoties, angļiski runājošiem iedzīvotājiem. Tas tomēr neizdevās, jo ļoti maz amerikāņu nometās uz dzīvi Kvebekā. Tie arī nekļuva par zemes īpašniekiem, bet interesējās tikai par tirdzniecību ar zvērādām. Angļu gubernators Guy Carlton, kam šāda politika bija jāizved praksē, nāca pie pārliecības, ka Kvebekas koloniju neizdosies pārtautot. Viņš pārkāpa savas direktīves, atļāva katoļticīgiem kļūt par ierēdņiem un proklamēja divas oficiālās valodas.

Tiktāl no grāmatām. Tālāk paša vērojumi.

Kanadā iebraucu 1951. g. un apmetos Montrealā. Nostrādāju internšipu, noliku LMCC (Licenciate of Medical Council of Canada) eksāmenus un ar to ieguvu praktizējoša ārsta tiesības. 3 gadus speciālizējos anestēzioloģijā pie McGill universitātes. Šo postgrad. kursu vadīja prof. Dr. H. Griffith, kas ieveda anestēzijā muskuļu paralizējošās zāles (curare). Tas atvēra ķirurģiem plašus apvārkšņus nākotnē. Nu varēja operēt līdz tam neoperējamus slimniekus un ļoti atvieglāja smagas operācijas. Kurša laikā bez lekcijām un semināriem ik pa 6 mēnešiem strādājam citā universitātes slimnīcā, tā apgūstot dažādas anestēzijas metodes. Es rotēju caur Royal Victoria, Montreal Neurological Institute (tur toreiz operēja slavenais neirologs Dr. W. Penfield), Queen Elizabeth, St. Mary's, Queen Mary Veterans un Hotel Dieu, Kingstonā. Pēc kursa beigām noliku speciālista eksāmenus (FRCPC).

Tajā laikā pabeidza būvēt jaunu franču universitātes slimnīcu Hopital Maisonneuve, nosauktu Montrealas dibinātāja vārdā. Kaut cik runāju franciski un tur pieteicos. Mani pieņēma štata, jo nu skaitījās augsti kvalificēts speciālists. Slimnīcā operēja visās ķirurģijas specialitātēs, un 10. un 11. stāvā bija nodaļa, kuŗu sauca par Institut de Cardiologie de Montreal. Tur taisīja sirds un asins vadu operācijas. 60-to gadu vidū instituts pārcēlās uz modernu jaunbūvi netālu no slimnīcas. Ja slimnīca man bija turpat pāri ielai, tad uz institūtu pastaigādamies varēju aiziet 10 minūtēs. Mūsu anestēzijas grupa strādāja abās slimnīcās. Es tur nostrādāju no 1955. līdz 1968. gadam, ieskaitot, kad pārcēlos uz Vindzoru, Ontario.

Tajā laikā Kanadā ļoti populārs kļuva R. Levesque, kas cīnījās par Kvebekas patstāvību. Sevišķi augstu vilni fr. k. nacionālismā uzsita De Gols, kas 1967. g. Montrealā nobeidz runu ar saucieniem: "Lai dzīvo brīva Kvebeka!"

Man patika mans darbs, biju ļoti iejuties fr. k. sabiedrībā un nolēmu palikt Montrealā arī, ja Kvebeka atdalītos. Tīri negaidot, man pienāca piedāvājums no slimnīcas Vindzorā, kas speciālizējās asinsvadu un nervu ķirurģijā un meklēja speciālistu ar pieredzi. Biju jau pāri 50 gadiem. Ieinteresētie Vindzoras ķirurģi, lai tikai savā jaunatvērtajā slimnīcā ar manu ierašanos varētu sākt lielākas operācijas, man teica, ka Kvebikai atdaloties tur ievedis citu naudu (piastre, tā fr. k. sauc dolāru, sarunājoties savā starpā), mani pensiju fondi varētu kļūt nevērtīgi utt. Pēc lielas iekšējas cīņas un šaubīšanās pārcēlos uz Vindzoru. Vēl ilgi pēc tam sev pārmetu, ka esmu bez vajadzības aizgājis no Montrealas. Vindzorā nostrādāju vēl 20 gadu, un vēlāk arī šī pilsēta man iepatikās.

Montrealā, manā anest. kurša laikā, šad tad izjutu "snobismu" no slimnīcas dakterjiem, sevišķi tādiem, kas runāja ar britu

akcentu. Franču slimnīcā mani pieņēma kā līdzīgu un nekad nejutu nekādu diskrimināciju. Angļiski runājošie, ieskaitot Dr. Griffitu, kas jau vairākas paaudzes bija dzīvojuši Kvebekas provincē, uzskatīja, ka franču valoda nav vajadzīga un to neprata. Britu pēcnācēji Kanadā bija karsti monarchisti un Kanadu uzskatīja par britu provinci. Tad arī saprotams, ka fr. k. viņu acīs bija mazvērtīgāki, jeb, kā viņi teica, "backward people". Tas, varbūt, pa daļai tā arī bija. Tani laikā fr. k. bija katoļu priestēru skolās audzināti un viņu iespaidā vairāk vēribu pievērsa humanitārām studijām. Bez lauksaimniecības un meža darbiem tie apmierinājās ar ārstu, juristu, vēsturnieku un teologu lomām. Baznīca rūpējās par nacionālisma, kultūras un tradīciju kopšanu. Nebija arī raīzu par fr. k. pārsvaru Kvebekā ļoti augstās dzimstības dēļ. Maisonneuve slimnīcā ne reti bija dzemdētājas, kam jau bija 10 vai vairāk bērnu. Atceros, ka ārsts kādai mātei pusmūža gados jautāja, kad viņai bijuši pēdējie periodi. Viņa atbildēja, ka nezinot, jo vienmēr bijusi stāvokli.

Industrija, tirdzniecība un kapitāls bija angļu rokās. Situācija sāka strauji mainīties, kad 1960. g. J. Lesage (Lesāžs) ievēlēja par Kvebekas premjēru. Kvebekas fr. k. bija izveidojušies par tautu ar savu valodu un kultūru. To bija iedvesmojis L. J. Papi-neau (Papino) neveiksmīgajā sacelšanās mēģinājumā 1827. g. un abbē Lionel Groulx (Gru), sludinādams fr. k. nacionālistu bez lojalisma pret Angliju vai Franciju.

1960-to gadu vidū ar "the pill" parādīšanos tirgū dzimstība nokrita no augstākās Kanadā uz zemāko. Imigranti pievienojās angļiski runājošiem. Tam turpinoties, zināmā laikā frankofonu nokristu zem 50%, un tas būtu tautas gala sākums.

1960-to gadu beigās par Kanadas min. prez. nāca angļu un fr. k. izcelsmes simtprocentīgi divvalodīgais P. E. Trudeau. Viņam radās utopiska ideja pārvērst visu Kanadu divvalodīgā valsti un tā neitralizēt Kvebekas nacionālistu. Nu visās valsts iestādēs ārpus Kvebekas provinces bija jābūt kādam, kas prot franciski, kaut arī visi runāja tikai angļiski. Veikalos uz produktiem bija jābūt uzrakstiem divi valodās. Saskaņevanā 100 gadu veci tiesu protokoli bija jāpārtulko franciski utt. Izdevumi šādai "divvalodībai" vēl joprojām sniedzas miljonos dolāros. Kvebekas fr. k. šāda politika pavisam nebija pa prātam. Tie vēlējās franču valodu Kvebekā un angļu pārējā Kanadā. Tad Kvebeka būtu fr. k. dzimtene. 70-to gadu sākumā Levesque (Leveks) bija atbraucis uz Vindzoru un ieteica tur dzīvojošiem frankofoniem iemācīties labi angļiski un asimilēties, vai pārcelties uz dzīvi Kvebekā.

Trudeau arī pārmainīja līdzšinējo kvotu imigrāciju uz "atvērto robežu" imigrāciju. Ja min. prez. Kings negribēja ielaist židus, kas nevarot asimilēties, tad tagad iecēla daudz kultūru ministru, kas rūpējās, lai asimilācija nenotiktu. Mēs, latvieši, izbēgām no iznīcības, un mums jācīnās par mūsu tautas pastāvēšanu Latvijā. Citiem imigrantiem šādu problēmu nav. Viņu tautām Āfrikā, Dienvidamerikā, Āzijā, vai kur citur šādu rūpju nav. Nevar runāt par Kanadas kultūru, vai tautu. Tāda ir tikai fr. k. Kvebekā.

Franču un angļu valodu runājošo provinču atšķirības ir nacionālas un kultūras dabas. Ja franču valodai Kvebekā ir gari-ga vērtība, angļu valoda Kanadas kosmopolitiskajā vidē ir tikai sazināšanās līdzeklis.

Kvebikai atdaloties, uz laiku dažas ekonomiskas problēmas rastos kā vienā, tā otrā pusē. Tāpēc jau arī aizgāju no iemīlotās Montrealas. Tomēr nevaru piekrist M. P. teiktam par "atšķiršanās politikas savtīgo un šauro pieeju referenduma jautājumā". Arī ne, ka "Parizo atļāvējis nāvējošu komentāru, ka cīņa zaudēta naidīgo un imigrantu dēļ." Parizo komentārs nebija viņam nāvējošs. Tas varbūt pat pievilka viņam vairāk franču balsis. Viņš aizgāja no vadības tikai, lai to nodotu Bušāram (Bouchard), kam vairāk cerību lietu izvest līdz galam. Tas arī, atsaucdamies no ērtās pārtikuša advokāta dzīves, uzņēmies krustu, kuŗu viņš cer aiznest līdz galam. Viss atkarāsies no tā, vai franči gribēs šo krustu nest tālāk līdz ekonomijas nostabilizēšanai.

Liekas, ka tagadējais Kanadas min. prez., bijušais Trudo ministrs Kretjens (Cretien) beidzot pamodies, atteicies no Trudo utopijām un nākošajā satversmes konferencē dos Kvebikai vairāk patstāvības. Tad Kanadai nebūs jāsadalās. Cerēsim, ka, pēc manām domām, "jaucējs un nodevējs" Velss (Wells) atkal visu neizjauks.

Aprakstītie secinājumi man radās, strādājot 14 gadus Montrealas franču slimnīcā. □

Dr. J. T. Beldavs

LĪDZJŪTĪBA UN INFORMĀCIJA

Ne mūsu vainas dēļ, tikai pāris dienas pirms kārtējā "Montrealas Latviešu Biedrības Ziņotāja" numura saņemšanas mēs uzzinājām par Jūsu un arī mūsu - daudz Latvijā dzīvojošo tautiešu bēdām - par pāragrās un negaidītās mūžībā aizgājušās, ievērojamās un mums ar Margu spilgtā atmiņā palikušās Ilgas Štauveres nāvi. Mēs līdzī ar Jums, Jūsu piederīgajiem un tautiešiem Montrealā un visur pasaulē dziļi skumstam un sāpjam; izsakām līdzjūtību, vēlam spēkus pārdzīvot lielās bēdas, turpināt aizgājušās aizsāktos darbus.

Bet pret dabas likumiem un Dieva gribu nespējam pretoties. Labākais piemineklis cienījamai aizgājušajai ir mūsu vēl pastiprinātais darbs Latvijai, latviešu tautai. To arī solam.

Diemžēl, arī mans "motors" neizturēja pēdējās desmit dienas pirms LR 5. Saeimas darbošanās tiesību izbeigšanās. Nokļuvi slimnīcas kardioloģijas nodaļā un tur atrados līdz 17. novembrim. Tagad esmu mājās ar ierobežotām darbošanās spējām, kuŗas uzturu ar dažādiem asinsvadu paplašināšanas un sirdsdarbības stimulēšanas līdzekļiem. Taču pesimismā un izmisumā neesmu iegrimis. Ceru vēl atlabt un turpināt darboties kā LNNK valdes loceklis un varbūt vēl paspēšu ko paliekošu uzrakstīt, kas varētu noderēt jaunai paaudzei. Tātad - tikai uz priekšu!

Uzskatu par savu pienākumu Jūs un "MLB Ziņotāja" lasītājus informēt par dažiem būtiskajiem pēdējā laika notikumiem Latvijā un par esošo situāciju.

Vispirms - par galvenajiem iemesliem, kāpēc LNNK 6. Saeimas vēlēšanās pazaudēja daudzus savus agrākos vēlētājus?

Subjektīvie iemesli: viens no LNNK vadības locekļiem - Aristids Lambergs nepārdomāti iesaistījās komercdarījumos ("Lattelekonā"), kas nav izdevīgākie Latvijai. Neapšaubāmi, tas mazināja LNNK piekritējos uzticamību.

Vēl daži LNNK vadošie un redzamie cilvēki (Aleksandrs Kiršteins, arī Lambergs un Andrejs Krastiņš atsevišķos gadījumos pieļāvēs nepieļaujamus, nepārdomātus publiskus paziņojumus un izvairījās nepārprotami paust mūsu nacionālo politiku. Par maz pauda mūsu praktisko rīcību sociālo jautājumu risināšanai. Tā rezultātā daļu mūsu agrākos piekritējus "pievāca" "Tēvzemei un brīvībai", kas nacionālo nostāju lika visa pamatā, un otru piekritēju daļu iekārdināja Zigerista-Kostandas grupējums ar dāvanīgu paciņām un fantastiskiem solījumiem pensionāriem un visiem maznodrošinātajiem.

Objektīvie iemesli: Mēs nespējam pietiekošā mērā atspēkot pretinieku ("Saimnieka" - Čevers, Ķezbers; Demokr. partijas - Ilga un Aivars Kreitusi; "Saskaņas" - Jānis Jurkāns; "Latvijai" - Zigerists - Kostanda) demagoģiju un melus, jo mums nebija simtiem tūkstošu latu, lai pirktu ik dienas lapaspuses lieltirāžu izdevumos rakstiem un reklāmām, laiku TV un radio pārraidēm. Ar sapulcēm vien nespējam aptvert lielāko daļu vēlētājus.

Tautas vairākumu "LC" valdības bija novedušas galīgā nabadzībā, trūkumā un apātijā, izmisumā. Šie vēlētāji izmisumā noticēja tiem, kas deva kaut dāvanu paciņas, vai solīja nereālo "gaišo nākotni". Mēs nevarējām atļauties solīt neiespējamo, mānīt tautu.

Stāvoklis 6. Saeimā patreiz ir šāds: ir noformējušies divi skaita ziņā līdzīgi bloki - katram 46 deputāti. Viens bloks sastāv no mūsu izveidotā Nacionālā bloka jau 5. Saeimā (LNNK + "Tēvzemei un brīvībai" + LZS + Kristīgie demokrati un ar rakstītām vienošanās saistībām par galvenajiem principiālajiem jautājumiem ar "L.C.". Man personīgi šī vienošanās ar "L.C." bija ļoti sāpīga, bet nācās izvēlēties mazāko no neizbēgamiem jaunumiem tautai un latviskai Latvijai.

Pretējā blokā ietilpst apvienība "Saimnieks" (Čevers. Ķezbers); apvienība "Latvijai" (Zigerists-Kostanda); "Vienības partija" (Kauls un citi bij. kolchozu priekšsēdētāji) un "Saskaņa" (Jānis Jurkāns). Ārpus blokiem palika 5 "Līdztiesības" (Interfronte) deputāti un divi deputāti (pa vienam atšķīrušies no Zigerista un Kaula grupējumiem).

Ko mums darīt šādā situācijā? Notika gan oficiālas, gan neoficiālas sarunas ar partijām un Valsts prezidentu. Jūtām, ka

arī Valsts prezidents, izejot gan no tautas, gan savām interesēm, nevēlas pirmam valdības sastādīšanu uzdot prokrieviskajam un izteikti komunistiskajam Čevera blokam, kaut arī mēs ne sevišķi prezidentam patīkam. Visu notikušo un paredzēto jau šajā vēstulē nevar aprakstīt. Patreiz stāvoklis ir tāds, ka abiem blokiem valdības ir gandrīz "samontētas".

Mūsu blokam: premjers Māris Grīnblats; premjera vienieks un aizsardzības ministrs Andrejs Krastiņš; ministrs bez portfeļa un neoficiāls premjera vietnieks, kam padots viss ārpolitikas bloks - Aleksandrs Kiršteins; ārlietu ministrs (tomēr Kiršteina uzraudzībā) līdzšinējais Valdis Birkavs (viņš ir LC priekšsēdētājs un LC šo krēslu kategoriski prasa.). Finanču min. būs Zile no "TB".

Pretējā blokā - premjers Čevers, ārlietu min. - Jurkāns, ekonomijas ministrs un premjera vietnieks - Zigerists, ārlietu ministrs - Jurkāns, finanču ministrs Aivars Kreituss.

Perspektīvas: visumā ir neiepriecinošas.

Kaut arī pie manis slimnīcā un mājās nāca un nāk LNNK priekšsēdētāja Anna Seiles kundze; priekšsēdētājas vietnieks, mans bijušais deputāts palīgs Einārs Cilinskis, 5. Saeimas deputāts Dainis Stalts; 6. Saeimas dep. Juris Dobelis, LNNK ģenerālsēkretārs Elmārs Vēbers u. c., šodien, kad rakstu šo vēstuli, varu pateikt, ka valdība un valdības deklarācija visumā ir sastādīta, bet mums nav drošas trūkstošās balsis. Varu droši teikt, ka prezidents pirmam uzdos valdību sastādīt ne Čeveram, bet Grīnblatam. Ir cerības, ka sadabūs solījumus vēl no 4-5 deputātiem, kas balsos par Grīnblata valdību, bet neesmu pārliecināts, ka šos nedrošos nenopirks Čevera bloks, tāpat kā "nopirka" balsis, vēlot 6. Saeimas priekšsēdētāju un tās vietniekus. Tāpat nav garantijas, ka, gadījumā, ja Grīnblata valdība nedabūs vajadzīgās balsis, - vai Valsts prezidents neuzdos valdību sastādīt, teiksim, Gorbunovam no abiem blokiem. Tā dabūs vajadzīgās balsis un tā būs latviešu un latviskās Latvijas traģēdija: tiks devalvēts lats, drukāta nauda, kam sekos nepārredzama inflācija. Viss tiks pārorientēts uz Austrumiem. Tas aizvedīs pie nelabojamām sekām.

Var vēl būt arī variants, ka 6. Saeima nespēj sastādīt valdību; Saeima tiek atlaista un izsludinātas jaunas vēlēšanas. Šāds variants man liekas pats pieņemamākais, bet maz ticams, ka tā notiks.

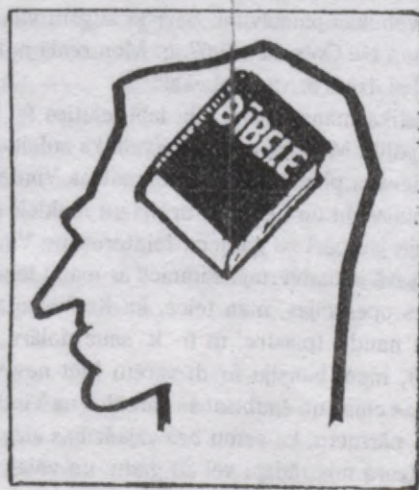
Un vēl: ja pieņemam, ka Grīnblata valdība dabūn apstiprinājumu 6. Saeimā, vai viņa varēs dabūt Saeimā apstiprinājumus vajadzīgiem likumprojektiem? Valda korupcija.

Kā redziet - pastāv daudz varbūtību. Noteikti pateikt, kā risināsies Latvijas liktenis tālāk, nevar šodien pateikt neviens. Skaidrs ir tikai tas, ka mēs padoties nevaram, nedrīkstam un nepadosimies. Darīsim visu iespējamo latviešu un latviskas Latvijas labā.

Ar vislabākiem novēlējumiem Jums, Štauvera kungs, visiem "MLB Ziņotāja" lasītājiem, visiem tautiešiem Montrealā, visā Kanadā un pasaulē.

Jūsu

Eduards Berklavs,
Rīga

Neviens teologs ar Arnoldu Ruņģi sacensties nevar.

Imants Steprans

AMALGAMATION OF CULTURES

The above title refers to Vaclav Havel's speech, as reprinted in MLB Zīpotājs November, '95. Havel sees this amalgamation of cultures as a way out from the "...cultural conflicts ... more dangerous today than at any other time in history". He somewhat simplifies the situation by ascribing the cultural conflicts to tribal cults, a pejorative term in the Western thinking that has acquired a sinister undertone lately, extending the tribal backwardness to peoples and nations generally. It is only short step to throw these "... the various tribal cults at war with one another" in the melting pot of the New World Order. The price for this process is the ... *mixing and blending of cultures...* where the term "amalgamation" is really a euphemism for cultural annihilation. Havel does not show where the dividing line should be drawn between a tribe and a nation or a people - why can't we say that democratic power is derived from *the tribe*, too, instead from *the people* exclusively. Nor does he hypothesize on whether the more populous tribes are becoming peoples. Do we consider the Athenians to be a people - contrary to just another Greek tribe - only because their democratic practice makes us to do so? And doesn't this tribe/people dichotomy remind us of the colonial missionaries who divided the world between the Christians - namely themselves - and the pagans - meaning the rest of the world. And isn't this how the missionaries of the New World Order define the political paganism of the "tribal cults" today?

Hannah Arendt, who herself had to flee Germany because of her Jewishness - that was treated as a tribal cult by another "new order" of that day - had thrown a piercing beam of light in these ideological mists (1). This light all focused on the development of modern nations from the preceding monarchical order. She speaks about the nations that "... entered the scene of history and were emancipated when peoples had acquired a consciousness of themselves as cultural and historical entities, and of their territory as a permanent home, where history had left its visible traces, whose cultivation was the product of common labor of their ancestors and whose future would depend upon the course of common civilization." These nations, however, inherited from the monarchical order not only the trappings and authority of state, but also the problems of military survival - i. e., of holding on to their sovereignty from which the law of the nation now issued. While in the previous order the sovereign crown was resting on the clearly visible head of the monarch, who ruled by the grace of God, in the democratic order the sovereignty was attached to a much more vague concept of a nation, who ruled by the grace of the 'general will', that emerged in the process of national elections. To be effective, these elections and 'the general will' had to be rooted deeply in the social setting and to rely on the community, kinship, and also tribal levels of the social setting. That became apparent in cases of conflict, because - the same way as in the monarchical order a pretender to the crown had to claim to be the "true king" - in the nation-state any assertions evolved around the concept of the "true nation". Some modern treaties, therefore, came with a built-in national pretenders in the guise of minorities. Woodrow Wilson elevated this minority status and extended it to national, religious, and linguistic groups, thus undermining the newly created nation-states on the one hand, while pretending to bring them freedom on the other - bounding them to obligations that even the defeated Germany was not bound to follow. In reality he was ensueing the principles of *The Federalist* that were based on ... *the consolidation of several smaller states into one great Confederacy...* No wonder, that this chaotic situation was used by dictators as well as by democrats. Thus even Mussolini could claim that ... *if Czechoslovakia finds herself today in what might be called 'delicate situation', it is because she was not just Czechoslovakia, but Czech-Germano-Polono-Magyar-Rutheno-Rumano-Slovakia...*, and he, too, came with the formula of "consolidation of several smaller states" under the Axis leadership, of course. In order to alle-

viate this chaos, the national states had to underline the principle of integral territory - a much more clearly visible thing than the ethnicity.

This principle, however, did not help very much because the sacredness of the territory was rather illusory, as history so clearly shows. And the pretense to defend some ethnic minority became a vicious political instrument in the power play between the smaller states and their more powerful neighbors or the large empires. Arndt says that the: *"Modern power condition which make national sovereignty a mockery except for the giant states, the rise of imperialism, and the pan-movements undermined the stability of Europe's nation-state system from the outside. None of these factors, however, had sprung directly from the tradition and the institution of the nation-states themselves. Their internal disintegration began only after the first World War, with the appearance of minorities created by the Peace Treaties and of a constantly growing refugee movement..."*

Nowadays, however, the blame is being shifted increasingly towards "... the tradition and the institution of the nation-states themselves", and this blame is being disguised as the threat of tribalism, or "... the various tribal cults at war with one another" as we quoted Havel above. In reality, as the nation-state was undergoing the political pressures of disintegration, it did not simply revert to some primitive tribal level - especially as this alleged primitivity had been the fiction of Western ideological imagination in the first place. The disintegrating societies rather plunged much deeper, dreadfully deeper. Arendt sees appearing around her a new form of sub-communal level that exists in "... *a world in which it is the born persecutor of all weaker species, or the born victim of all other stronger species. Only the rules of animal kingdom can possibly apply to its political destinies.*"

Arendt realizes that the ordinary concept of tribe does not apply any more. She does not deny a tendency for isolation and inward looking in these small clusters growing out of kinship groups, and she realizes that this could lead to chauvinism, but she shows that what we call tribalism now, is not the same as the social organization found in naturally formed tribes. Tribes could be too tiny to provide military or economic might, but they did provide social roots and value systems. Tribalism in our usage has become a political, rather than an anthropological term. She says that even "... *chauvinist mystique still points to something that really existed in the past (as in the case of nationalisme integral) and merely tries to elevate this into a realm beyond human control; tribalism, on the other hand, starts from nonexistent pseudomystical elements, which it proposes to realize fully in the future...*" Therefore, she contends, that what we call tribalism now, in reality is a cancerous political outgrowth, *enlarged tribal consciousness*, that is a side effect of the postindustrial Western rootlessness. Ideologically it appeared as the pan-movements and she emphasizes that ... *"Nazism and Bolshevism owe more to Pan-Germanism and Pan-Slavism (respectively) than to any other ideology or political movement."*

These pan-movements grew out of thwarted imperialism in Central and Eastern Europe around of the turn of the century and used the pent-up energies of unfulfilled national endeavors to feed this new colonial and imperial drive. These pent-up energies did not flow from tribal communities, but rather from the disappearance of communal living. Arendt points out that these pan-movements did not start in so called tribal peasant communities but in the Russian intelligentsia and German student societies. Similarly, Stalin, being head of the nominally most anti-nationalistic ideology, could feed the Soviet imperialistic drives using the deeply afflicted enlarged tribal energies. I am going to look at some elements of the pan-movements and their use of enlarged tribal consciousness in the past in the light of present-day developments.

If we are accustomed to see in tribalism the beginnings of nationalism, then Arendt can show that this is an oversimplification. The hidden motive of imperialism realized that the nation-state and global imperialistic endeavors are incompatible ... *The hallmark of the pan-movement was that they never even tried to achieve national emancipation, but once, in their dreams*

of expansion, transcended the narrow bounds of national community that would remain a political force even if its members were dispersed all over the earth ...

These lead to a feeling of mission, of leadership, of destination. To quote her again: "... in contrast to overseas imperialism, which was content with relative superiority, a national mission, or a white man's burden, the pan-movements started with absolute claims of chosenness ... [which] changed the people into a uniform 'chosen' mass of arrogant robots".

Further on the pan-movements showed their lack of roots in the fact that "... whenever nation-state came into being, migration came to an end [and] ... the establishment of nation-states failed [in cases when] they could not fall back upon firmly rooted peasant classes." These roots had to come from the soil instead of from the factory floor, from peasants from the proletariat. If such phrases as "roots in the soil" sound flat nowadays - to say the least - it can be blamed on the indiscriminate usage of these slogans by the Left and the Right, in the East and in the West. The issue has been complicated still further by the fact that the peasants themselves have been replaced by today's agro-industrial organization. We have to find out what the idea of peasantry and roots in the soil really meant for Arendt and her generation. This will give us markers for finding our way now.

Moreover, the old imperialism has been replaced by new forms as well. To quote Arendt again: "... the unexpected revival of imperialistic policies and methods takes place under vastly changed conditions and circumstances. The initiative for overseas expansion has shifted westward from England and Western Europe to America, and the initiative for continental expansion in close geographic continuity no longer comes from Central and Eastern Europe but is exclusively located in Russia... the two giants flanking the European nations on the east and on the west ultimately emerge as the heirs of her power...". Thus we may ask whether this new development might also bring with it some of the ill winds of enlarged tribal ideology, hiding the true causes of modern conflicts.

Therefore we will return now to Arendt's analysis that described the disintegration of community leading to totalitarianism and look for factors that are veiled by the mists of today's political ideologies. □

(1) I am going to follow mainly her The Origins of Totalitarianism.

[To be continued in the next issue.]

@@

A PETITION TO RETRACT A REMARK

On November 28 a "spontaneous committee" made public a petition which was signed by 48 humanities professors, mostly francophones, and others from the world of arts and culture. It was entitled "non-partisan petition of Quebec citizens from arts, culture, and education, against the institutionalization of xenophobia and racism in Quebec". Premier J. Parizeau should retract his referendum-night comment about the "ethnic votes", and should issue a formal apology to Quebecers. The premier's comment was called "an insult to Quebecers and the democratic tradition of their institutions". It said that Parizeau's comment "supports a socially dangerous xenophobic logic, a) by making part of the population a scapegoat, b) rejecting the pluralism of Quebec society, which contains some communities which are not francophone, and c) by challenging the democratic values upon which our society is based."

Amongst the signatories were artists Michel Goulet and Claude Mongrain, University of Montreal French-studies professors Jean Larose and Pierre Nepveu, UQAM psychology professor Michael Toussignant, French professor Marc Angenot of McGill, Elsa Bolam of Georgie Theatre Productions, museum consultant Louis Dery, UQAM art history professor Rose Marie Arbour, McGill philosophy professor Charles Taylor and film-studies professor Thomas Waugh, and others.

No apology from premier J. Parizeau has been forthcoming.

FURTHER ASSAULTS ON ETHNICS

In an interview published on November 30 in the Journal de Montreal, Pierre Bourgault, former advisor to Parti Quebecois Premier Jacques Parizeau, and an outspoken separatist, declared: "It is the Jews, the Italians and the Greeks who cast an ethnic vote... It is they who are racist, not us. They have only one objective, to block (sovereignists). To win, we will have to do like them: an ethnic vote!"

In response to that, spokesmen for the province's Greek, Jewish and Italian communities expressed disgust about Bourgault's remarks - they put the lie to sovereignist claims that theirs is an open-minded movement. This was reported by the Gazette's Alexander Norris on December 1.

"It is despicable," said Tony Manglaviti, Italo-Canadian Congress. Jack Jedwab of the Canadian Jewish Congress called Bourgault "a dinosaur... the modern day expression" of late nationalist priest and notorious anti-Semite.

Many more responses were reported.

It is highly unlikely that the separatists will respond. In Quebec City, where Liberal MNA Fatima Houde-Pepin tried to get the National Assembly to adopt a motion to condemn Bourgault, the government refused to give it a consent. □

A NEW AWARD

Canada's Governor-General Romeo LeBlanc is introducing a new national award in March 1996. It will honour Canadians for extraordinary contribution to the community. It is estimated that 13 million people do some sort of voluntary work and donate over a billion hours of their time annually.

"We rightly honor our veterans of war and our peace-keepers, but let us also honour the peaceful army of volunteers in the front lines at home," said LeBlanc. "It's time to give something back to the givers."

Before the award becomes official, the governor-general is looking for volunteers to come up with a name and design for it. All entries must be postmarked by Jan. 19, 1996. The winner or winners of the name-and-design contest will be invited to participate in the official announcement of the selection.

An advisory council will be announced at the same time as the award in March to advise the governor-general on selecting winners.

About 100 volunteers a year will receive a certificate signed by the governor-general and a lapel pin. Inaugural awards will be presented July 1, 1996.

Name and design entries for the award should be mailed to the governor-general, Rideau Hall, 1 Sussex Drive, Ottawa, Ontario, K1A 0A1. No postage stamp is required.

Contest and nomination forms can be obtained at volunteer bureaus across Canada. Also by calling 1-800-752-1669.

Please, participate if you have an interest or if you want to nominate a candidate for this new award. □

Lakeshore Chamber Orchestra held a concert at the L'englise Cedar Park Church in Pointe Claire on November 26, 1995. Andris Gutmanis is the director. He also conducts the Latvian Mixed Choir "Atbalss" of Montreal.

Works by Haydn, Mozart and Schubert, one of each, were performed. Some 75 lovers of classical music (amongst them 18 Latvians) were in the audience on this wintery afternoon and enjoyed the dedicated playing of around 30 musicians. The church lends itself well to musical performances and has its regular clientele for these special events.

We will gladly announce any other future events if the announcements are provided in time. □

The Montreal Lutheran Council held its regular meeting on November 30, at St. John's Lutheran Church, Jeanne Mance. Discussion topics were the Quebec's referendum, bishop's visit and how to raise participating interest of the membership in the various congregations.

The next meeting will be held on January 24, 19:30, at the ev.-luth Latvian Trinity Church parsonage, 3438 Rosedale Ave..

Priecīgus Ziemas Svētkus

un

Laimīgu Jauno gadu!

Tuviniekiem, draugiem un paziņām Montrealā un apkārtnē, Kvebekas provincē un citur - tuvumā un tālumā - piedaloties šajā kopīgajā ZIEMAS SVĒTKU un JAUNGADA apsveikumā, vēl:

ĀBOLIŅŠ,	Elza
ABRAMS,	Alma
ALEKŠI,	Zuze un Gunārs
ANDERSONI,	Daila, Sigurds, Inta un Pēteris, Otavā, Ontario
ANONĪMA	sveicinātāja
APERĀNI,	Dace, Gundārs, Anna un Aleksandrs, Bedfordā, Ņujorkā, ASV
APĪŅI,	Vianney un Andrejs
BALUŅI,	Betiņa un Eduards
BĀRDIŅŠ,	Elmārs
BEDARDI,	Anita, Denis, Ēriks un Dāvids
BĒRZIŅI,	Astra un Alberts
BĒRZIŅŠ,	Helēna
BILINSKU	ģimene
BIRZES,	Olga un Jānis
BISENIĒKS,	Laimons un ģimene
BLUSANOVIČI,	Patricia, Jānis un ģimene
BREDENFELDI,	Austra un Albets, Creston, BC
BŪCĒNU	ģimene Otavā, Ontario
BUNGAY,	Rita
ČAKS,	Konstantīns
CASNO,	Helēna
CAUNES,	Morag un Alberts
CELMIŅI,	Marija un Valdis
ČOPS,	Elga
DAUKSTI,	Veronika un Ronalds, Missisauģā, Ontārio
DEDELIS,	Leonids ar ģimeni
DEKMEĻERI,	Ilģa un Helmūts, Otavā, Ontario
DINDZĀNI,	Linda, Vincents, Andra, Kārlis un Viktors, Viskonsinā, ASV
DREĻERI,	Natāliģa un Kārlis
DREIMANI,	Betiģa un Sergēģs , Green Valley, Ontario
DUĻEVSKI,	Biruta un Stapiģslavs, Millis, Masaģusetā, ASV
ĒRGLIS,	Marta
FREIBERGI,	Vaira, Imants un Indra
GABRUŠS,	Ruta
GASPAROVIČI,	Jadviga un Pēteris

GEMSTS,	Gunārs un ģimene
GRAUDIŅŠ,	Jānis
GREBLIS,	Antonija
GREIZIS,	Jāģeps
GRĪNTĀLS,	Alise
GROSKAUFMANI,	Ausma un Oģģars
GŪTMANI,	Velta, Andris, Larisa un Kristine
HOMYK,	Helēna
HŪNU	ģimene
HŪNS,	Janis
HŪNS,	Viesturs
INNUSI,	Dzidra un Bruno
IKVILDI,	Dzidra un Mārtiģģš
IRBĪŠI,	Elfrida un Kārlis
JĀKOBSONS,	Gunārs un ģimene
JEKSTE-FREIVALDE,	Zane, Vaģģingtonā, D.C., ASV
JERUMANI,	Vija, Stapiģslavs un ģimene
KABULIS,	Aina
KALĀČI,	Mirdza un Juris
KALNIŅI,	Alise un Ludvigs
KALNIŅI,	Ilģe
KANIŅI,	Maira, Juris un Andris
KARLSONI,	Linda un Roberts
ĶIPĒNS,	Alfrēģds un ģimene
KIRSTUKAS,	Elizabete
KĪVĪŠI,	Elza un Jānis
KLAIŠE,	Astra
KLAIŠE,	Imants
KLAIŠES,	Katrina, Roberts, Ināra un Vilis
KREIŠMANIS,	Orests
KONOVĀLOVI,	Austra un Jānis
KRAUKLIS,	Arģids
KRAULE,	Alida
KRAULIS	Alvis
KRAULIS,	Tāģivalģdis
KREIPĀNS,	Anna
KRIEVI,	Marta un Alberts
KRŪMĀJU	ģimene
KRUMĀJS,	Irēģe
KRŪMIŅA,	Emma
KRŪMIŅŠ-OSĀNS,	Kārlis, Valleyfield, Kvebekā
KRŪMIŅI,	Valerija un Indulis, Denverā, ASV
KRŪZES,	Vilma un Ēriks
KUPČI,	Ņģina
LAIMĪTES,	Laima un Ilmārs, Sv.Katrinās, Ontario
LAKATI,	Valentina un Jānis, Toronto, Ontario

LAIZĀNS,	Antons
LAPENSONS,	Laima
LAPIŅŠ,	Teodors, Creston, Britu Kolumbijā
LEIMANIS,	Ilga, Rīgā, Latvijā
LEIMAŅI,	Ināra, Andris, Daina Māra un Karina
LEIMANIS,	Rasma
LEIKUČU	ģimene
LEITENI,	Ida un Jānis
LŪŠI,	Marga un Uldis
MALIZEWSKA,	Vera
MATEUS,	Zinta, Jānis, Kaiva un Mārtiņš
MCGRATH,	Adriāna
MALDERIS,	Erika
MELDERIS,	Alma
METUMI,	Elizabete un Jūlijs
MEŽINSKIS,	Jēkabs
MIGLONI,	Gerrilyn, Dzintars, Dzintra un Guntars
MIGLONI,	Elvira
MIEŽI,	Skaidrite un Gunārs, Toronto, Ontario
MICHELSONE,	Herta
MIKELSONS,	Velta, Aleksandrijā, Ontario
OBORUNS,	Antons
ODIŅŠ,	Jānis
OPOLNIEKU	ģimene
ORTMANIS,	Andris, Toronto, Ontario
ORTMANIS,	Inese
OZOLIŅI,	Biruta, Laimonis un ģimene
OZOLIŅŠ,	Helga
OZOLS,	Milda
OZOLI,	Velta un Ilmārs
OZOLI,	Vera un Valdis
PAEGLES,	Aina un Voldemārs
PALEJS,	Patricia un Andris
PALEJS,	Dzintra, Mārtiņš, Andrejs un Indra
PALIEPI,	Inese un Jānis
PANGAS,	Zigrīda un Vilis
PEIZE,	Miervaldis un ģimene
PONES,	Māra un Aivars, Otavā, Ontario
PORIEŠI,	Lilija un Fridberts, Kingstonā Ontario
REISS,	Augusts
ROMANI,	Margrieta un Heinrichs
PUŠPURS,	Augusts un ģimene
ROZENTĀLS,	Ojārs
SAUSIŅI,	Lorraine, Mārtiņš un ģimene, Aylmer, Kvebekā

SKAPSTI,	Lilita un Edvīns
SKRASTIŅI,	Tamāra un Jānis
SKUJAS,	Daina un Alberts
SKUJIŅI,	Anna un Ēriks
ŠMITS,	Helēna
SPRINCIS,	Edgars, Newmarket, Ontario
SPURA,	Andris
SPURMAŅI,	Izalde, Jānis un ģimene
STACHOVSKIS,	O.
ŠTAUVERI,	Ērika un Andrejs, Sietlā, ASV
ŠTAUVERS,	Mārtiņš
ŠTAUVERI,	Māra, Kārlis un Andris
STELPS-KIRŠTEINS,	Rasma
STRĒLE-POLAK,	Maria un ģimene
SVILĀNI,	Sarma, Miķelis un ģimene, Otavā, Ontario
TAURIŅA,	Milija
TAURIŅA-NICHOLSON,	Egina
TĒRAUDI,	Karina, Jānis un dēli
THOMPSON,	Kristine, Stephen un Aija
TIMERMAŅI,	Hilve, Kārlis Dāvids un Stīvens
TOMSONI,	Silvija, Alģirts, Kristofers un Valdis
TOMSONS,	Velta
TOMSONU	ģimene Montrealā, Vankuverā un Filadelfijā
TILTIŅA,	Antonijs un ģimene
ULMANE,	Vilma
ULMANE,	Zelma
VARSLAVĀNI,	Emilija un Egons
VARSLAVĀNS,	Veronika
VALDMAŅU	ģimene
VALDMANIS,	Gundārs
VĒJIŅŠ,	Maksis
VĒRENIEKS,	Gunārs
VĪNDEDŽI,	Zinaida un Oskars
VĪTOLI,	Daina, Andrejs, Selga, Jānis, Inga un Māra
WALDHEIMS,	Bernadete
WIESNIEWSKI,	Zenta
ZAČI,	Maiga un Jāzeps
ZALINKĒVIČI,	Lidija un Jānis
ZARIŅI,	Denise un Arnolds
ZARIŅI,	Elizabete un Nikolajs
ZARIŅŠ,	Spidola un bērni ar ģimenēm
ZELTIŅA,	Lūcija
ZELTIŅA,	Rita
ZIEDIŅŠ,	Dagmāra
ZOLDNERS,	Nikolajs, Otavā, Ontario

Priecīgus ZIEMSVĒTKUS
un laimīgu JAUNGADU
visiem vēl
AVOCAS PUĶU FONDS

Latviešu sabiedrību, mūsu vienības nemitīgo
atbalstītāju,
ZIEMSVĒTKOS un JAUNGADĀ
sirsnīgi sveicina
TAUTAS DEJU VIENĪBA AČKUPS

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS
un
LAIMĪGU JAUNGADU
visiem pensionāriem un mūsu apvienības labvē-
ļiem vēl
MONTREALAS LATVIEŠU PENSIONĀRU
APVIENĪBA

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS
un
LAIMĪGU JAUNGADU
visiem latviešu mūzikas draugiem, un cienītā-
jiem un mūsu labvēļiem, dziesmā vēl
MONTREALAS LATVIEŠU JAUKTAIS
KORIS A T B A L S S

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un
PATIESI BRĪVU un LAIMĪGU JAUNGADU
mūsu tautai dzimtenē un svešu ceļu staigātājiem
šeit! Lai Dievs dod, ka nākošajā gadā šis ceļš
vestu mūs visus atpakaļ uz MŪSU LATVLJU!
DV MONTREALAS NODAĻA
un tās valde

Visiem skolniekiem, bērnu vecākiem un skolas
darba atbalstītājiem - latviešu sabiedrībai
PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS
un
SEKMĪGU JAUNGADU
pateicībā un sirsnībā vēl
LATVIEŠU SKOLA MONTREALĀ

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS
un
DIEVA SVĒTĪTU JAUNGADU
vēl
MONTREALAS LATVIEŠU KATOĻU
DRAUDZE

V I S I E M Montrealas Latviešu Biedrības
biedriem, tās darba atbalstītājiem un veicinātājiem -
latviešu sabiedrībai

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS
un
SEKMĪGU JAUNGADU
pateicībā un sirsnībā vēl
MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBA
un tās valde

VISIEM MLB ZIŅOTĀJA lasītājiem, līdzstrādnie-
kiem, darbiniekiem un atbalstītājiem
PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS
un
SEKMĪGU JAUNGADU
pateicībā un sirsnībā vēl
MLB ZIŅOTĀJA REDAKCIJA
un
REDAKTORS

Ziemassvētkus gaididams,
Lāstu daru alutiņu;
Gan zināju Ziemassvētki
Trīs dienas svētijami.
D. D. S. BURTNIEKU DRAUDZE
un
AUSTRAS PUDURS

Latvju jaunatni, visus mūsu jaunatnes centienu
atbalstītājus un plašāko latviešu sabiedrību
ZIEMSVĒTKOS un JAUNGADĀ
SVEICINA
LATVIEŠU JAUNATNES DZIESMU
SVĒTKU PADOME

GAIŠUS ZIEMSVĒTKUS
un
BAGĀTU JAUNGADU
vēl
MONTREALAS BALTIEŠU
PASTMARKU KLUBS

Laipni lūdzam Jūsu ziedojuma artavu ar atbildes
pastu. Ziņojiet, ja gadījumā apsveicēju sarakstā būtu
ieviesušās kādas kļūdas, kādas ir ļoti iespējamas. Centi-
simies tās izlabot nākamajā numurā un nākošā gada ap-
sveicēju sarakstā, ko uzglabājam smadzenī (datorā). Sirs-
nīgi pateicamies par Jūsu lielo atbalstu un vēlām Jums
jauku svētku sezonu!

Redakcija

sus par Latviju kritušos cīnītājus abos pasaules karos, kā arī šajā gadā viņsaules pulkos aizsauktos nodaļas biedrus.

"DV organizācijai pAmatus lika Zēdelhemas gūstekņu nometnē," teica Br. Innus. "Pēc 2. pasaules kara tā izauga ārpus dzimtenes par vienu no vispēcīgākajām, nacionālākajām un labi vadītām organizācijām visā brīvā pasaulē. Šodien, kad Latvija ir atkal brīva, mūsu organizācija ir nonākusi strupceļā. Mēs līdz šai dienai vēl neesam izpratuši, kas mums būtu darāms, lai mūsu cīņu biedri dzimtenē, kuri pa lielākai daļai ir slavenā un varonīgā Kurzemes cietokšņa aizstāvji, tiktu saliedēti vienā kopīgā DV saimē. Cerēsim, ka nebūs jāgaida 4 gadi, lai panāktu vienotu DV organizāciju."

Četriem Lāčplēšu piederīgiem - Norai un Maldai Gobām, Erikam Skujiņam un Ilzei Kalniņai Br. Innus pasniedza ziedus. Tos saņēma arī 19. divīzijas un Kurzemes cietokšņa aizstāvja un nacionālā partizāna Harija Kodola māsa Velta Lipomane.

Sekoja jaunās ev.-lut. Trīsvienības draudzes māc. Rasma Caunes vadītais svētbrīdis, kurā viņa pieminēja mūsu varoņu cīņas par Latvijas brīvību un mūsu Lāčplēšu devumu Latvijai. Indulis Skrastiņš pārstaigāja nodaļas 45 gadu laikā mitos ceļus un darbu. Svētku runu teica DV KV vicepriekšsēdis un DV CV loceklis Arvīds Kalupnieks no Hamiltonas, iepazīstinot vakara viesus ar DV organizācijas pirmsākumiem, tās nodibināšanu un izveidošanu. Viņš iztīrāja Latviešu leģiona tapšanu un attīstīšanos. Tajā tikai maza daļa aizgāja brīvprātīgi. Vairumu iesauca vācu armija. Viņš izstaigāja Leģiona cīņu vietas pie Ļeņingradas, Volchovas, Starajas Rusas, abu divīziju kopīgās kaujas pie Veļikajas, Jāņu kalna, cīņas pie Kudeveras, atkāpšanās kaujas Krievijā un Vidzemē, sešas lielkaujas Kurzemē un beidzot neizsakāmi smagās kaujas Pomerānijā. Norādīja uz lielo apbalvojumu skaitu, to starpā 12 ar Bruņinieka pakāpes Dzelzs krustu, ko saņēma latviešu varonīgie leģionāri, piebilstot, ka nevienai citai nevācu tautas grupai, kas piedalījās II pasaules karā vācu bruņoto spēku vienībās, nav tik daudz šo augsto apbalvojumu. Pieminēja, ka DV aprūpē izlietojusi ievērojamas naudas summas, kas sniedzas miljonos dolāros. Savu runu beidza Raiņa vārdiem: "Zudis tavas jaunās dienas,/ Zudis tūkstoš jaunas dzīves;/ Tava tauta nezudis,/ Ja tu iesi mirt par tautu."

A. Kalupnieks pasniedza DV CV apbalvojumus nodaļas vānagiem un vanadzēm - Hedijai Ozoliņai, Mārai Valdmanei-Demandtai, Ojāram Rozentālam, Georgam Strautiņam, Jāzepam Greizim un ziņoja, ka ilggadīgais nod. biedrs un vairākkārtējais valdes loc. Eizēnam Reveliņam tikšot pasniegta nākošā nozīme zeltā, iespējams nākamajos nod. gada svētkos.

Rakstiski sveiciens bija no DV KV priekšsēža V. Plūdona, DV Toronto nod. v. pr. A. Kalviņa, DV apv. Klīvlāndē sekr. un LKOK pilnvarnieka plkv. Vilmāra Kukaiņa, DV Londonas nod. v. pr. Guntāra Briķmaņa, DV Montrealas nod. bij. iniciatora un v. pr. Osvalda Kļavenieka, DV Vankuveras n. pr. Egonā Pelēna.

Uz vietas jubilāri sveica ev.-lut. Trīsvienības draudzes un Montrealas latviešu organizāciju padomes priekšnieks Andris Spura, katoļu dr. pr. Ansis Auza, Montrealas Latviešu Biedrības vārdā Roberts Klaiše, ka arī no Montrealas latviešu skolas, pasniedzot skaistu māksl. O. Vindedža darinātu akvareli; no Latviešu centra Augusts Pušpurs, no Tērvetes bērnu nometnes Viesturs Hūns, pensionāru apvienības v. pr. Voldemārs Paegle. A. Kalupnieks nodeva sveicienus no DV CV v. pr. Jāņa Frišvalda, DV KV pr. V. Plūdona un DV KV vanadžu apvienības vadītājas Noras Pulciņas.

Oficiālajai daļai sekoja vijolnieka un diriģenta Andra Gūtmaņa četru personu - Kristīnes Ortmanes, Kristīnes Gūtmanes, Andreja Vitola un paša diriģenta 6 dziesmu aranžējums un paša vijoles solo priekšnesums.

Iecienītais centra pavārs Laimons Bisenieks bija gatavojis siltas vakariņas, bet vanadzēs pacienāja ar cepumiem, tortēm un kafiju. Varētu tikai vēlēties, lai viesi saņemtu savas devas pirms pārējie cenšas dabūt otrreizējo papildinājumu. Atspirdzinājumu galdū šoreiz pārstāvēja Leonids Dedelis (uzrādīja \$ 100 atlikumu).

Vakaru vadīja sar. daļas vad. V. Hūns. Tajā atskanēja daudz kaņavīru un mūsu jauno dienu dziesmu, kuru teksts bija ierakstīts atceres svētku programmā. Bijām iecerējuši izdalīt Ziemsvētku ziedojumu akcijas aploksnes, bet tās vēl nebijām saņēmuši. □

Skrastiņu Indulis

18. novembra svinības šogad Montrealā notika tieši tajā datumā. Svētkus ievadīja jaunā Montrealas latv. ev.-lut. Trīsvienības draudzes māc. Rasma Caune. Montrealas Latviešu Organizāciju padomes izkārtoto sarīkojumu šogad vadīja MLB priekšnieks Mārtiņš Štauers. Karogu ienesa Montrealas latviešu skolas skolnieki un tautas deju vienības Ačkups dalībnieki.

Sarīkojumu kuplināja jauktais koris Atbalss, dirigentu Andra Gūtmaņa un Andreja Vitola vadībā. Akta dalībniekus, kā vienmēr, iepriecināja nevien raiti nodziedātās dziesmas, bet arī tautas tērpu krāšņums. Valstsvētku svinības bez mūsu koŗa nav nemaz vairs domājamas. Koncerta otrā daļā kādreizējā Montrealas latviešu skolas audzēkne Stefānija Peika virtuozā spēlē klausītājiem cēla priekšā baroka laikmeta flautas (angl. recorder) mūziku. No komponistiem mums pazīstamāks bija tikai J. S. Bachs, bet pats baroka mūzikas veids pazīstams visiem. Ceram dzirdēt solisti arī turpmāk.

Māra Valdmane paziņoja šī gada PBLA balvas piešķirumu pianistam Artūram Ozoliņam. M. Štauers, kā LNAK Kultūras nozares vadītājs, pasniedza apbalvojumus gleznotājam Alisei Kalniņai (PBLA KF goda balvu glezniecībā) par gleznu ciklu "Varas mantojums", dir. Andrim Gūtmanim (LNAK Atzinības rakstu) par viņa darbību mūzikā un koŗa vadībā un Jānim Mateus (LNAK atzinības rakstu, ko saņēma R. Kalniņš) par ilggadīgo Tērvetes bērnu nometnes vadīšanu.

Svētku runu teica Dr. Jānis Priedkalns, kas atpakaļ ceļā uz Austrāliju nule bija ieradies no Latvijas. Klausītāji ar ļoti lielu interesi noklausījās viņa referātu par politisko stāvokli Latvijā. Cerams, ka runa parādīsies vienā no tuvākajiem MLB Ziņotāja numuriem, jo tā sniedza nevien vispārīgu apceri, bet arī statistiskus datus, kas raksturo smago stāvokli dzimtenē.

Pēc oficiālās daļas akta dalībnieki pakavējās pie kafijas un uzkodām, par ko bija gādājušas nenogurstošās Daugavas Vānades un citas tautietes.

LNAK Kultūras nozares ierosinājumā jau vairākus gadus 18. novembra svinības saistās arī ar mākslas skati, kurā šogad redzējām **Olgas Štaures** 21 darbus. Māksliniecei ir bijusi Dieva dota varēšana, jo, kaut arī regulāri tā bija mācījusies pavisam īsu brīdi, viņas darbi grezno ne vien latviešu mājas, bet ir atzīti arī viņas bijušajā dzīves vietā Vinipegā. Viņa bija spējusi skatīt pasauli gandrīz vai simboliskā vienkāršībā, kas tajā pat laikā ir arī apskaidrotība. □

Imants Steprāns

PIE PENSIONĀRIEM

Mazliet savādāks saiets kā citas reize rosīgajai pensionāru saimei bija 19. oktobris, kad Montrealas latviešu pensionāru apvienības ilggadīgo valdes priekšsēdi **Voldemāru Paegli** 75 gadu dzimšanas dienā sveica ap 90 viņa saimes locekļi. Viņam sirma matu skaitu varētu saskaitīt uz abu roku pirkstiem. DV Montrealas nodaļas vārdā sveicināja valdes priekšsēdis Br. Innus, bet vanadžu priekšniece Ērika Vitīņa pasniedza ziedus. No ev.-lut. Trīsvienības draudzes sveica L. Plūme, bet no pensionāru apvienības - J. Metums. Milda Ozola šim gadījumam bija sarakstījusi skaistu dzejoļu, ko arī pati nolasīja. Tas skanēja šādi:

Paldies lai Dieviņam, kas Tev no sevis
Daudz baltu dieniņu mūžā ir devis.
Ražēni strādājot gājuši gadi,
Pulciņā bijuši draugi un radi.

Rūpes un raizes lai nemāc par lieku,
Lai Tev vēlām no sirds un ar prieku.

Sekoja visu skaisti un spraigi nodziedātā "Daudz baltu dieniņu" un čaklajam jubilāram pacēla viņa glāzes plašā pensionāru saime, vēlot vēl ilgus un garus gadus vadīt šo saimi ar tādu pat sirsnību, iecietību un čaklumu, kādu viņš tai izrādījis visus šos gadus.

Turpinājumā jubilārs pastāstīja par savu Latvijas apciemojumu, kurā viņš bija devies kopā ar dzīves biedri Ainu un no kura viņi atgriezās tikai pirms mēneša, pie reizes video lentā parādot apciemojumā redzamākās vietas mūsu dzimtenē. DV Montrealas nodaļas uzdevumā viņš arī apmeklēja mūsu dažādo sūtījumu

saņēmējus, lai pārliecinātos par viņu materiālo stāvokli un arī slimnīcu iekārtas izvietojumu un vajadzībām.

Mielasta izdevumus un padzērienus šajā sanāksmē sedza pats jubilārs, kas dzimis 1920. gada 19. oktobrī, Tukumā, 4 bērnu ģimenē, kurā bez brāļa, kas dzīvību zaudē II pasaules karā, vēl bija 2 māsas, kas dzīvo Latvijā. Būdams pilsētas zēns, Voldemārs jau agrā bērnībā sastopas ar dažādām dzīves grūtībām; lauku darbi un gana gaitas bija sevišķi pazīstamas. Pēc skolas beigšanas viņš sāk mācīties drēbnieka amatu un strādā Latvijas apģērbs Tukuma nodaļā par darbu vadītāju. Lai paceltu produkciju, viņš jau tad izveido lentas sistēmu, kas toreiz vēl bija sveša. Līdztekus darbam darbojas Tukuma brīvprātīgo ugunsdzēsēju vienībā un tās valdē, dzied 2 koros. Starplaikā spēlē kājas bumbu Tukuma pilsētas vienībā. Līdzī savai mātei, viņš vēl arvien atceras tās bieži sacītos vārdus: "Nu, tevi, dēls, mājās redz tikai pa nakts melnumu!" Droši vien, tas nebija pārmetums, drīzāk mierinājums pašai, ka vismaz nakts viņš pavada mājās.

Tā, līdzīgi citiem tā laika latviešu jaunekļiem, Voldemāram 1943. g. martā pienāk "laipns" aicinājums ierasties Leģiona iesaukšanas vietā un, gribot vai nē, tiek uzvilktis karavīra formas tērps. Dažas dienas vēlāk paziņo, ka darba apstākļu dēļ tiekot no iesaukšanas atbrīvots. Šis laika spridis, diemžēl, ir īss. Voldemārs uzsāk savas karavīra gaitas un kaujās piedalās pie Ļeņingradas, Opočkas, Pomerānijas frontēs 15. latviešu divīzijā. Kara gaitas izbeidzas Putlosas gūstekņu nometnē, Vācijā, gūsta laiks - Zēdelghēmā, Beļģijā.

Gūstam beidzoties, dzīvo lielajā bēgļu nometnē Neištātē, Holšteinā, vadidams drēbnieku darbnīcu. Uz šo kontinentu izceļo 1950. g. un liguma gadu nostrādā Timinsas zelta raktuvē. Gadu vēlāk pārceļas uz Montrealu, kur iepazīstas ar Ainu un uzsāk kopēju dzīves ceļu. Strādā Holt Renfrew uzņēmumā par zīmētāju un arī darbnīcas vadītāju. Šeit pavada 37 gadus līdz aiziešanai pensijā. Pats savām rokām uzceļ māju Terasse Veudrueil rajonā. Kopā ar Ainu dārzā audzina puķes un aktīvi piedalās sabiedriskā darbā.

Aizvadītos gadus Voldemārs Paegle raksturo šādi: "Tie ir neticami ātri aizritējuši. Atmiņā vēl ir palikuši kori nodziedātie gadi un tie 12 gadi, kurus pavadīju pildot Montrealas latviešu ev.-lut. draudzes vadītāja posteni, un darbs, lai apvienotu abas luterāņu draudzes šeit. Tagad, kā jau pats redzi, vadu Montrealas latviešu pensionāru apvienību, darbojos ev.-lut. Trīsvienības draudzes valdē, Daugavas Vanagos, Latviešu biedrībā un mūsu pašu kredītsabiedrībā. Cerēju gan, ka, aizejot pensijā, man pašam paliks daudz brīva laika, bet, kā tagad redzu, tad tas jāmeklē kā ar uguni. Labi, ja varu atrast kādu brīvu brīdi paša vajadzībām."

Tie, kas pilda sabiedriskos pienākumus, savas apziņas un sirds degsmes vadīti, bieži nespēj no darba aiziet un tādēļ saņem "suminājumus". Paldies Dievam, ka viens no tādiem ir arī mūsu jauneklīgais jubilārs Voldemārs. Vēl daudz baltu dieniņu Tev novēl, ticu, visa Montrealas latviešu sabiedrība.

Latvijas valsts svētku atcerei bija domāts pensionāru saiets 9. novembrī, Latviešu centrā. To ievadīja video filma par ģen. R. Bangerska pārapbedīšanu Brāļu kapos, Rīgā, ko bija uzņēmis A. Paegle.

Lielā centra sarīkojumu zāle bija dekorēta skaistiem ziediem, Latvijas karogu un baltiem sveču galdiem, kas bija veltīti mūsu Lāčplēšu un varoņu piemiņai.

Sanāksmi atklāja valdes priekssēdis V. Paegle, iepazīstinot pensionārus un viesus ar Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzes jaunievēlto mācītāju Rasmu Cauni, kurai šī bija pirmā piedalīšanās mūsu pensionāru saietā, jo viņa tikko kā bija pārcēlusies uz dzīvi Montrealā.

V. Paegle nolasīja G. Freimaņa dzejoli "Vētrā laužto piemiņai" un klātesošie ar klusuma brīdi godināja kritušos varoņus. Lūgšanu teica māc. R. Caune. Sekoja dziesma "Bez krāšpiem vaiņagiem un ziediem", J. Metuma klavieru pavadījumā. Viņš arī referēja par Lāčplēšu un varoņu piemiņu.

Novembri dzimušos nosauca pats priekšnieks. To šoreiz bija tikai 6, bet dzimšanas dienu kartiņas ar ierakstiem pasniedza Ilga Strautiņa. Zeltkaļa O. Vindedža speciāli darinātu kartiņu saņēma ilggadīgais un vienmēr atsaucīgais Montrealas latviešu sabiedrības darbinieks Mārtiņš Ikvilds 90. mūža gadu jubilejā. Viņš bija gādājis par siltām pusdienām visiem sanāksmes dalīb-

niekiem, saņemot visu klātesošo pateicību, suminājumus un daudz laba vēlējumu turpmākajās dzīves gaitās.

Sanāksmē piedalījās 76 pensionāri. Akordeonista E. Reveliņa vadībā atskanēja daudz skaistu dziesmu, un daži pat izmēģināja soli deju ritmā.

Līdzīgi Voldemāram Paeglem, vēlos Mārtiņu Ikvildu nosaukt par jaunekli 90 gados. Jautāts par jauneklīgo izskatu un kustībām, viņš man deva pamācošu atbildi: "Šņabim un alkohola gan neesmu pirkstu pielicis visā savā mūžā." Varbūt, ka daudziem no mums būtu vairāk jārespektē šī vērtīgā piezīme, kaut gan to nebūs viegli izdarīt. Vēlam Tev gaišus nākamos gadus un vienmēr dzīves prieku. □

Skrastiņu Indulis

23. novembra sanāksme bija viena no retāk apmeklētām pensionāru sanāksmēm garākā laika sprīdī. Ieradušies bija tikai ap 40 dalībnieku, kas noklausījās priekšnieka V. Paegles ziņojumus un viņa un J. Metuma lasītus literārus darbus. Saimniece Spidola Zariņa vēlējās uzzināt, kādas maltītes pulcējušies saietos vēlas - maizītes vai siltas pusdienas. Balsojumā liels vairākums bija par siltām pusdienām, kas gan maksās vairāk kā aukstā galda maizītes.

Imants Steprāns teica īsu uzrunu:

Vairums ļaužu, kas esam pulcējušies šodien, bijām arī 18. novembra svinībās. Tas nozīmē, ka vairums klausītāju tur bija mūsu, pensionāru gadus. Tas nozīmē, ka mēs tik viegli varam sākt bēdāties par mūsu kultūras norietu - bēdāties paši par sevi, par savu vecuma nespēku. Mēs tik viegli varam sevi saskatīt tajās drūmajās krāsās, kurās K. Skalbe zīmēja Ziemeļmeitas meklētāja iebraukšanu Pārticības malas ostā. Skalbe redz -

... jūru, kā tumšu lidumu, pār kuģu bija izmētāti saslaietu koka gabali. Aizkūstis vējiņš nespēcīgi dvesa (viņa kuģa) nošļukušajās būrās... Tuvāk braucot melnās kopas auga arvien lielākas, un es redzēju, ka tie bija beigti kuģi. Daži bija jau pilnīgi izjukuši, uz dažiem vēl turējās aizlūzuši masti, smagi nosvērušies uz vienu pusi. Pie viena, otra veselāka masta vēl karājās satrūdējušas zēģeles...

Bet vai tad Skalbe aprakstīja vecu, apslimušu ļaužu sabiedrību? Nē - jo arī jauneklis, kas bija braucis Ziemeļmeitu lūkoties, nu atstāj savu kuģi Pārticības malas ostā -

... drebošām rokām raisīju vajā laivu un bīdīju pār kuģa malu jūrā. Laiva nogāzās, apšķiezdama mani ar siltu, pustošu ūdeni un palika šūpojoties. Sēju riepju pie malas un laidos lejā. Laidos lejā, un man bija skumjas un kauns, it kā kāds, mierīgi smiedamies, būtu saturējis man rokas un iespļāvis vaigā...

Jauneklim bija skumjas un kauns par to, ka viņš bija atstājis savu kuģi, pametis savus morāliskos ideālus, kas viņu bija veduši līdz šim.

Mums vedas viegli bēdāties par savu likteni un gaidīt, ka nu arī citi mūs žēlos. Mums vedas viegli pamest savu morālisko atbildību, jo sevišķi, ja mēs varam vainot tur vecuma nespēku. Cik daudz nebija tādu, kas pameta savu latvietības morālisko atbildību šīs zemes Pārticības malā, tikko te iebraukuši, vēl spēka gados. Cik daudz nav tādu, kas tagad Latvijā kratās no šīs atbildības nost arī spēka gados, vainojot tur formulu - *tādi nu mēs esam*.

Skalbes stāsts nav vecuma dienu stāsts, un tas nav arī politisko problēmu stāsts. Skalbe to nerakstīja, dodoties bēgļu laivā uz Zviedriju, nedz arī II pasaules kara laikā. Skalbe to rakstīja 1904. gadā, tā tad bija saskatījis mūsu sadzīves morāles beigtos kuģus ar aizlūzušajiem mastiem jau laikos, par ko mēs grāmatās lasām kā par mūsu Atmodas laikmeta ziedu krāšņo augļu laikiem

Būsim pateicīgi, ka esam varējuši piedalīties mūsu 18. novembra atceres svinībās. Būsim pateicīgi, ka mēs neesam savu jaunības ideālu kuģi pametuši, ka piedalāmies kā šīs organizācijas darbā, tā arī citos latviešu pasākumos. Būsim pateicīgi, ka neesam aizmirsuši dainu mācību: *Dod, Dieviņi, kalnā kāpt, ne no kalna lejā*.

Tā bija dziļa doma. ko dzirdēja maz ļaužu, tādēļ tā te nu pieejama plašākai saimei tālākām pārdomām. Un reizē jautājums, cik daudz laika šodien veltām pārdomām? Vai tās ir vēl cieņā? Vai par to būtu vērts patērēt dažādos forumos?

Š.

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS

un
LAIMĪGU JAUNGADU
vēl

Dr. Norbert un Eva Kazdan

Elenora Dudarova

Emilija un Leons Vārslavāni

♥ Atvainojamies, ka augšminētie sveicieni tehnisku apstākļu dēļ nav iekļuvuši vai iespiesti nepareizi kopējā apsveikuma sarakstā.

Redakcija

MONTREALAS LATVIEŠU SABIEDRISKAIS CENTRS

riko

svētdien, 31. decembri, plkst. 20:00,
Latviešu centrā, 3955 Provost ielā, Lašīnā,

JAUTRU JAUNGADA SAGAIĀDĪŠANU.

Deju mūzika un bārs.

Laimona karstā bufete

Silķīte krējumā uz galdiem

Kūkas un kafija

Glāze šampānieša. Jaungadu sagaidot

Ieeja: \$ 20,00 no personas

Galdiņi rezervējami, zvanot

Jānim Bilinskim, ☎ 630-0310
līdz 28. decembrim!

Visi mīļi gaidīti! Laipni ielūdz

M. L. S. C.

MONTREALAS LATVIEŠU KATOĻU DRAUDZES

ZIEMAS SVĒTKU EGLĪTES VAKARS

notiks

sestdien, 1996. gada 6. janvāri, plkst. 17:00,
Notre Dame bazilikas sarīkojumu zālē,
ieeja no 426 St. Sulpice ielā.

Vakaru kuplinās Montrealas latviešu jauktais koris
"ATBALSS"

No Ziemeļpola ieradīsies Ziemsvētku vecītis.

Būs akordeona un citu instrumentu mūzikas.

LAIMES AKA un LOTEREJA.

KAFĻA un atspirdzinoši dzērieni bez alkohola.
Apmeklētājiem pašiem jāņem līdz groziņi.

IEEJA: pret labprātīgiem ziedojumiem.

Apmeklēt aicina

Rikotāji.

♥ Latviešu centrā atrasti dāmu auskari. Pazaudētāju lūdzam pieteikties!

Kapteinis Guntis Bērziņš Latviešu centrā pazaudējis foto aparātu. Laipni lūdzam atradēju atsaukties!

Informācija pie Jāņa Vērnēra. Lūdzam zvanīt

☎ 514-671-5809

♥ Ja kādam skatītājam interesē gleznotajas Olgas Štauveres gleznas, lūdzam sazināties ar Mārtiņu Štauveru, ☎ 457-9832

AMBER

GLOBUS

Latviešu uzņēmums ar profesionālu pieredzi

PAKALPOJUMI

BALTIJAS VALSTĪS

Birojs Montrealā: 1625 Duff Court, # 412

Lachine, P. Q. H8S 1E5

☎ (514) 637-9495

SAIŅI AR GAISA SATIKSMI

♦ katru nedēļu; sasniedz Rīgu 5 dienās

SŪTĪJUMI AR KUČI

♦ katru otro nedēļu,

♦ visi sūtījumi garantēti un apdrošināti,

♦ pieņem saņēmus Jūsu mājās.

SŪTĀM SAGATAVOTUS PĀRTIKAS SAIŅUS

♦ pieprasiet mūsu cenrādī.

GARANTĒTA UN APDROŠINĀTA DOLĀRU PIE- GĀDE LATVIJĀ

♦ naudas pārvedumi Kanadas un ASV dolāros.

RŪPĒJATIES PAR NAUDAS SAŅĒMĒJA DROŠĪBU!

♦ nevienam netiek izpausts naudas saņēmēja vārds,

♦ nevienam netiek izpausta sūtītā naudas summa

Iespieddarbu salikums (Typesetting)
grafiskais un latviskais ietērs
grāmatu iespēšana un iesiešana
visāda veida iespieddarbi
visādi tulkojumi

OZOLS PUBLISHING CO.

138 MAIN STREET, TORONTO, ONTARIO M4E 2V8

Mēs turpinām Valtera Ziedīņa iesāktu darbu

Silvija Ozols

Edmunds Ozols

Velta Ozols

Biroja (416) 691-1680

Māja (416) 231-9618

Fax (416) 698-7904

MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

riko

sestdien, 27. janvāri, plkst. 16:30,
Latviešu centrā, 3955 Provosta ielā, Lašīnā,

48 GADU PASTĀVĒŠANAS SARĪKOJUMU

Referāts un priekšnesumi, par ko nākamreiz.

Siltas vakariņas.

IEEJA: pret labprātīgiem ziedojumiem.

Gatavojaties!

Apmeklēt aicina

Rikotāji

MONTREALAS LATVIEŠU KREDĪTSABIEDRĪBA

PIEDĀVĀ Jums sekojošus pakalpojumus:

NOGULDĪJUMI:

Tekošā kontā zem \$ 2,000	3,00 % gadā
no 2,000 - \$ 4,999	4,00 % gadā
virs \$ 5,000	5,00 % gadā

AIZDEVUMI:

Hipotekas uz 1. g., vajējas	7,75 % gadā
Hipotekas uz 1 g., slēgtas	6,75 % gadā
Hipotekas uz 2 g., slēgtas	7,00 % gadā
Automobiļu iegādei	8,75 % gadā
Personālie aizdevumi	9,75 % gadā
Tekošs kredīts	9,75 % gadā

Kreditsabiedrībā dabūjama Latviešu Kreditsabiedrību GADA GRĀMATA 1996. gadam. Tā maksā \$ 5,00.

BIROJS atvērts:

katru otrdienu no plkst. 17:00 - 20:00;

katru pensionāru saietu ceturtdienu

no plkst. 11:00 - 13:00

BIROJA ☎ 514-634-4082

Steidzamos gadījumos variet zvanīt katrā laikā

Albertam Caunem, ☎ 484-0272

Izsludinātā ĀRKĀRTAS PILNSAPULCE 28. novembrī nevarēja notikt dalībnieku (kvoruma) trūkuma dēļ.

Vēlam visiem kreditsabiedrības biedriem un atbalstītājiem

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS

un

LAIMĪGU JAUNGADU!

Valde

MLB ZIŅAS

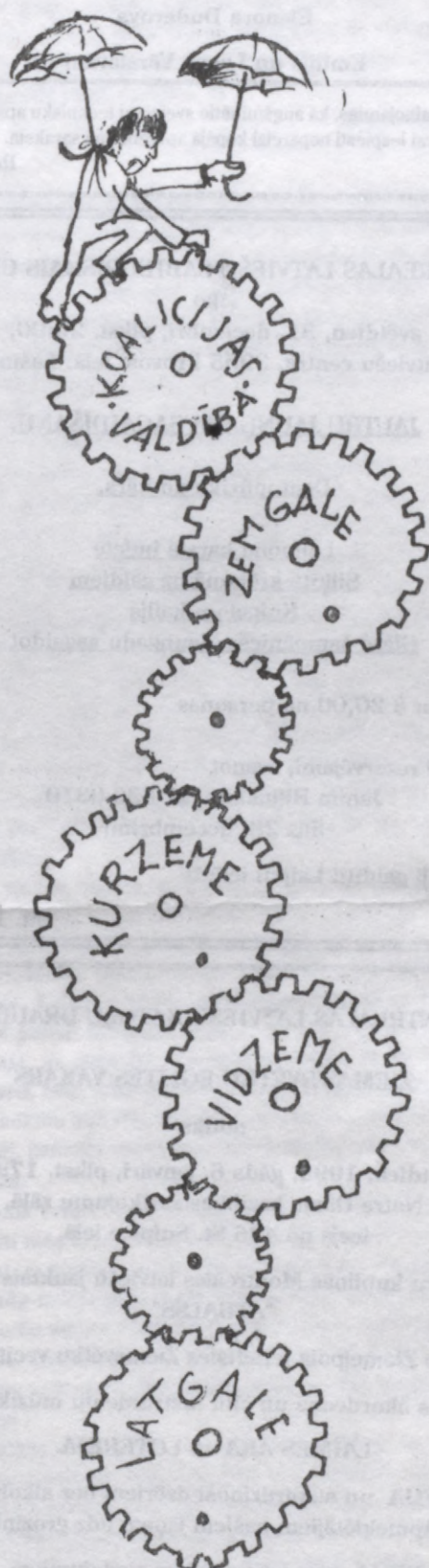
MLB gadskārtējais mājas cepumu un lietiskās mākslas priekšmetu tirdziņš, kas notika š. g. 4. novembrī, Latviešu centrā, izdevās teicami - bija daudz apmeklētāju un labākie ienākumi līdzšinējos gados. Sirsnīga pateicība pienākas daudzajiem atbalstītājiem, kas izpalīdzēja ar darbu un atvēlējumiem: Vairai Auderei, Ilzei Baumgartei, Astrai Bērziņai, Valdai Bērzonei, Jānim Birzem, Olgai Birzei, Elgai Čops, A. Fromholdam, Alisei Grintālei, Veltai Gūtmanei, Valerijai Horkai, Ausmai Hūns, Intai Hūns, Andai Kajakai, Ninai Kajakai, Birutai Kalācei, Mirdzai Kalācei, Mairai Kanīpai, Elizabetei Kirstukas, Astrai Klaišei, Robertam Klaišem, Austrai Konovalovai, Katrinei Kraulei, Annai Kreipānei, Andrai Lasdin, Rendai Lasdin, France Lemieux-Hūns, Gitai Lukstiņai, Jānim Lukstiņam, Margai Lūsei, Uldim Lūsim, Zintai Mateus, Elvirai Miglons, Gerrilyn Miglons, Eginai Nicholson, Inesei Ortmanei, Kristīnei Ortmanis-Thompson, Aina Paeglei, Patricijai Palejai, Inārai Palieps, Peizes kundzei, Fridbertam Porietim, Līlijai Porietei, Anitai Porietei-Bedard, Dāvidam Porietim-Bedard, Augustam Pušpuram, Norai Saletes, Helēnai Šmits, Annai Skujiņai, Stadiņš kundzei, Māritei Steprānei, Mārtiņam Štauveram, Karīnai Tēraudai, Silvija Tomsonai, Vilmai Ulmanei, Mērijai Vikmanei, Dagmārai Ziedīnai un citiem, un visiem apmeklētājiem, kas iegādājās cepumus un mantas un mēlojās pie dažādo ēdienu galda, izlozes biļešu pircējiem. Pavisam kopā varam saskaitīt 58 darbiniekus. Kopējo apmeklētāju skaits pārsniedza 300.

Lielais MLB sarīkojums, ar kuŗu reprezentējamies vietējā lašinas sabiedrībā, prasa tik plašu atsaucību un bagātīgu mājas cepumu galdu, kāds, pateicoties Jūsu atbalstam, šogad tiešām arī bija. Vēl arvien pietrūka pirāgu un piparkūku. Tos citu gadu vajadzēs vēl vairāk. Domājiet par nākamā gada devumu drīz, jo nākamais gadskārtējais tirdziņš atnāks nemanot.

♦ Šo MLB Ziņotāja numuru izdalām lasītājiem uz rokas no 4.-10. decembrim, bet pārējos eksemplārus nododam Kanadas pastā 8. decembrī. Ziņojiet par izdevuma nesapemšanu!

SISTĒMAS KRĪZE

Tas nav vairāk nekāds ioks

- Vai šamais noturēsies?

- Liekas, visi būs jāpārvēl!

Ed. Keiša zīmējums

Biezāk lietoto telpu adreses: Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek dievkalpojumi, 4345 Marcil ielā.
Ev.-lut. Trisvienības draudzes nams - 3438 Rosedale Avenue, tālrunis 489-3224
Montrealas latviešu sabiedriskais centrs - 3955 Provost ielā, Lašīnā, tālrunis 634-4082

10. decembrī, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Jēzus Sv. Sirds kapličā, 426 Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes **kārtējais dievkalpojums**.
10. decembrī, plkst. 14:00, Latviešu centrā, latviešu ev.-lut. Trisvienības draudzes un Montrealas latviešu skolas kopīgi rīkotā **Ziemsvētku eglīte** ar svētbrīdi un interesantu programmu.
13. decembrī, plkst. 19:30, Latviešu centrā, Montrealas Latviešu Sabiedriskā Centra **kārtējā valdes sēde**.
21. decembrī, plkst. 11:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **video filmas izrāde**.
plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **Ziemsvētku eglīte**.
24. decembrī, plkst. 17:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trisvienības draudzes **Ziemsvētku vakara dievkalpojums**.
31. decembrī, plkst. 18:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trisvienības draudzes **Vecgada vakara dievkalpojums**.
31. decembrī, plkst. 20:00, Latviešu centrā, Montrealas Latviešu Sabiedriskā Centra **Jautrā Jaungada sagaidīšana**. Īpašs paziņojums 25. lpp.

4. janvārī, plkst. 16:00, Latviešu centrā, A/S "Bebri" **kārtējā sanāksme**.
6. janvārī, plkst. 17:00, Notre Dame bazilikas zālē, 426 Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes **gadskārtējā un tradicionālā Ziemsvētku eglīte**. Skatiet paziņojumu 25. lpp.
7. janvārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trisvienības draudzes **Zvaigznes dienas dievkalpojums**.
14. janvārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trisvienības draudzes **kārtējais dievkalpojums**.
16. janvārī, plkst. 19:00, Latviešu centrā, Montrealas Baltiešu pastmarku kluba **kārtējā sanāksme**. Piedalīties laipni aicināti itin visi krājēji.
18. janvārī, plkst. 11:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **video lentas izrāde**.
plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības **kārtējā sanāksme**.
21. janvārī, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Sv. Jēzus Sirds kapličā, Montrealas latviešu katoļu draudzes **kārtējais dievkalpojums**.
27. janvārī, plkst. 18:00, Latviešu centrā, Montrealas Latviešu Biedrības **48 gadu pastāvēšanas svētki** ar vakariņām un īpašu programmas daļu. Plašāka informācija nākamajā MLB Ziņotāja numurā.
28. janvārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latv. ev.-lut. Trisvienības draudzes **kārtējais dievkalpojums**.

MLB Z 1995 XII 1.050 e

Vēršam Jūsu uzmanību uz faktu, ka nevaram garantēt absolūtu SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀŽA pareizību. Neskaidrību gadījumos aicinām sazināties ar pasākumu organizētājiem. Pavaicāji!

LAIPNI LŪDZAM IEVĒROT, ka, sākot ar 1996. gada 1. janvāri, MLB ZIŅOTĀJA abonementa maksa ir paaugstināta uz \$ 30.00 (pensionāriem un kara invalīdiem \$ 25.00) gadā. Eventuālo paaugstinājumu apstiprināja MLB gada sapulce 1995. gada 11. maijā (Šādu paredzētu pacēlumu esam atlikuši vairākus gadus.). Kopš tā laika Kanadas pasta likmes pieaugušas un gandrīz vai dubultājušās papīra cenas, cēlušies arī citi izdevumi. Vienkārši netiekam ar nepieciešajiem maksājumiem vairs galā. Jums, lasītāji, jānāk mums talkā. Gaidām arī Jūsu ziedojumu artavas. Atvainojamies, ka neesam spējējuši dot norēķinu par ziedojumiem šajā darbības gadā. Redakcija, kā ziniet, aizvadītajos mēnešos bijusi īpaši noslogota. Ceram to sniegt nākamajā numurā.

Pamazām darbs atgriežas ierastajās slīdēs. Pateicamies par Jūsu izpratni un atsaucību! Bez tās redakcijai būtu bijis vēl grūtāk tikt galā ar neparastajiem un negaidītajiem notikumiem.

Lūdzam KOPĒJĀ SVEICIENA dalībniekus nokārtot savu maksājumu, nosūtot to MLB Ziņotāja administratorei Anitai Porietei-Bedard. Paldies tiem, kas to jau ir izdarījuši vai darīs tuvākajā nākotnē.

1995. gadam aizejot, teicam sirsiņu paldies visiem mūsu līdzstrādniekiem, darbiniekiem un lasītājiem par nedalīto atbalstu, bez kuŗa šī izdevuma iznākšana nav iedomājama.

Redakcija

MLB ZIŅOTĀJA administratorei un MLB kasierei A. Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Que,
Canada H9R 2X5, ☎514-697-6624

Ar šo nosūtu MLB Ziņotāja abonementa samaksu par _____ gadu/iem (\$ 30.00 vai \$ 25.00)	\$ _____
Gaisa pasta piemaksu (ASV \$ 6.-, citos kontinentos \$ 20.-).....	\$ _____
Ziedoju tehnisko izdevumu segšanai	\$ _____
Ziedoju spiestuves uzlabošanai, mašīnu remontiem.....	\$ _____
Dāvinu MLB Ziņotāju	\$ _____

MLB biedru maksu par 1995./6. darbības gadu (\$ 10.-)	\$ _____
Ziedojumu Montrealas latviešu biedrībai	\$ _____

Ziedojums Kopējam svētku sveicienam	\$ _____
Čeki rakstāmi uz Montreal Latvian Society vārda	Kopā \$ _____

(Maksātāja vārds, uzvārds, adrese, pasta koda, tālruņa numurs) (paraksts)

**Goliger's
Travel**
SINCE 1955

Kravis Travel Services Ltd.

- Ceļojumi uz Latviju
vīzas, lidojumi,
auto īre un viesnīcas
- Jūsu ciemiņiem no Latvijas
kārtotam lidojumus
- Ekskursijas pa Latviju
sadarbībā ar Latvia Tours

Jūsu pārstāvis Jānis Kravis
(416) 924-6328

Cumberland Court,
99 Yorkville Ave.
Toronto, Ont. M5R 3K5
Fax (416) 924-5954

 LATVIA TOURS
Kanādas un Amērikas pārstāvji

1-800-268-7442

LATVIEŠU JAUNATNES DZIESMU SVĒTKU PADOME

291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe,
Quebec, Canada, H9X 2R2
☎ 514-457-9832

Piedāvā:

LATVISKĀS VIESĪBU SERVJETES

150 servješu paka \$ 25.- + \$ 4.- pastam

2-18 servješu paciņas - \$ 6.00 + \$ 1.50 pastam

Rotājiņiet savus godu un svētku galdus ar šīm
servjetēm!

Aicinām atbalstīt

MŪZIKAS NOMETNES LABVĒĻU FONDU,

lai nodrošinātu jauniešu un lektoru piedalīšanos
nākamajā Mūzikas nometnē, kas notiks 1996. gadā,
Jaungulbenē, Latvijā.

Visi maksājumi adresējami uz augšējo adresi
un čeki rakstāmi uz Latvian Youth Song and Dance
Festival vārda.

Pateicamies par Jūsu uzmanību un atsaucību!

PADOME

COLLINS CLARKE MACGILLIVRAY WHITE

Funeral Directors

• 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514 - 483-1870

FLOWERS
by
Laryanna

MAX-IMMO

Courtier En Immeubles

MLS

Uldis Lusis, B. A.
Agent immobilier
☎ 514-488 7615

PAKALPOJUMI

nekustāmo īpašumu tirdzniecība.
Zvaniet! - Tel. 514-488-7615

MLB ZIŅOTĀJS / ISSN 0227-2433

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832

REDAKTORS: Mārtiņš Štaubers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebec, Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832

ADMINISTRĀTORE: Anita Poriete-Bedard, 113 Highgate Avenue, Pointe Claire, Quebec, Canada H9R 2X5

EKSPEDĪCIJA: Velta Ozols. **DARBINIEKI:** Elmārs Bārdiņš, Jānis Birze, Konstantīns Čaks, Imants Freibergs, Ludvigs Kalniņš, Anna Kreipāne, Marga Lūsis, Uldis Lūsis, Valdis Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle, Anna Skujņa, Vilma Ulmane un daudzi citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 30.00 gadā, MLB biedriem, pensionāriem un kara invalidiem - \$ 25.00 gadā, gaisa pasta piemaksa uz ASV - \$ 6.00, uz citiem kontinentiem \$ 20.00 gadā; atsevišķas burtnīcas maksa - pret \$ 3.00 ziedojumu. **PAZIŅOJUMU LAPPUŠU SLEJU MAKSAS:** mazākais paziņojums \$ 20.00, 1/4 lpp. - \$ 30.00, 1/3 lpp. - \$ 35.00, pilna lpp. - \$ 65.00; paziņojumu sagatavošanas izdevumi - \$ 20.00; Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Vasaras mēnešos vai neparedzētos gadījumos iespējams dubultnumurs. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus īsināt. Raksti un vispārējās ziņas nepauž ne MLB valdes, nedz redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatu iztīrītājos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod vārds un uzvārds, pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Redakcija iesūtītos materiālus neuzglabā un nesūta atpakaļ. Anonīmus rakstus neievēro.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY

DECEMBER 1995 DECEMBRE

MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS

ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL

BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Qué. Canada H9X 2R2, ☎ 514-457-9832